ПОЛИТИКИН
28. 10. 1983. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIV • 25 ДИН
БРОЈ 1661

ЗАБАВНИК

комплетан стрип:

НИЈАГАРА ЈЕ САВЛАДАНА

NM

Веровали или не!

ВИНСЕНТ ХАРТ

ИЗ КЛЕЈТОНА (САД) ИАКО ЈЕ ЈОШ ПРЕ 20 ГОДИНА ИЗГУБИО ОБЕ РУКЕ, САМ ЈЕ САЗИДАО СВОЈУ ДВОСПРАТНУ КУЋУ, УГРАДИО ЕЛЕКТРИЧНУ И ВОДОВОДНУ ИНСТАЛАЦИЈУ И ПОСТАВИО ТАПЕТЕ.

ОСА

ИЗ ПОРОДИЦЕ AMMOPHILIA У РУПУ КОЈУ КОПА У ПЕСКУ ПОЛАЖЕ ЈАЈА, АЛИ И ГУСЕНИЦЕ КОЈИМА СЕ ХРАНЕ ЊЕНИ МЛАДИ. ОТВОР ГНЕЗДА ЗАТРПАВА СТОЈЕЋИ НА ГЛАВИ.

БАЛОН

НАПРАВЉЕН ЗА СВЕТСКУ ИЗЛОЖБУ У ПАРИЗУ ОДРЖАНУ 1900. ГОДИНЕ БИО ЈЕ ЗАКАЧЕН ЗА ПОСТОЉЕ У ОБЛИКУ КОРПЕ, А ОКО ЊЕ НАЛАЗИЛО СЕ ФИЛМСКО ПЛАТНО ОБИМА 91 МЕТАР. СВИ ОНИ КОЈИ СУ ЖЕЛЕЛИ ДА СЕ ВИНУ У ВИСИНЕ БЕЗ ИКАКВОГ СТРАХА СУ МОГЛИ ТО ДА ОПРОБАЈУ, ЈЕР ЈЕ 10 ПРОЈЕКТОРА ПРИКАЗИВАЛО ФИЛМ О ЛЕТЕЊУ.

МАСЛИНА

КОЈА РАСТЕ У БЛИЗИНИ ГОРБИА У ФРАНЦУСКОЈ, НА СТАБЛУ ИМА БЕЛЕ ПЕГЕ КОЈЕ СУНЦЕ СВАКОДНЕВНО ОБАСЈАВА ТАЧНО У 9 ЧАСОВА, ТАКО ДА МЕШТАНИ ЧЕСТО ПО ТОМЕ ПОДЕШАВАЈУ СВОЈЕ ЧАСОВНИКЕ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА ●●●

● ● ● сви они који носе бркове имају муке приликом јела. Зато је један француски иноватор направо специјалну кашику чији је удубљени део покривен поклопцем, а слободан је само простор при врху.

● ● ● у Сједињеним Државама могу се купити хладњаци чији механизам за затварање врата не може сваки час да се отвара, а може се подесити и тако да се отвара само у одређене сате. Овај производ намењен је домаћицама које цео дан проводе у кући и жале се да их хвата незајажљива глад.

● ● ● један Швајцарац, власник радње са вртларским прибором, када је кренуо на одмор оставио је врата откључана, а на њима натпис: „Послужите се сами". Када се вратио, власник је у каси затекао онолико новца колико је коштала роба које у радњи више није било.

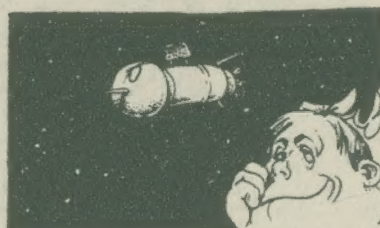

● ● ● свемирски центар у Хантсвилу (САД) за суму од 250 долара организује обуку деце и омладине у управљању свемирским бродовима. На крају курса сви полазници своје знање приказују на ракетама и свемирским бродовима, али наравно, само на земљи.

● ● ● од половине прошлога века на Куби живи једна већа група Индијанаца, потомака старих Маја. Овамо су дошли из мексичне провинције Јукатан и зато их сви зову „Јукатанци", а доселили су се као најамна радна снага у доба наглог раста плантажа под шећерном трском.

● ● ● у ДР Немачкој законом из 1982. године дрвеће је стављено под посебну заштиту: забрањује се сеча или наношење штете дрвећу у градовима. Казне за прекршаје су високе, без обзира да ли се стабло налази на јавном или приватном земљишту. Значај заштите зелених површина добија свој пуни значај ако сѐ зна да једно дрво старо 18-20 година може у просеку да апсорбује 68 килограма прашине, и количину гасова једнаку количини издувних гасова коју аутомобил произведе у току вожње од 25000 километара. Исто тако, једно стабло даје 18 килограма кисеоника годишње.

● ● ● планински бициклизам, нови спорт који се састоји у спуштању бициклом низ стрме планинске литице низ које зими смеју да се сјуре само највештији смучари, постаје све популарнији. Овога лета је у Ла Плањи у Француској одржано и светско првенство.

● ● ● према једној анкети најпопуларнији хоби у Великој Британији је посматрање птица. Становници ове земље на њега недељно просечно утроше шест часова.

● ● ● у Ливерпулу се однедавно продају цигле од којих је била изграђена кафана где су некада свирали чувени „Битлси". Свака цигла кошта 7,5 долара и ако се буду све продале прикупиће се сума од око 37.500 долара која ће се употребити у добротворне сврхе.

ИГРАЧКА ИЛИ НЕШТО ДРУГО

РОБОТ БОБИ БДИ У СОБИ

ИМА НОГЕ, РУКЕ И МОЗАК – ОНО ШТО МУ ЈЕ НАЈПОТРЕБНИЈЕ. КРОЗ НЕКОЛИКО ГОДИНА, ТВРДЕ ЊЕГОВИ КОНСТРУКТОРИ, ЗНАЋЕ ДА РАДИ СВЕ – У КУЋИ И ВАН ЊЕ.

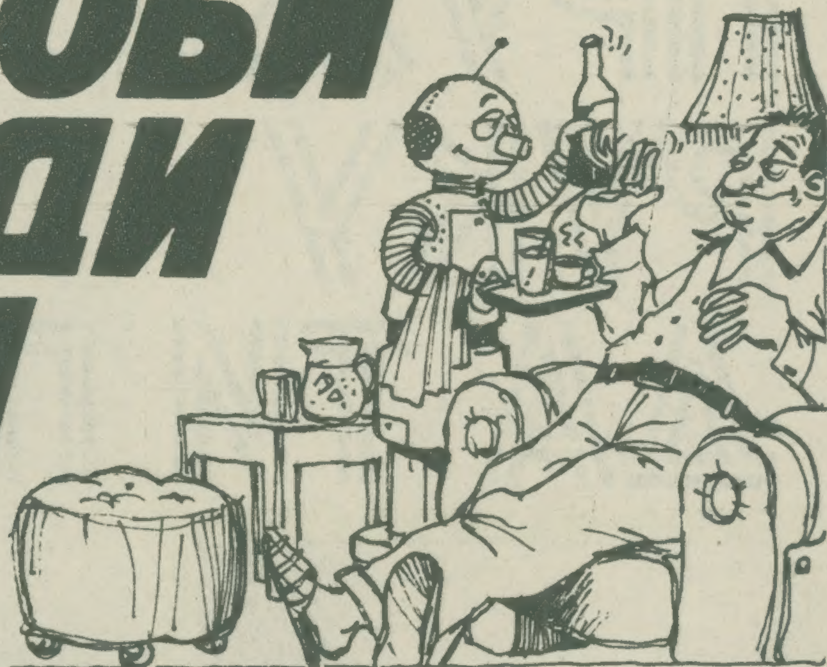

Својом округлом главом, ситним светлуцавим очима и стомаком препуним црвених дугмића највише личи на Снешка Белића. И тек кад на својим црним точковима почне да се креће по соби, открива шта је: машина налик на човека, такозвани антропоморфни робот који је невероватно сличан роботу из филма „Рат светова". А програмиран је тако да извршава све наредбе свог власника. У његову пластичну лобању смештен је уређај који представља мозак и интелигенцију. Кад му се неко од посетилаца фабрике „Андробот" у Калифорнији приближи са неверицом, проговара изненађујуће јасним гласом: „Ти си неко чудно биће! Где су твоји точкови?"

Овај робот по имену Боб висок је око један метар и кошта десетак милиона (старих) динара. У овом тренутку још није у стању да, на пример, обрише прашину по читавом стану или да из фризера извади баш јагоде, али његов конструктор амерички милијардер Нолан Бушнер велики је оптимиста и предвиђа му блиставу будућност.

– Ако се бојите лопова, ево решења – каже Бушнер. – Сигурност вашег стана поверите Бобу. Одговарајућим програмирањем он се претвара у правог правцатог чувара који дан и ноћ стражари чувајући вашу имовину, и ако његови сензори открију провалника аутоматски обавештава полицију и упозорава укућане. Али, и сам ступа у директну акцију: снима и региструје све податке који могу да буду од користи.

– Ако не служи као чувар – наставља Бушнер – пустите га да поткреше траву у дворишту или да разврста и опере веш у машини. Онда му дајте усисивач у руке, седите и посматрајте: за кратко време, прецизно и без по муке очистиће сваки кутак. Истовремено ће покупити све ствари расуте по кући, нарочито циpеле и папуче, а онда га можете послати по новине или у шетњу, са псом или неким вашим малишаном. Док се одмарате, он ће вам припремити чај и послужити вас.

Корњача – цртач

Бушнер је необичан човек. Иако наизглед не улива поверење, кажу да је потпуно излишно сумњати у оно што је створио. Његово име везано је за многе велике подухвате који се понекад граниче са фантазијом, али су досад, сви без изузетка имали огроман комерцијални успех. Тренутно је заокупљен Бобом у кога је уложио више од милион долара, опремивши га електронским мозгом чије су могућности бар три пута веће од мозга већ познатог личног компјутера Ај-би-ем (Ibm).

Није онда чудо што је у последње време дошло до конкурентског надметања које ће сигурно подстаћи истраживаче на још већи труд и маштовитост. Тренутно је фирма „Терапин" избацила на тржиште своје такозване „Хемисферичне корњаче" – роботе који се уз помоћ „епл" компјутера програмирају тако да су у стању да нацртају бесконачно много различитих геометријских облика.

У једном Плејбој клубу у Америци роботи су заменили „зечице". „Телефон за Вас!" – каже ова лепотица.

Највећи стручњаци за ову грану електронике скидају му капу. Многи се слажу са Бушнером да лични роботи имају велику будућност и предвиђају да ће до 1990. године доносити земљи годишњи приход од две милијарде долара. Осим тога, захваљујући све јевтинијим силиконским чиповима, већ може да се каже да је овај посао са роботима чак и веома исплатив.

У Сједињеним Америчким Државама још једна фирма, „Робот корпорација", производи и продаје прилично јевтино роботе који се одлично сналазе у свакој кући. За кратко време региструју све препреке и то тако што се најпре са њима сударају, али сасвим благо, и одмах после тога понашају се као домаћи. Од прошлог децембра у продаји је и производ електронске индустрије „Хит": робот у пакету кога купац мора сам да монтира, а име му је Хиро 1 (скраћеница од Хит-робот). Својим веома покретним рукама и шакама са хватаљкама може да подигне сваки предмет и пренесе га с једног места на друго, да одведе пса у шетњу, убаци писмо у поштанско сандуче, послужи пиће...

– За технологију више нема тајне – каже Френк Џонс, инжењер из „Андробота". Најтеже је сазнати колико људи жели домаћег робота и може ли га купити.

100 хиљада фанатика

Ревија „Бајт" спровела је зато једну анкету међу читаоцима и резултати су показали да је у овом тренутку бар сто хиљада фанатика спремно да уложи и последњу пару само да би имали личног робота на располагању. Али, и поред тога многи стручњаци сматрају да ће ови роботи постићи праву популарност и бити на цени тек кроз десетак година.

Инжењер електронике Рафаел Бертран који је 1960. године учествовао у конструисању једног од првих робота по имену Шарки, веома је сумњичав кад је реч о томе колико су уопште роботи корисни људима (индустријски роботи су нешто друго). Тврди да су ови домаћи често непослушни и имају превелике захтеве. Једном речју, подсећају на размажену децу.

– Боби и Хиро – каже он – ако ништа друго, могу да замене неког кућног љубимца и причине вам задовољство веће од оног које вам пружају помало извикани пси и мачке. А посао око њих је далеко мањи.

ЖЕПА ТАКО ЛЕПА

ПРУЖИ РУКУ ДА ТИ ПЛАТИМ!

– РЕКАО ЈЕ, КАЖЕ ЛЕГЕНДА, КОЏА МИМАР-СИНАН СВОМ УЧЕНИКУ КАД ЈЕ ВИДЕО ПРЕЛЕПУ ГРАЂЕВИНУ. МНОГЕ СУ РУКЕ ОД ТАДА ОВДЕ ШТОШТА ПРОМЕНИЛЕ, ПА НИ МОСТ НИЈЕ ВИШЕ ГДЕ ЈЕ БИО.

– Ових дана ће се навршити тачно сто година откад овај млин припада нашој породици, али то није разлог за њено славље. После мене нема ко да га наследи па ће Жепа остати и без њега – каже шездесетпетогодишњи млинар Алија Куловац.

Камен по камен, пренесен је мост надомак села Жепа. На старом месту одолео је и времену и људима скоро четири века, а сада је, после преноса, напукао по средини. Стручњаци још нису рекли зашто.

Жепом тече река Жепа, ту је и њен извор, премостио ју је један од ученика градитеља моста у Вишеграду.

Историја тешко узмиче: Реџеп-пашина кула условила је да мештани овог села „заслуже" презиме Куловац јер живе, углавном, испод куле.

Да Жепа, средиште 14 засеока, врло успешно хита за временом, уочљив доказ је овај врло модеран ресторан који за путника-намерника има и собе за издавање.

Макадам, узан и пун рупа, дремљиво се пружио преко пашњака висоравни Борике, познатој по чувеној ергели арапских и брдско-планинских коња а још више, бар великом броју тв-гледалаца, по рекламном филму који је пре неколико година снимило „Бијело дугме" представљајући свој нови албум. Нас, међутим, пут води у Жепу. Разлог: рекли су нам да је Жепа једно од ретких села које упорно одолева цивилизацији, готово да је остало исто као што је било с почетка нашег века.

Прву потврду нашли смо већ на самом друму, џади, како кажу мештани. Не само што се њим аутомобил не може возити брже од двадесет километара на час, него што је тешко сам наћи пут до Жепе. Много је раскрсница а нигде путоказа па је потребно пешачити до оближње куће да би се, ако имаш среће да је домаћин ту, питало куда даље. И тако тридесетак километара. Срећа је што је предео заиста импресиван па возач и заборави на својy муку: пашњаке са, за наше прилике зачудо, великим стадима оваца и крава замењује густа четинарска шума планине Бокшанице из које је тешко и наслутити небо.

И онда, дубоко доле у питомој котлини, село. „Е, то вам је Жепа", каже нам један старац кад смо застали да питамо за даље. „Само пазите како возите, много је кривина па се и домаћи често преваре. Прије неког земана један је слећео доље и, чудо га не видјело, остао жив. Кажу да и данас с друштвом по кафанама слави што се поново родио...".

Окамењени млазеви воде

Најстарији писани извор досад познат о Жепи је турски попис из 1468–69, где су жепска насеља уписана као царски хас (имање), односно хасови Иса-бега Исхаковића. Међутим, археолошка налазишта упућују да је овде насеље било још у време Римљана, а један камени будак, који се данас налази у Праисторијском одсјеку Земаљског музеја у Сарајеву, ископан 1960. приликом изградње пута од Рогатице (то је онај узан и пун рупа макадам) стручњаци смештају чак у неолит.

Од историјских споменика, и не само њих, у Жепи је свакако најпознатији чувени мост за чију је славу великим делом заслужан и Иво Андрић. Подигнут на ушћу Жепе у Дрину, ван важних путева, одолевао је и времену и људима све до 1966, када је због великог акумулационог језера за потребе ХЕ Бајина Башта пренесен, камен по камен, неколико километара узводно на Спахин хрид, испод самог села Жепа.

„На свашта се могло помислити пре него на тако чудесну грађевину у растргану и пусту крају. Изгледало је као да су обе обале избациле једна према другој свака по запењен млаз воде, и ти се млазеви сударили, саставили у лук и остали тако за један тренутак, лебдећи над понором. Испод лука се видело, у дну видика, парче модре Дрине, а дубоко под њим је грготила запањена и укроћена Жепа. Дуго нису очи могле да се привикну на тај лук смишљених и танких линија, који изгледа као да је у лету запео за тај оштри мрки крш, пун кукриковине и павите, и да ће првом приликом наставити лет и ишчезнути...".

Андрићева прича о везиру Јусуфу, родом из овог краја, и о италијанском градитељу који је изградио мост по својој прилици, бар тако кажу историчари и грађевинци, није веродостојна. Прво, нигде није пронађен помен о везиру Јусуфу и, друго, на самом месту нема ничег што би говорило о присуству италијанског мајстора.

Време решило дилеме?

Тешко је поуздано утврдити ко га је градио и кад, у старим записима о томе нема ни помена. Међутим, једна легенда, забележена почетком нашег

Дужина Жепе није већа од неколико километара, али јој то није сметало да уђе у историју, и књижевности и архитектуре

У центру села централно место заузима џамија за коју се претпоставља да је настала у време кад је и мост подигнут.

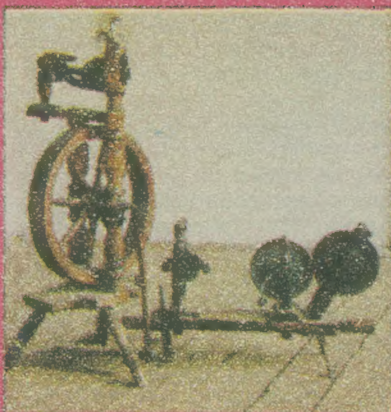

Наставник Мујо Куловац припада оним просветним радницима каквих је данас све мање: човек је једноставно почео да по кућама сакупља оно што се још задржало из старих времена и у школи направио својеврстан музеј.

века, даје нам подлогу за одређене, доста чврсте, претпоставке. Легенда прича о томе како је један од ученика Коџе Мимар-Синана, градитеља ћуприје у Вишеграду, пожелео да учитељу покаже да и он може да подигне блиставу ћуприју. Што је наумио то је и учинио и Жепа је премошћена каменим сводом, са стене на стену. Легенда даље каже да је учитеља спопао такав бес од зависти кад је угледао мост да је несрећном ученику, уместо да га награди, одсекао обе руке до лаката.

Једно је, ипак, сигурно: мост на Жепи је настао непосредно после изградње моста Мехмед-паше Соколовића у Вишеграду (завршен 1571) и градио га је један од ученика Мимара-Синана. Неки чак претпостављају да је он дело Мустафе-чауша, Синановог ученика и једног од градитеља ћуприје у Вишеграду. Наиме, с доста сигурности се тврди да је славни турски градитељ Коџа Мимар-Синан само једном боравио у Вишеграду где је испитао терен и направио скицу, а да је сав остали посао завршио Мустафа-чауш. У прилог тој тврдњи иде и податак да је у то време Мимар-Синан био врло стар и да му није било лако да се ломата од Стамбола до Вишеграда и назад.

Било како било тек једно је сигурно: мост је врхунац градитељског умећа.

Негде у исто време у Жепи је подигнута и џамија с које се и данас чује хоџина молитва. Истина, само у подне јер ни верници изгледа нису више оно што су били. Неких ближих података о њој нема у Жепи, многе су војске овуда пролазиле и многе од њих на њој оставиле трагове.

Некада су у овом селу постајале три велике камене куле из којих се, ваљда безбедности ради, управљало спахијским добрима. Времену и људима одолела је само једна коју мештани називају Реџеп-пашином кулом. Претпоставља се да је изграђена у 17. веку и да је подигао Реџеп-паша, пореклом из Рудог, који је 1632. био велики везир.

Нећу у ауто!

У центру Жепе чекало нас је изненађење: с десне стране масивна зграда поште, с леве велика школа, а испод ње велика бела зграда модерних линија – ресторан. А десетак метара испод њега монтажна наранџаста хала: за који дан у њој ће се сместити један од погона дечје конфекције. Жепа, односно центар села које има тачно 14 засеолака очигледно не губи корак с временом.

Мујо Куловац, наставник у овдашњој школи, каже да је, ето, коначно дошло време да Жепа не каска за временом. Много се тога у последњих петнаестак година овде изменило, мало је кућа „на магазу"; потискују их нова здања, стари занати полако нестају. Ипак, захваљујући Куловцу много тога и остаје, бар за историју, јер је овај млади наставник успео да у просторијама школе прикупи експонате за својеврстан музеј. Ту су пре свега справе за прерађу лана, конопље и вуне – махача и чекркли-преслица. затим бакарно посуђе, импровизовано огњиште, ношње...

Међутим, не одолева времену само музеј у школи. Деведесет шестогодишња Тима Куловац (Куловци су овде староседеоци и можда их зато и има највише) и данас, кад год уграби времена, тка на разбоју. Јер, веровали или не, ова крепка старица, бар тако су нам потврдили многи у селу, зна да покоси 10 до 20 дулума (ари) ливаде, да са њиве донесе врећу од тридесетак килограма кромпира. Никад у животу није села у аутомобил мада су синови који живе у Сарајеву на све начине покушавали да је преваре и угурају у ауто. Где год крене, а доскора је ишла и у четрдесетак километара удаљену Рогатицу, иде пешице. Не код лекара јер јој никад није био потребан иако је изродила четрнаесторо деце.

Времену се не да ни шездесетпетогодишњи Алија Куловац, последњи млинар на Жепи где је некад било десетак воденица. Ни сада нема баш много посла, многа села имају електрични млин, али његов воденични камен се окреће, истина само три дана у недељи, за оне старе којима се брашно „с електрике некако лепи за зубе и нема сафта".

Петорица сељана су ми се, међутим, пожалила на ово време. Веле да ево годину дана никако не могу да купе ексере за поткивање волова који су им незамењиви у пољским радовима. Писали су и у Београд, и у Загреб, и у Сарајево и ниоткуд ни слова. А „боси" волови не могу никуд. Па к'о веле ако ја то ставим у новине, можда ће се наћи нека добра душа да им помогне у невољи. Могу и без шећера и без кафе и свих оних „дефицитарија", али без ексера никако, земља ће остати пуста...

Петар МИЛАТОВИЋ
Снимио:
Љубомир ПАТРНОГИЋ

ТАКО ЈЕ СТРЕЉАН ЛОРКА

НЕВЕРОВАТНА ПРИЧА ЈЕДНОГ ГРАЂАНИНА

Лорка је живо само 38 година кад су га убили.

ПОСЛЕ ПОЛА ВЕКА ЋУТАЊА ПЕПЕ РОЛДАН, ОПШТИНСКИ ЧИНОВНИК ИЗ ГРАНАДЕ, ИЗНЕО ЈЕ ЗАПАЊУЈУЋИ ПОДАТАК ДА ЈЕ У ЗОРУ КАДА СУ ФАШИСТИЧКИ МЕЦИ ПОКОСИЛИ НАЈВЕЋЕГ ШПАНСКОГ ПЕСНИКА – ОН ЛИЧНО НОСИО ПОМИЛОВАЊЕ КОЈЕ НИЈЕ СТИГЛО НА ВРЕМЕ!

Становници андалузијског села Виснар у подножју Сијера Неваде годинама су били навикнути да се у свитање буде са звуцима потпуно неспојивим с питомином борова и маслина која их је окруживала: рафалима из митраљеза. Ово рајски лепо место, седам километара удаљено од Гранаде, било је за време грађанског рата одређено од стране фалангиста за стрељања. И није било дана који није почињао том језивом музиком.

Једног августовског јутра – био је највероватније 19 – године 1936. убијен је и Лорка. Тачан датум и право место где је пао никада нису откривени... Четрдесет седам година после злочина регионална скупштина Гранаде донела је одлуку да се име великог песника трајно обележи на месту где је одрастао и где је пао зато што је био симбол прогресивне и републиканске Шпаније.

Ограђено је место које би могло бити Лоркин гроб. На сам дан кад су млади андалузијски песници читали стихове којима се одавала почаст „вечитом младићу" шпанске поезије поново су одјекнули хици у Виснару! Неко је, мало даље, разбио две плоче од гранадске керамике на којима пишу називи улица. Обе су биле тек постављене: једна је означавала да је главни трг у Виснару уместо именом генерала Франка назван Трг Федерика Гарсије Лорке, а друга постављена на почетак некадашњег Виснарског пута носила је натпис Пут мученика.

Показало се да још има таквих који би желели да врате ону мрачну и крваву Шпанију из „Дома Бернарде Албе" – последњег дела које је Лорка написао непосредно пре него што су га фалангисти извели из куће пријатеља Луиса Росалеса и одвели на стратиште поред Виснарског пута.

На дан кад су разбијене плоче један човек је одлучио, како сам каже, да проговори после скоро пола века ћутања. Не каже зашто је толико дуго ћутао, мада се то може лако наслутити. Његово име је Пепе Ролдан и данас је можда најстарији општински чиновник у Шпанији. У младости је био извиђач и околину Гранаде познавао је одлично. Када је 24. јула 1936. године, седам дана по избијању рата, Гранада пала у руке фалангиста, Пепе Ролдан је мобилисан и одређен за стражара.

Ево његове приче...

Коверат вредан живота

„Сећам се као да је било јуче кад су ме 18. августа 1936. позвали у Војну управу. Тамо су ми дали пар упртача и одредили ми место где ћу да преспавам. Нисам могао ока да склопим.

Пред зору су ме пробудили, дали ми пушку и рекли да се хитно јавим команданту Морињасу који је био ађутант генерала Еспиносе, заповедника Гранаде.

Пепе Ролдан проговорио је после 47 година и тврди да се живо сећа овог места на којем је угледао убијеног Лорку и три друга тела у локви крви.

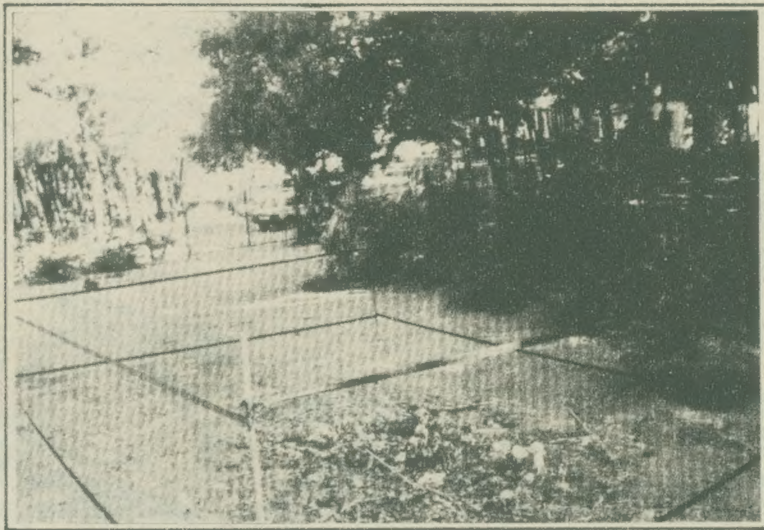

Место некадашњих масовних стрељања сада је претворено у Парк Гарсије Лорке. Означен је и његов гроб, мада неки тврде да песникове кости леже на другом месту.

Јавио сам се. Тамо, поред команданта, налазио се и један снажан, плећат човек у оделу мотоциклисте кога су ословљавали са Бланко – доцније сам сазнао да је погинуо код Мадрида. Командант ме је упитао да ли познајем зону око Виснара. Одговорио сам му потврдно. Тада ми је рекао да ћу заједно са Бланком обавити један задатак који се састојао у томе да команданту сектора уручим једну коверту а да потом доведем једну особу.

Пружио ми је велики коверат беле боје са пет печата на којој је писало само „Команданту сектора Виснар–Алфагуара" и рекао:

– Добро пази коме дајеш коверат јер он вреди живот. Ако ми не доведеш човека или не вратиш коверат, боље пређи у црвену зону. Сад идите.

Бланко и ја смо сели на мотор немачке производње који је имао и треће седиште са стране. Упутили смо се друмом за Виснар, а да Бланко није изустио ни једну једину реч.

Када смо стигли у Виснар, почињало је да се раздањује. Паркирали смо мотор на тргу, пред палатом Москосо у којој се налазио војни квартир сектора. Скочио сам с мотора и пришао потпоручнику на стражи.

– Желим код команданта сектора – рекао сам му показујући коверат.

– Капетан Нестарес још није стигао. Ја сам његов ађутант, дај мени.

Одговорио сам му да коверат морам да уручим лично и баш у том тренутку одјекнули су рафали. Упитао сам га:

– Шта је то, потпоручниче?

– Ништа, то моји фалангисти врше обуку.

Салутирао сам и вратио се Бланку. Предложио сам му да пошто капетан Нестарес још није стигао одемо и попијемо кафу у једној крчми коју сам знао на путу за Алфакар, недалеко одатле. Бланко је пристао и док смо се пењали на мотор зачули су се нови рафали.

Сунце је већ изашло. Сећам се да сам погледао на сат и да је било петнаест до седам. Када смо изашли иза једне окуке, наједном смо угледали ужасан призор!

Крв и свежа хумка

Четири тела лежала су крај пута у локви крви док су, на звук мотора, неке силуете замакле за маслине. Учинило ми се да носе капе јуришних одреда... Прошли смо полако поред људи који су лежали са лицима надоле, везани по двојица. Један од њих, везан жицом за старијег човека с дрвеном ногом, био је млад, у белом платненом оделу подераном на рамену. Следио сам се од ужаса. То је био Федерико Гарсија Лорка!

Федерика са добро знао. Упознали смо се, мислим, 1932. Био сам још дечак, а радио сам за шанком у кафеу Аламеда где су се Федерико и његови пријатељи окупљали сваке вечери. Неко му је рекао да лепо певам андалузијске саете и он ме је позвао за њихов сто. Стварно су му се допале те моје песме и после су ме често позивали... Ја сам из новина знао да се Федерико тог лета вратио из Мадрида у Гранаду, али нисам имао појма да су га ухапсили, још мање да хоће да га стрељају. Био сам као ошамућен кад сам га видео и у крчми сам, кад смо стигли, наручио ракију. Бланко такође.

Кад смо попили, поново смо сели на мотор да видимо да ли је Нестарес стигао у квартир. У крчми смо остали свега двадесетак минута и када смо поново прошли поред оног места, убијених више није било, остала је само крв. У подножју једне маслине налазила се свежа хумка – то је Лоркин гроб.

Нерви су ми били као струне, али Бланку нисам смео ништа да кажем, ни да га упитам мисли ли и он да је оно био Лорка, јер он је изгледао као да није видео ништа, миран, као да му је лице од дрвета. Тек када смо по други пут на капији квартира у Виснару чули да капетан Нестарес још није стигао, Бланко је први пут проговорио.

Рекао ми је да ћемо се вратити у Гранаду пошто је човек кога смо имали да доведемо мртав. Значи, знао је по кога смо ишли!

Вратили смо се у Гранаду и саопштио сам команданту Морињасу да нисмо нашли капетана Нестареса и да смо се стога вратили. Пружио сам му коверат са пет печата. Он ме је отпустио а затим је дуго разговарао са Бланком. Позвао ме је поново само да ми каже да могу да се вратим кући, али је нагласио:

– Не говори никоме ништа о овом. Већ и сам знаш по кога си ишао.

Још те исте ноћи у Гранади се прочуло да су убили Лорку..."

Искази се разликују

Данас више нико од актера ове приче, осим самог Пепе Ролдана, није жив. Коверат, наравно, више не постоји. Веровати или не?

О последњим данима великог песника написане су две књиге, па ипак, датум и тачно место његове погибије нису установљени јер се тих година стрељало у групама, сваки дан. Хиљаде костију леже под маслинама дуж Виснарског пута.

Сам капетан Нестарес оставио је своје сведочење у књизи Молине Фахардо која је била директор листа „Идеал" у годинама грађанског рата. По његовом сећању, Лорку су довели у пиџами у ноћи 17. августа и одмах је стрељан. Молина Фахардо чак означава Фуенте Бакерос, место где је Лорка провео дане младости и написао прве песме – као место где су га стрељали.

Али, други сведоци међу којима брат Луиса Росалеса, Мигел, у чијој је кући Лорка ухваћен, тврде Јану Гибсону, аутору једне друге књиге, да је песник одведен у ноћи 16. августа, али да му је једна девојка која је то исто посведочила три дана носила храну у затвор. Тако се ови искази слажу са сећањима Пепе Ролдана. Истина или не, прича општинског чиновника несумњиво указује на исто: на вечиту актуелност слободарских опредељења. Она је у славу великом Лорки чак и ако није истинита јер одаје да они који су криви не могу да ћуте о убиству које представља и злочин над целим једним народом.

М. К.

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

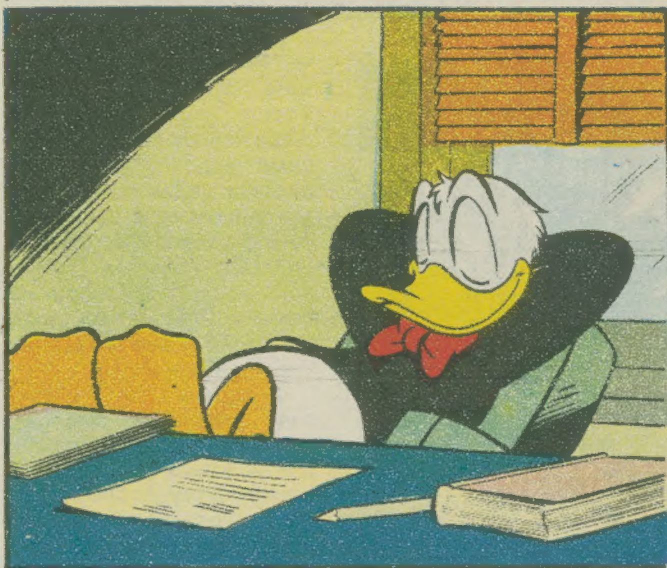

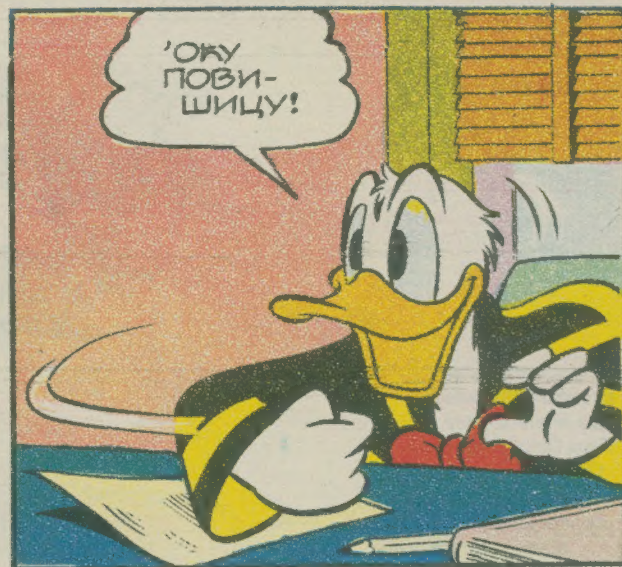

Distributed by King Features Syndicate.

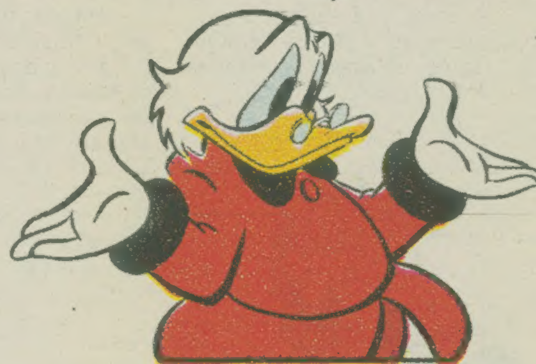

ВОДИ МЕ КУЋИ!

КАМО СРЕЋЕ ДА НИ ЗА ТРЕНУТАК НИСАМ СКИНУЛА ПОГЛЕД С КАМИОНА. КАДА САМ ПОНОВО ОКРЕНУЛА ГЛАВУ К ЊЕМУ, БИЛО ЈЕ ПРЕКАСНО: СКЛИЗНУО ЈЕ УНАЗАД И НАЛЕГАО НА ВРАТА ГОВОРНИЦЕ. СТАКЛЕНА ОКНА СУ СЕ РАСПРСКАВАЛА, А МЕТАЛНА КОНСТРУКЦИЈА ПОПУШТАЛА ПОД ОГРОМНИМ ТЕРЕТОМ...

Сви после обично тврде како су предосећали да ће им се нешто страшно догодити. Ја тог новембарског јутра 1978. баш ништа нисам предосећала.

Дејвид, ја и девојчице живели смо у то доба у Сендхатону недалеко од Тирска у Јоркширу. Ако ми је уопште нешто сметало ход живота на селу, онда је то чињеница да у кући нисмо имали телефон и да сам сваки пут кад бих пожелела да с неким поразговарам морала да идем у јавчу говорницу у центру Сендхатна.

Тог јутра ми је чак и шетња пријала: сећам се да сам пролазећи кроз село помислила како кровови кућа и крошње под покривачем тек нападалог снега изгледају лепо.

Говорница се налазила на врху брежуљка, поред кривудавог пута који је у то доба године обично био залеђен и клизав па су се деца ту санкала.

Ушла сам и окренула број. Док сам разговарала, крајичком ока пратила сам камион натоварен циглама који ми се приближавао, прошао поред мене и зауставио се метар од говорнице. Возач је изашао и ја сам одсутно гледала како се удаљава и на крају губи у једној од кућа оближње фарме.

Камо среће да ни за тренутак нисам скинула поглед с камиона. Када сам поново окренула главу к њему, било је прекасно: вриснула сам, испустила слушалицу и бацила се на врата, али је камион већ склизнуо и свом тежином налегао на њих тако да више нисам могла ни за милиметар да их померим. Под притиском терета окна су почела да пуцају и распрскавају се у парампарчад, а метална конструкција говорнице попушта и увија се.

Никада у животу нисам осетила такав страх: прилепљена уза зид гледала сам како та грдосија, милиметар по милиметар, клизи све ближе мени. Зграбила сам слушалицу и вриштећи објаснила пријатељици шта се догодило:

– Дејвид!... Позови га. Он ће знати како да ми помогне – рекла сам на крају.

Чула сам шкљоцање и знала да је веза прекинута, да сам сама... Дејвид је био на послу, нека три километра од места на коме се налазила говорница. Хоће ли стићи на време? Шта и кад дође? Како би један човек сам уопште могао да ми помогне?

Изгледа да за све то време никоме није пало на памет да позове полицију или ватрогасце, јер када се Дејвид појавио пола сата касније, њих још није било.

По изразу његовог лица видело се да све до тада није знао у каквој сам опасности. Порука коју му је моја пријатељица пренела гласила је: заробљена у говорници пошто је неко паркирао кола преблизу врата!

И Дејвид је сада био смртно уплашен, али је ипак смогао снаге да ми се насмеши. Провукао је руку кроз разбијено окно и чврсто ме ухватио за руку.

– Не брини. Све ће бити у реду – рекао ми је.

Ћутала сам, дрхтала од шока и покушавала да више не слушам пуцкетање и крцкање говорнице која је попуштала под притиском огромног терет-њака.

Не знам како сам успела да издржим још пола сата пре него што се на џиновској дизалици за кола појавио један од наших суседа, Кларенс Џексон.

Тек тада сам приметила да су се око говорнице окупили људи. Неко је, очигледно, у међувремену позвао и возача камиона, али је моје олакшање што га видим кратко трајало. У тренутку када се пео у кабину како би покушао да помери камион, неко је викнуо:

– Не!... То не... Шта ако кад спусти ручну кочницу склизне још више уназад?!

Од тог тренутка више нисам владала собом... Чула сам њихова узбуђена довикивања, али ни речи нисам разумела. Неки људи су притрчали и под гуме подметнули даске.

Возач камиона, педесетогодишњак, био је престрављен као и ја. Стајао је по страни потпуно беспомоћан и изгубљен, а онда је одједном пришао говорници и без речи ми кроз једно од поломљених окана пружио запаљену цигарету. Никада нисам пушила, али сам дрхтавом руком прихватила цигарету и повукла дим.

Дејвид ми је чврсто стезао руку покушавајући да ме охрабри док је Џексон пажљиво, после десетак минута опрезног маневрисања, коначно дизалицом опрезно подигао камион и спустио га на сигурну удаљеност од говорнице.

Не сећам се ко је отворио врата. Човек би помислио да ћу после свега излетети напоље, али ја сам стајала као укопана. Гледала сам у Дејвидове испружене руке, чула како ми нешто говори, али ноге нисам могла да померим. Извукао ме је напоље, чврсто обгрлио и ја сам бризнула у плач.

– Хоћу кући... Води ме кући – рекла сам грцајући.

Годину дана после тога нисам ушла у јавну говорницу. Ми смо се у међувремену преселили у град, имамо телефон у кући, а ако ми се некада баш и деси да морам да се јавим из говорнице, трудим се да то обавим што пре. И увек држим ногу у вратима...

Валери РИЦЕН

Министар финансија Никола Фуке преварио се у процени. Уместо наклоности, изазвао је гнев краља Луја XIV.

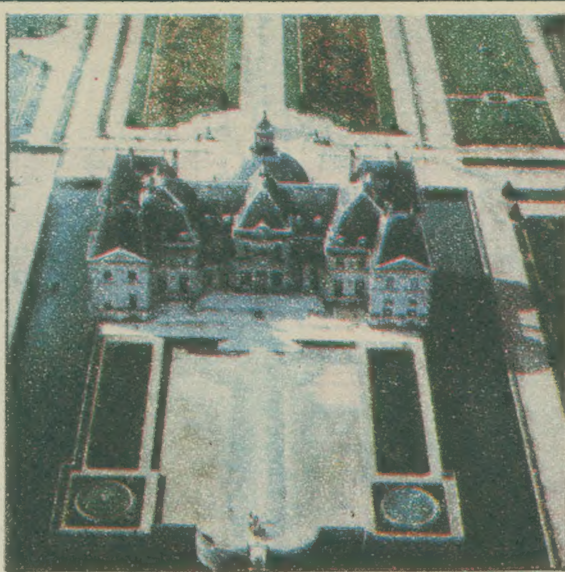

Дворац Во л'Виконт је по својим архитектонским линијама и строго симетричној основи, као и по новој концепцији парка француског типа, био претеча чувеног дворца у Версају, резиденције краљева Луја XIV, Луја XV и Луја XVI. На оба здања радили су тада најбољи француски уметници, између осталих и архитекта Луј л'Во, сликар Шарл л'Брен и оснивач парка Л'Нотр.

Међу многобројним раскошно уређеним одајама једна соба била је намењена Лују XIV који ту није преспавао ниједну ноћ.

ЗАУСТАВЉЕН ЛЕТ ВЕВЕРИЦЕ

ЗА РАЗЛИКУ ОД МНОГИХ ДРУГИХ СЛИЧНИХ ЗДАЊА, У ДВОРЦУ ВО Л'ВИКОНТ, ПРЕТЕЧИ ВЕРСАЈА, НИКАДА СЕ НИЈЕ ОДИГРАЛО НЕШТО ЗНАЧАЈНО ОСИМ ЈЕДНЕ ВЕЛИКЕ ПРОСЛАВЕ , А ИПАК ЈЕ УШАО У ИСТОРИЈУ ФРАНЦУСКЕ.

Коначно је дошао и тај 17. август 1661. године. Никола Фуке нестрпљиво је очекивао да стигне његово краљевско величанство. А кад се Луј XIV појавио са свитом, помогао му је да изађе из кочија, повео га уз монументалне степенице ка главном улазу. Забављен разговором са владаром, правио се да не чује бурна реаговања војвоткиња, бискупа и осталих представника племства који нису скривали дивљење гледајући његов дворац. И сам краљ се са одобравањем смешкао, тако је бар Фуке мислио.

Уводећи их у централни хол Фуке је уживао при помисли да није узалуд протраћио велике паре и уложио огроман труд да направи дворац на путу за Фонтенебло, на месту где је некад стајао стари феудални замак. Пуне четири и по године армија од осамнаест хиљада људи даноноћно је радила на дворцу Во л'Виконт. Живећи у баракама које су подигли поред здања радници су, под надзором прослављеног архитекте Луја л'Воа, подизали замак невиђен на француском тлу.

До тада су се дворци обично подизали као утврђења, са двориштем на средини и кулама около.

Фуке је,међутим, желео нешто посебно и да би то остварио није жалио ни труда ни пара. Позвао је врхунске градитеље, сликаре, баштоване, ткаче, зидаре и набавио најбољи материјал: уграђене су тоне и тоне мермера, олова за цеви,племенитог дрвета – ни на чему се није штедело.

Луј XIV је са свитом обилазио одаје и свака је и самог краља изненађивала раскошним намештајем, таписеријама, сликама. За унутрашњост се побринуо Шарл л'Брен тада познати сликар школован у Италији.

Само оштро око могло је да примети да се на сликама и таписеријама увек провлачи једна те иста животиња – веверица. Фуке је на све мислио, старо значење његовог имена управо се односило на овог малог шумског враголана.

Небо се запалило

Никола Фуке, министар финансија, трудио се да краља и чланове свите до краја фасцинира па је свуда по дворцу поставио посуде из којих се ширио опојни мирис поморанџе. Ливрејисане слуге опседале су госте најфинијим јелима спремљеним под будним оком Вателa, човека који је у то време важио

НЕ МОЖЕТЕ БЕЗ ЊЕГА

Луј XIV дозволио је породици Николе Фукеа да и после његовог хапшења живи у дворцу. Али, мадам Фуке није ту дуго остала, продала је дворац маршалу Де Вилару, а његов син војводи Шуазел Прелену који га је задржао следећих сто година. Али, 1847. избио је скандал пошто је војвода у њему убио жену и себе. Во л'Виконт остао је деценијама напуштен све до 1875. кад га је купио бизнисмен Алфред Сомје, који је уложио велике паре да га поново доведе у ред. Власник ове грађевине која је Лују XIV послужила као узор да направи дворац у Версају сада је Сомјеов праунук гроф Патрис де Вогије. Он покушава да замку врати стари сјај, да на разним аукцијама пронађе комаде намештаја, таписерије и остале ствари за које претпоставља да су припадале дворцу.

– Во л'Виконт је место којим се заразите и не можете више без њега – каже Патрис наговештавајући да ће до априла 1984. читав дворац бити отворен за посетиоце. Сада могу да виде само приземље и подруме.

Фуке је једну просторију у својој резиденцији одвојио и за чувеног песника и писца басни Лафонтена коме је једно време био и мецена.

као најбољи управник имања у Француској и добар кувар. Виолинисти су свирали лаке комаде Жана Батиста Лилија, познатог композитора који је специјално за ову прилику написао музику.

Увече се пред већ помало уморним гостима играо нови Молијеров комад, а сам аутор је учествовао у представи. На крају је Фуке организовао и велику лутрију у којој је свако добио понешто. А то „нешто" били су драгуљи, расни пастуви,мачеви, слике! Када се друштво коначно око два сата ујутру спремало да крене, почео је велики ватромет, небо изнад дворца запалило се најразноврснијим бојама. Луј XIV руковао се са Николом, уз обавезан смешак, и отишао. Фуке је ликовао верујући да је по-

Веверице, представљене на овој зидној слици, биле су најчешћи мотив и на таписеријама. Од 250, колико их је исткано, ниједна није сачувана (у дворцу постоје само копије) јер их је све присвојио Колбер, краљев штићеник. Веверице је заменио својим знаком – змијом у трави.

стигао циљ – фасцинирао је владара. Међутим, преварио се и то ће му се и те како осветити.

Наиме, краљ је био ужасно бесан. Како је могуће да његов поданик направи тако велелепно здање? Одакле му паре кад он сам никако није успевао да сакупи довољно новца да би краљевској палати у Лувру додао још једно крило? Као министар финансија Никола Фуке је, помислио је Луј XIV, највероватније завукао руку у државну касу и опљачкао и њега и Француску.

Није прошло ни три недеље од „Ла Фет д'Во" (празник у Воу) и краљ је послао гласнике по Николу Фукеа. Министар финансија је готово дотрчао верујући да га његово величанство зове да би му саопштило да је наименован за првог краљевог догланвника што му је и био циљ. Наиме, кад је умро кардинал Мазарен с нестрпљењем се очекивало да краљ одабере нове сараднике. Нико није веровао да ће Луј XIV, дотадашњи ветропир и човек незаинтересован за државничке послове, заиста и преузети бригу о Француској како је и најавио.

Фуке је зато и направио величанствен дворац верујући да ће му он омогућити да краљу покаже своје способности, што ће му,мислио је, подићи углед код владара. Испало је друкчије.

Човек са гвозденом маском

Луј XIV затражио је да се Фуке изведе пред суд због проневере државног новца. Највише аргумената против дотадашњег министра финансија сакупио је Жан Батист Колбер који је, сасвим неочекивано, постао краљева десна рука. Истина, на страну Николе Фукеа стали су многи великодостојници, али то као да није много вредело. Процес се годинама одуговлачио јер краљ није био задовољан пресудама. За Фукеа је тражио смртну казну. Кад му то није успело, бацио га је у тамницу Пињерол у француским Алпима. Ту је и умро 20 марта 1680.

Остаће, међутим, тајна да ли је Луј XIV био у праву. Наиме, све што би могло да помогне расветљавању „случаја Фуке" и данас је далеко од јавности. Списе који би бацили нову светлост на несрећну судбину министра финансија чувају Колберови потомци и не дозвољавају да било ко ван породице погледа шта се у њима заправо налази. Ко зна зашто, можда и због тога што је Колбер присвојио многе драгоцености из Фукеовог дворца. Све то само још више распирује машту радозналих.

Постоје подаци да се у време док је Фуке био заточен у Пињеролу ту налазио затвореник, такозвани „човек са гвозденом маском". За њега се не зна поуздано ко је био, постоје само нагађања. Да је био од великог значаја за Луја XIV извесно је с обзиром да стража ни за тренутак није смела да га остави самог. Маску коју је имао на лицу ни под каквим условима није смео да скине.

Неки мисле да је то, у ствари, био Никола Фуке, други тврде друго. Рецимо, познати француски књижевник Александар Дима Отац у књизи „Човек са гвозденом маском" тврди да је то био брат близанац Луја XIV, иначе добар пријатељ Николе Фукеа. Краљ га је као многи краљеви у историји затворио да му не би угрозио власт. Познато је и мишљење да је Луј XIV на самртној постељи открио идентитет „човека са гвозденом маском" Лују XV, а Луј XV Лују XVI. Овај последњи однео је тајну са собом кад је гиљотиниран за време фанцуске револуције.

Да ли је Никола Фуке заиста опљачкао државну касу и да ли је био тако бескрупулозан како га је дуго представљала историја није сасвим извесно. Напротив, у последње време многи историчари покушавају да га рехабилитују. Тај нескривени вео мистерије који се шири око Николе Фукеа само повећава интересовање многобројних посетилаца дворца Во л'Виконт који, пролазећи собама и холовима замка, мисле да ће можда у некој слици или таписерији открити тајну. А ко зна, можда је цела мистерија и измишљена да би привуккла што више туриста. То се данас никад не зна.

В. С.

„ЗАБАВНИКОВА" ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЛЕКОВИТОГ БИЉА

КУПИНА

(Rubus fruticosus L.), Rosaceae

Народна имена: ежевина, јежина, капинка, копина, купина, купињача, купињаш, маљуга, мурага, оструга, робидница, црна јагода, црна купина.

Опис биљке

Шиб витких дугачких изданака обраслих трновима. Изданци купине су кратког века, јер прве године из њих израстају листови, а друге године цветају и доносе плод и потом изумиру. Листови су прости или перасто сложени од 3 до 5, по ободу назубљени, јајасто шиљасти или срцасти, наизменични, по главном нерву и дршци бодљикави а на наличју су блеђе боје и маљави. Достижу дужину до 7 цм. Цветови се јављају на двогодишњем изданку и сакупљени су у гроздастој цвасти. Крунични листићи су бели или ружичасти. Плод је збирни, састављен од ситних коштуница, црне, ређе црвене боје.

Налазишта

Расте на плодној земљи али и на камењару, поред путева и потока, на необрађеном земљишту, по брдима и планинама, највише као жива ограда. На шумским крчевима и у светлим листопадним шумама често расте у мноштву и представља праве природне плантаже.

Сакупљање

Од купине се искоришћавају листови и плодови. Беру се само нежни и потпуно млади зелени листови, и то оних неколико са врха гранчица, и то у јуну и јулу по лепом, потпуно сувом времену и одмах суше у танком слоју на промаји. За време сушења треба их чешће превртати да би се што пре осушили и задржали своју природну боју. Плодови се беру кад су зрели, црни, у августу и септембру. Од зрелих плодова најбоље је одмах направити сируп, пекмез, слатко или џем. Од свежих плодова прави се и купиново вино.

Употреба

Лишће купине садржи танине због чега је веома опорог укуса. Употребљава се као добро средство против хроничног пролива, против назеба и кашља. Чај од листова служи и за испирање уста и грла те помаже јачању десни. За време рата, у недостатку кинеског чаја у Европи се као замена користило ферментирано или неферментирано лишће купине, само или у мешавини са лишћем малине, јагоде и других сличних биљака из фамилије Rosaceae. Извесни произвођачи лековитих чајева поступали су с лишћем купине на исти начин како се то чини с лишћем кинеског чаја: ферментирање, уртање, развијање, гњечење и пржење, да би се добио пријатан мирис сличан кинеском чају. За израду чаја користе се и млади цветни пупољци. Купиново вино даје се малокрвној деци, неухрањеној и без апетита. Као и остали воћни сокови, ово вино садржи шећере, органске киселине, танине, природне боје, витамине и минералне материје, што је од великог значаја у правилној исхрани деце.

Проф. др Момчило ГОРУНОВИЋ

ПРИВАТНА ПИРАМИДА

Једна породица из америчке државе Илиноис недавно се уселила у петоспратницу која је верна копија велике пирамиде код Гизе. Пирамида из Илиноиса висока је 16,20 метара, странице су јој дугачке 25,50 метара и у њеној унутрашњости налази се пет спаваћих соба.

Да је необично, необично је, али шта ће им то? Верују људи у ону причу о некој тајанственој сили која делује унутар пирамида, па одлучили да је испитају на сопственој кожи. Од необјашњивих збивања за сада се догодило само то да, по тврђењу укућана, њихово цвеће расте три пута брже него што је уобичајено, а комарци ни грешком не улећу унутра. Ако других чудеса и не буде било, породици остаје утеха: куће као њихове стварно нигде нема...

ТЕРМОС И ПИЛОТИ

Један од првих термоса оцењивали су и оценили – пилоти.

Почетком нашег века нови авиони, двокрилци који су због свог изгледа у шали називани „поличице", имали су отворену кабину и пилоти су свакодневно трпели због хладноће. У то време немачки дувач стакла Рајнхолд Биргер изумео је посуду с двојним зидовима у којој је течност задржавала топлоту и више од 24 часа. Посуда је била израђена по поруџбини хемичара, али Биргер ју је брзо прилагодио за чување чаја и кафе. Рекламирајући свој проналазак, дувач стакла се углавном обраћао путницима. Авијатичари су о термосу дознали из новина.

Када су запитали Биргера шта мисли о коришћењу термоса у ваздуху, дувач стакла је љутито одговорио:

– Ни говора о томе. Термос је лако ломљива посуда. Пилоти ће ми само нашкодити, уништиће ми рекламу.

Међутим, термос с топлом кафом показао се веома користан у летовима на „поличицама".

Први примерак Биргеровог термоса данас се чува у Музеју стакла у главномг раду Немачке Демократске Републике. По спољашности уопште се не разликује од данашњих.

КО ЈЕ ТУ ЛОПОВ?

Западну Немачку недавно су узбудиле две у најмању руку крајње необичне пљачке. То што је разбојник имао свега шеснаест година више и није тако изузетно, изузетније је оружје којим се послужио: црвљиво месо, водени пиштољ и парче електричног кабла...

Приликом првог препада, шеснаестогодишњи пљачкаш упао је у једну банку у Франкфурту, уперио водени пиштољ у благајника, а онда му под нос гурнуо црвљиво месо уз објашњење да ће ускоро и сам тако смрдети уколико му одмах не преда све што има у каси. Неколико тренутака касније, малолетни разбојник излетео је из банке богатији за три хиљаде марака.

Уместо да се трошкари, пљачкаш је већ сутрадан ушетао у другу банку у истом граду, мирно пришао утикачу за струју, гурнуо у њега један крај кабла, други принео под грло једној недужној муштерији, а потом затражио од благајника паре. Добио је пет хиљада марака, само што му се овога пута на излазу из банке супротставио продавац новина који се ту случајно затекао. Док су се њих двојица рвали, милиони су се расули по улици.

Када је нешто касније и полиција стигла на лице места, лопов је још био ту, али је више од пола оних силних пара нестало. Разграбили их поштени грађани...

ЛАЖУ НОВИНЕ!

Марк Вотерс и Лесли Бардрик из Девона у Аустралији су брат и сестра. Браћа сестрама обично желе све најлепше, а Марк је пожелео да та своја осећања огласи и у штампи: не жалећи 200 долара, честитао је сестри рођендан преко читаве стране у локалним новинама.

Уместо да се одушеви, Лесли је побеснела. У неку руку, треба је разумети. Нежни брат је стварно забрљао – прерачунао се за годину дана. Слављеница је после имала грдне муке да убеди пријатеље и познанике како је напунила четрдесету, а не четрдесет и прву као што пише у новинама.

НЕ ПУЦАЈ НЕДЕЉОМ!

Чарлс Питерс из Квинсленда у Аустралији је на сопственој кожи искусио стару истину да човек никада не зна шта му дан спрема. Чарлса је прво ујела змија, потом је самом себи морао да пуца у ногу како би уклонио затровано месо и спасао главу, а онда му је један униформисани представник закона наплатио казну – због употребе ватреног оружја недељом...

ЛЕТЕЋИ ПАЦОВ

Двадесеттрогодишња Кристи Миел из Таузанд Оукса у Калифорнији је укротитељ животиња, а њен највећи досадашњи успех је летећи пацов по имену Рони.

Пред Ронијем је по свему судећи сјајна холивудска каријера. За сада без грешке са даљине од деведесет центиметара слеће право на главу своје укротитељке, а Кристи га обучава и да јој се баци за врат – згодно умеће за филмове страве и ужаса.

Кристи при том ни најмање не страхује да ће Рони једнога дана подлећи својој пацовској природи. Миролубив је и безопасан, тврди укротитељка. Још само да у то убеди и Ронијеве филмске партнере.

КО ТО ШТАМПА ДОЛАРЕ?

Марија Тристер из Тел Авива најпре је чула страшно клокотање воде у клозетској шољи,потом је позвала водоинсталатера, а онда је овај отворио канализациону цев из које су у Маријино купатило покуљали свежњеви зелених америчких долара.

Забезекнута жена је брже боље позвала полицију која је била у стању да установи само како су новчанице у апоенима од по сто долара фалсификоване и да јој као објашњење понуди претпоставку да су до њене клозетске шоље стигле са

неког од горњих спратова вишеспратнице. Док се истрага не оконча, Марији преостаје да нагађа ко то од њених суседа тајно штампа доларе.

ЉУДИМА ПРИСТУП ЗАБРАЊЕН!

Дуж обале при ушћу реке Мисисипи протеже се вештачка плажа покривена чистим белим кварцним песком. Али, и поред све те лепоте и чистоће људима је строго забрањено да се овде купају и сунчају: плажа је настањена малим птицама из рода галебова које се налазе на граници потпуног изумирања.

На овој плажи угрожене птице граде своја гнезда, полажу јаја, изводе младе и уче их да лете. Хиљаде птица лете изнад плаже и трче по приобалном плићаку.

Дуж плаже су постављене табле с натписима: „Плажа само за птице", „Врста која нестаје", „Умољавате се да не узнемиравате птице, да не дирате њихова јаја".

Иако одмах изнад плаже пролази ауто-пут с веома живим саобраћајем, људи су већ навикли да се не мешају у живот ове птичје колоније.

ЗВЕЗДАСТО-ПРУГАСТО И НИКАКО ДРУКЧИЈЕ

По мишљењу једног суда у Даласу у америчкој држави Тексас, и са патриотизмом може да се претера. Над кровом куће фармера Енселма Гроувера вијори се америчка застава, мотив „звездица и пруга" краси и тапете, теписе, стољњаке, креветнину и пешкире у његовом дому. Тако се човеку свиђа...

Да се Енселм наведеним задовољио, можда би све још и било у реду. Ствар је у томе што код њега „звездасто-пругасто" мора да буде ама баш све, од кошуља до – тоалет папира. Ствар је још и у томе што је Енселм однедавно почео да захтева и од жене да носи искључиво „патриотски" дезенирану одећу што је Ирена Глоувер једно време трпела, а онда затражила развод.

– Не будем ли се раставила од њега, на крају ћу почети да мрзим оно што би требало да поштујем.

Судија је Ирену савршено разумео.

МРТАВ ПИЈАН ОД КРОМПИРА

Американац Чарлс Сварт уопште не мора да пије да би се напио. Уместо тродуплог вискија, он лепо поједе један једини кромпир, а да би се сасвим наљоскао, довољан му је један овећи тањир шпагета.

Проблем је у томе што јадном Чарслу уопште није до пића, али његов организам и против његове воље претвара угљене хидрате у алкохол.

Ни лекари за сада не умеју да објасне о чему се ради, али се претпоставља да је Чарлс жртва радијације. Он се, наиме, крајем другог светског рата као амерички војник обрео у Хирошими непосредно после експлозије прве атомске бомбе, па је могуће да тајанствено претварање шпагета у алкохол има неке везе с тим.

АПАРАТ ЗА ВЕЗИВАЊЕ КРАВАТЕ

Пре него што је постао писац, Марк Твен је испробао многа занимања – био је испирач златног песка, бродски пилот, новинар, па чак и проналазач. Он је, на пример, изумео апарат за везивање кравата и унео неколико суштинских измена у конструкцији машине за писање. Истина, будући писац односио се према свом проналазачком раду с великом дозом ироније. Чудила га је и збуњивала чињеница да је његов апарат за везивање кравата – мада такав механизам никоме у ствари није потребан – постигао знатно већи успех код публике но његове заиста корисне измене у механизму писаће машине.

ПСЕЋИ ЖИВОТ

Господари су се, то се зна поуздано, силно забављали. А пси? Они још нису научили да се изјашњавају, али су ипак пристали да им обуку костиме и послушно дошли на маскенбал који је за њих организован у познатом ресторану за псе у Чикагу, „Фидос доги делију", који иначе има око две хиљаде сталних четвороножних посетилаца.

ВЕШТАЧКА МАМА - ЗА КОНДОРЕ

ВИШЕ НЕ ВАЖИ МИШЉЕЊЕ ДА СУ ЗООЛОШКИ ВРТОВИ ЗАТВОРИ ЗА ЖИВОТИЊЕ – САМО КАВЕЗИ И НИШТА ДРУГО. У СЈЕДИЊЕНИМ ДРЖАВАМА, НА ПРИМЕР, ТО СУ ВЕЋ ПОСТАЛА МЕСТА ГДЕ СЕ НАЈВИШЕ РАДИ НА ТОМЕ ДА СЕ РЕТКИМ ВРСТАМА ОМОГУЋИ РАЗМНОЖАВАЊЕ И САМИМ ТИМ ПРЕДУХИТРИ ЊИХОВО ИСТРЕБЉЕЊЕ.

Новине широм света пишу да се у зоолошким вртовима нешто мења. Али, кажу, то није оно што обичан посетилац може да примети, поготово не на први поглед. Најзначајније и, несумњиво, најзанимљивије ствари догађају се у лабораторијама и истраживачким центрима где ветеринари, биолози, радиолози, акушери и други стручњаци помажу природи – настојећи да опораве и спасу животиње које су у опасности да потпуно нестану с лица Земље.

Рапорт „с терена" укратко гласи:

– Америчко Удружење зоолошких вртова и акваријума основало је банке семене течности ретких животиња како би се обезбедило размножавање врста које су у опасности од изумирања.

– У Стокхолму су успели да постигну да се у заточеништву роди и одрасте младунче тарсијера или авети, у ствари полумајмуна чија је постојбина Индонезија, који је толико редак да се примерци у природи могу избројати на прсте.

– У Холандији је било много гужве око једне женке гориле која је тешко носила своје младунче, али се на крају, у једној болници и под контролом врхунских стручњака за акушерство, све ипак добро завршило.

– У Фритеју у Француској Гијани отворен је центар за сакупљање и инкубацију јаја гигантске морске корњаче.

– Три кондора рођена и одгојена у зоолошком врту Бронкс у Њујорку у овом тренутку слободно лете изнад перуанских Анда.

– У Центру за истраживање тешких болести на универзитету Таксон у Аризони, радиолог Виљем Конор лечи једну корњачу од тумора у пазушној јами.

– У Калифорнији је отворен Центар за проучавање и праћење живота кондора који, са преко осам милијарди (старих) динара, финансира Зоолошка служба Сједињених Америчких Држава и највеће природњачко друштво Америке – Одубон.

Циркусијада са орловима

Један од најактивнијих центара је зоолошки врт у Сан Дијегу где су пролетос рођена два кондора за које се тврди да су готово сасвим нестали са неба Калифорније. Претпоставља се да их тренутно има око двадесетак и да само четири пара настављају да се размножавају. (Угрожава их подизање градских насеља и индустрија.)

Кад су се испилили, из инкубатора, младунци Сискок и Текуја имали су само 201, односно 165 грама тежине. Замислите колико је то мало ако се зна да одрасла птица има преко петнаест килограма! Да их дружење са људима не би спречило да што пре науче да живе у слободи, Сискока и Текују отхранила је вештачка мајка, у ствари лутка са ликом кондора начињена од коже и пластике – и то месом мишева и састојцима из вољке лешинара (мали кондори имају потребу за храном која је делимично сварена). „Даваоци" су били такозвани урубуи, црни орлови који су у то време, као гости, боравили у врту. А узимали су им полусварене састојке хране тако што су их најпре кљукали а онда их плашили и буквално натеривали да поврате оно што су појели. Тако је морало да буде!

Док су Сискок и Текуја полако расли и добијали перје, у зоо-врту Бронкс у Њујорку узгајани су њихови рођаци пореклом са Анда који се налазе у још већој опасности од изумирања. Јер, некада је јужноамерички кондор насељавао огромно пространство – од Венецуеле до Огњене Земље – али га у овом тренутку око Венецуеле више

Ово је Сискок, кондор рођен у инкубатору зоолошког врта. Горе се види и вештачка мама како га храни, а лево је његова слика и прилика у четвртом месецу живота. Кад добије перје, полетеће куд га крила носе.

Огромне и дуговечне корњаче са Галапагоса у зоолошком врту у Сан Дијегу осе[illegible] код куће: ускоро ће се у породици појавити гомила нових чланова

Афричка патуљаста коза све се теже размножава. Стручњаци се труде да јој помогну усађивањем ембриона добијеног вештачким оплођењем.

нема, а не појављује се ни на територији Колумбије нити у Патагонији. У осталим крајевима веома је проређен. Лове га ради трофеја, али и да би од његових крила правили добро познате флауте неверователно пријатног звука (сетите се мелодије Кондор!) Често га убијају пастири тврдећи да им напада стадо, мада је познато да се храни само угинулим животињама. Неки опет страдају јер има људи који верују да поједини делови њиховог тела имају магичну моћ. Неки угину због тога што поједу затровану храну намењену вуковима и којотима, или су жртве инсектицида који се употребљавају у пољопривреди.

Кад су кондори из Бронкса одрасли однели су их у постојбину и пустили на слободу.

Бели носорог у харему

То што зоолошки вртови ослобађају животиње уместо да их држе у кавезима више не изненађује. Постало је јасно да је за ретке животње далеко боље да живе у слободи него да их чувају „за изложбу".

Слобода има једно веома значајно позитивно дејство које се најбоље види у следећем примеру: Мандала, бели носорог из врта у Сан Дијегу није се уопште занимао за своју женку, све док га нису преселили у нови парк где се осећао као да је на слободи. Тада се догодило и нешто друго, што нико није очекивао – Мандала је постао тата свих младунаца носорога који су од тог тренутка угледали свет у овом зоолошком врту.

Многи истраживачи сматрају да није довољно само решавати проблем средине. Животиње се, на пример, у зоо-вртовима често мешају са крвним сродницима, што није добро јер повлачи дегенерацију врсте и велику смртност младунаца.

– Морамо да остваримо специјалну технику за сваку врсту – каже Барбара Дуран, специјалиста за репродукцију у зоо-врту у Сан Дијегу – а још увек мало знамо о биологији размножавања животиња. Да бисмо довољно проучили хормоне који утичу на овај феномен, потребни су нам примерци крви, а јасно је да од гориле не можемо да тражимо да пружи руку и дозволи нам да му узмемо крв – додаје ендокринолог из истог врта.

Хормоне ипак успевају да издвоје, али из мокраће, то је, случајно, могуће. Овом техником се може утврдити и пол животиње, што је, нарочито код птица, веома тешко. Генетичар Оливер Ридер труди се чак и да успостави генетички родослов животиња које су веома ретке, са циљем да се избегне парење између сродника.

Топа-топа изгубио главу

Да би се спречило да на плодност животиња утичу неки спољашњи елементи, у зоо-врту постоји специјалиста за понашање Доналд Линдберг који проучава такозване факторе размножавања у слободи. Он је већ у стању да одређеним врстама обезбеди исте услове и у заточеништву. На пример, у случају макаки мајмуча са лавовским репом, примећено је да мајке у врту далеко дуже доје своје младунце него у природи па је закључено да је управо то разлог спорог размножавања. Зато су одрасле младунце почели раније да одвајају од мајки и – стање се побољшало.

Проблем те врсте нема Топа-Топа, кондор мужјак из зоолошког врта у Лос Анђелесу, који се од пре извесног времена удвара сваком живом бићу које прође поред њега – чак и чуварима врта! Закључено је да под хитно морају да му пронађу женку, макар негде у Андима. Ова савремена „отмица Сабињанки" није баш пожељна јер је кондор моногамиста, читавог живота – шездесет до седамдесет година – веран само једној женки, па би се могло догодити да други буду оштећени. (Његова је пре извесног времена угинула.) Можда ће покушати са женкама из Бронкса...? Али, оне су још обузете материнством од ове године и највероватније нису вољне за било какву сеобу или неко ново дружење.

Д. В.

Анегдоте

ВОКЕРОВ ЗАКОН

Двадесетих година овог века једно од најпознатијих новинарских пера Америке био је Стенли Вокер, уредник градске хронике њујоршког „Дејли хералда". Између осталог, он је објавио и „Вокеров закон", који гласи:

„Придружиш ли се људима који умеју лепо да се понашају, и ти ћеш постати углађен. Држиш ли се пристојних људи и твоје осећање за пристојност ће јачати. Виђаш ли се с нерадницима, и ти ћеш се олењити, али пази: умешаш ли се међу богаташе, на крају ћеш ти плаћати све рачуне и умрети као сиромашак".

ДА ЗНАШ ДА ХОЋУ...

Марк Твен је сигурно штошта волео, али једно никако није – и најмање физичко напрезање као што је обична шетња, на пример. Поменута особина доводила је Твенову жену до очајања, али су сви њени савети, молбе и упозорења били узалудни.

Док се једног поподнева Твен протезао и зевао на клупи-љуљашци на тераси своје куће, жустрим кораком прошао је један сусед подмаклих година.

– Погледај га само! Осамдесет му је, а гибак као дечко... А зашто? Зато што свакога дана шета – узвикнула је Твенова жена.

Писац је лењо отворио

једно око, жмирнуо и одвратио:

– Стварно је у форми – сложио се. – Да знаш да ћу и ја почети да се шетам када напуним осамдесету.

НЕВЕРНИК МАЛОНИ

Као и свака звезда, и неодољиви љубавник немог филма амерички глумац Џон Баримор (1882–1942) имао је своје мушице. Уместо пса или мачке, за кућног љубимца изабрао је лешинара коме је дао име Малони. Малони је изгледао подједнако непријатно као и сви његови грабљиви рођаци, али је Џон упорно тврдио да му је птичурина привржена и верна као пас.

Глумац је у то чврсто веровао све до онога јутра када се пробудио болестан и самртнички блед. Малони га је једно време испитивачки меркао, а онда одлепршао кроз прозор и почео лагано и стрпљиво да кружи изнад крова виле.

Баримор је сачекао да оздрави како би неверног љубимца лично отпремио у зоолошки врт.

ПИТАЊЕ ВОЉЕ

Биће да говор председника Доњег дома енглеског парламента није био само изузетно дуг него и веома досадан, јер је премијер Винстон Черчил на крају, на очиглед свих, задремао. Говорник је то приметио, сишао са говорнице и увређено упитао премијера:

– Морате ли да спавате док ја говорим?

– Не, не морам. То је пре питање воље – одговорио је Черчил, а да није ни отворио очи.

ПРЕД КРАЈ ДРУГОГ СВЕТСКОГ РАТА

ПРАВАЦ:

ЧОВЕКУ КОЈИ ЈЕ ВЕЋ ИЗВРШИО НЕКОЛИКО УСПЕШНИХ ДИВЕРЗИЈА НА СОВЈЕТСКОЈ ТЕРИТОРИЈИ РЕЧЕНО ЈЕ: „ТВОЈ ЈЕ ЗАДАТАК ДА УБИЈЕШ СТАЉИНА".

Почетак ратне 1944. године није донео ништа добро немачким освајачима: савезници су напредовали на свим фронтовима, а није било изгледа да ће се та ситуација променити набоље. Прилике на фронту умногоме су утицале и на односе у врху немачке државе, повремени Хитлерови напади немоћног беса толико су учестали да су чак и његови најближи сарадници зазирали од сусрета с њим. И седнице Генералштаба све чешће су се завршавале дугим и заморним Хитлеровим монолозима и његовим изненадним одлукама којима се није смело приговорити. Само повремено би нека смирена анализа и план операција наишли на фирерово одобравање и били спроведени у дело.

Тако је приликом једног саветовања у Берлину, јануара 1944, Генералштаб без много противљења, али и без неког нарочитог одушевљења, прихватио Хитлеров план да се изврши атентат на Стаљина. По његовом мишљењу, успех ове акције деморалисаће совјетску војску и нацистима омогућити противофанзиву и коначну победу.

Разлога за сумњу у успех ове акције било је много – основни је био тај што су шефа совјетске државе брижљиво чували десетине најспособнијих припадника службе обезбеђења, па је било тешко претпоставити да ће било који немачки агент успети да дође у његову близину. Уосталом, сличне немачке акције у прошлости у Техерану (када је група диверзаната добила задатак да убије Рузвелта, Черчила и Стаљина) и на југу Енглеске (када је покушана отмица Черчила) завршиле су се потпуним неуспехом.

Пошто је његов план прихваћен без примедби, Хитлер је наредио да се акција повери једном од најспособнијих немачких командоса, у кога је имао неограничено поверење, Оту Скорценију. Овоме је истог дана саопштен задатак и он се одмах дао на посао.

Обимне припреме

Скорцени је у акцију одмах укључио своје проверене колеге Грифеа и Крауса. На основу података које су имали о Стаљину и његовом обезбеђењу, тројка је закључила да би акција могла да успе само уз много среће.

Разматрајући начине како да се изведе атентат, унапред су одбацили могућност да би њихов човек могао да се приближи Стаљину. Једина ситуација у којој би успех могао да се очекује била је да атентатор сам изабере место и време.

Зато није ни чудо што је најважније питање за успех било ко ће да буде атентатор. Добро су знали да то мора да буде човек од поверења који неће оклевати, али ни изазвати сумњу кад се нађе на територији под совјетском контролом. Једногласно су одлучили да извођење акције треба поверити неком од Совјета, присталица нациста.

И почела је потрага: из архива су издвојени сви симпатизери нациста, па је временом избор сужен на десетак имена. Коначно су се одлучили за Петра Таврина, власовца, који је већ извео неколико диверзантских акција на совјетској територији.

Таврин је одмах подвргнут интензивној обуци, али му није саопштена права природа новог задатка. Рекли су му само да се ради о врло важној акцији која је од историјског значаја за Трећи рајх. И док је Таврин упорно вежбао, Скорцени је са својим колегама разрадио детаљан план који ће, веровао је, омогућити атентатору да се приближи циљу, а да при том не изазове сумњу. Тако је Таврин постао заменик начелника контраобавештајне службе 39. армије Прибалтичког фронта. Такав идентитет омогућавао му је да приликом провера каже да се налази на „службеном задатку који је тајна", те да преноси „строго поверљив" материјал.

Хирурзи су направили чак и ожиљке

Да би прича била уверљива, Таврин је морао бити снабдевен свим потребним документима што је захтевало израду стотине фалсификата који, нормално, нису смели да се разликују од оригинала. Немци су зато ангажовали најбоље стручњаке, чак су из затвора ослободили групу вештих фалсификатора, па је на изради лажних докумената готово три месеца радило близу сто људи. За то време Таврин је снабдевен свим потребним легитимацијама – почев од здравствене и војне књижице, преко низа других потврда, све до легитимације припадника контраобавештајне службе. У жељи да ништа не препусте случају, Немци су чак направили и факсимил Председништва Президијума Врховног совјета СССР којим је свако лице позивано да имаоцу тог документа пружи сву помоћ коју овај затражи.

То, међутим, није било све. Како је постојала могућност да се Таврин приликом извођења акције повеже и са неким другим нацистичким симпатизерима, било је неопходно снабдети га и гомилом других „папира" који би му у таквој ситуацији могли затребати. Зато је снабдевен и са близу 500 различитих докумената: легитимација, различитих потврда, диплома, крштеница, потврда о ослобођењу од војне службе и других.

Али, Скорценију ни то није било довољно. Желео је да се Тавриновом измишљеном идентитету пружи потпуна веродостојност и још више олакша положај приликом неизбежних провера. Атентатор је зато, поред беспрекорно сашивене униформе, снабдевен и са неколико прецизно урађених „ордена", међу којима се налазила и „Златна звезда хероја", а уз сваки од њих била је урађена и тзв. орденска књижица. Поред тога, на Тавриновом телу, и то на неколико места, најбољи немачки хирурзи направили су лажне ожиљке од наводног тешког рањавања гелерима. Наравно, Немци нису заборавили ни „потврде" совјетских болница о лечењу, као ни „чланке" из новина о херојствима и одликовањима „мајора совјетске армије".

Скорцени је био убеђен да нико неће посумњати у високог официра армије, „ратног ветерана" који је уз све то још и одликован „Златном звездом хероја".

Како коначни план атентата није предвиђао тачно место и време извршења то је било препуштено самом извршиоцу Немци нису могли да се определе за само једно оружје којим ће бити извршена акција, већ су Таврина снабдели читавим арсеналом најразноврснијег оружја.

Базука у рукаву

Добио је неколико пиштоља различите величине и калибра специјално урађених за атентат, те су поред обичних пројектила могли да испаљују и стреле с отровом. Сваки од пиштоља био је снабдевен и пригушивачем.

По Скорценијевој замисли, уколико се не укаже прилика да се задатак изврши раније, то треба учинити приликом прославе годишњице октобарске револуције и то на свечаној академији у Бољшом театру или на свечаности која ће се одржати на Црвеном тргу. У сваком случају, у таквој ситуацији Таврин не би могао да се приближи више од сто метара, што је превелика удаљеност за пиштољ. Зато је у лабораторијама Главне управе сигурности Рајха направљено посебно оружје – тзв. „панцеркнаке". У ствари, радило се о минијатурној базуки која се каишевима причвршћује за руку и сакрива испод рукава, а у коју се ставља мала граната, заправо реактивни пројектил домета преко 300 метара. Она је на тој удаљености могла да пробије оклоп дебљине 40 милиметара, па према томе и сигурносну ограду на свечаној трибини и блиндирани ауто.

Таврин је, поред тога, био снабдевен и са неколико магнетних мина велике разорне снаге које су се из даљине активирале

МОСКВА

помоћу радио-таласа одређене фреквенције.

Све у свему, немачком атентатору је на располагање стављен читав арсенал специјално израђеног оружја којим је обучен да рукује без грешке.

Авионом на совјетску територију

Једно од најважнијих питања које су морали да реше било је како заједно са материјалом којим је снабдевен пребацити Таврина у совјетску позадину. Пролазак кроз линије фронта био је сувише рискантан, а ни искакање падобраном није долазило у обзир јер је било исувише много материјала. Најзад, постојао је и проблем како што брже напустити место где ће се спустити.

Скорцени је веровао да је нашао решење за ово: обезбедиће авион којим ће заједно са Таврином на совјетску територију бити пребачен и мотоцикл, што ће му омогућити да се заједно са својом опремом брзо удаљи са места атерирања.

„Месершмиту" је упућена специјална наредба да припреми нови авион који до сада није коришћен како би се онемогућила идентификација приликом евентуалног сусрета са совјетским ловцима. Нови апарат типа „арадо 332", који је тада већ био у фази испитивања, показао је задовољавајуће резултате, па је зато донета одлука да се искористи у предстојећој акцији. Не желећи да било шта препусти случају, Скорцени је захтевао да се овај авион маскира у совјетски.

Дефинитиван план акције био је следећи: „арадо" ће, по укрцавању Таврина и целокупне опреме, полетети према совјетској територији летећи на великој висини и атерирати у подручје Вјазма – Ржев. По искрцавању атентатора и његове опреме, авион ће се одмах вратити.

Неће бити сам

Обука атентатора трајала је све до априла 1944. када је Таврин упућен у Берлин да би проверили његове способности и храброст. Тај задатак добио је потпуковник Гестапоа Хенгелхаупт, који је са атентатором успоставио и присне односе, па је тако Таврин постао чест гост његове породице.

Дотадашњи резултати припреме акције задовољили су тројку која је све планирала, па је две недеље касније Таврина на разговор позвао сам Скорцени. Дошао је тренутак да му се открије прави циљ његове обуке.

Кад је чуо да је његов задатак да убије Стаљина, Таврин није успео да сакрије своје изненађење и страх. Упркос чињеници да му је Скорцени гарантовао успешно бекство после атентата, он у то није веровао што није измакло пажњи злогласног Немца. А опет, обојици је било јасно да је Таврин у све то већ сувише ушао да би сад тек тако одустао.

Обука је зато настављена, а Скорцени је својим колегама предочио могућност да се Таврин предомисли кад стигне на совјетску територију. Да би се ово избегло, одлучили су да заједно са њим пошаљу још једног човека. Избор је пао на Илге Хансен, опробаног агента. Сад су и за њу морала бити фалсификована потребна документа и она је прекрштена у Лидију Шилову која је наводно секретарица у истом обавештајном одељењу у коме ради Таврин.

У разговору са Краусом и Скорценијем, сазнала је прави циљ задатка и истовремено јој је у поверењу саопштено да нису у потпуности сигурни да ће Таврин поступати онако како би требало. У том случају, њен задатак је да ликвидира свог сапутника.

Обука диверзаната коначно је завршена и Скорцени је крајем августа рапортирао Калтербрунеру да су све припреме окончане, а овај је о томе одмах обавестио Химлера и Хитлера. Наређено је да акција одмах отпочне.

Патрола на путу

Пред поноћ 4. септембра 1944. године, на једном тајном аеродрому у Риги „арадо 332" је са своја два путника полетео у ноћ, на исток. Без проблема се пробио до одредишта, атерирао на одређено место, искрцавши терет и два путника, полетео назад.

Таврин и Шилова брзо су сместили сав материјал на мотоцикл и пожурили ка Москви. И док је њихов мотор тутњао кроз ноћ, десетине совјетских патрола прочешљавале су управо област у којој су се налазили.

А онда су, негде пред зору, срели прву патролу. Било им је јасно да следи контрола, али их то није много бринуло јер су њихова документа била „у реду", а осим тога на Тавриновим грудима стајала је „Златна звезда хероја".

На тражење вође патроле, Таврин је из џепа нехајно извадио документа и захтевајући да га не задржавају јер жури по важном државном задатку. Војник је пажљиво проверио документе, а затим му, прописно салутирајући, рекао да на његовом путном налогу недостаје један печат и замолио га да оду до прве станице како би се та грешка исправила, да га беспотребно не задржавају друге патроле.

Таврин је за тренутак изгубио присуство духа, почео је да протестује, али је брзо схватио да је то узалудно па се повиновао захтеву војника. Пут није дуго трајао и убрзо су сви стигли до једне куће у којој је било још неколико војника. Вођа патроле позвао је Таврина да уђе унутра како би се формалности брзо средиле и он могао да настави пут.

Чим је ушао у собу, на њега су скочила три војника и, пре него што се снашао, већ је био свезан. Истовремено је војник из патроле изненада уперио цев свог аутомата у главу Шилове и позвао је да изађе из приколице мотоцикла.

Тако се нимало славно, завршила акција најопремљенијег атентатора у историји. А прошао је сало неких двадесетак километара територије под контролом совјетске армије.

После неколико дана, када је током саслушања све признао, Таврин се обратио иследнику, збуњен што је његова акција тако кратко трајала:

– Ви као да сте знали да долазимо.

Овај му је мирно одговорио:

– Можда и јесмо.

Поклон госпођи Сајферт

Неколико дана пре него што је акција почела, док су се вршиле последње припреме, једно весело друштво забављало се у кабареу госпође Сајферт у Берлину. Много се пило, а онда је друштво и запевало. На врхунцу забаве један од присутних официра Гестапоа, иначе близак сарадник потпуковника Хенгелхаупта, обратио се власници кабареа и пред читавим друштвом поклонио јој комплет парфема.

На изглед збуњена тим гестом, она је дозволила официру да је пољуби, док су сви присутни аплаудирали. Кад су пред зору гости напустили њен кабаре, госпођа Сајферт упутила се у своју собу и пажљиво отворила једну страну кутије у којој се налазио парфем и одатле извукла мали папир испуњен низом бројева. У углу цедуље налазио се знак који је упућивао да се ради о изузетно важном извештају.

Госпођа Сајферт није оклевала ни тренутак, степеницама је стрчала у подрум, укључила радио-одашиљач и почела да емитује текст шифроване поруке...

Већ идућег јутра начелника Контраобавештајне службе совјетске армије на столу је чекала дешифрована порука госпође Сајферт и њеног обожаваоца. Текст поруке говорио је о двоје људи који ће посебним авионом бити спуштени на одређено подручје, са задатком да убију Стаљина.

Наредних неколико дана извршене су потребне припреме да се незвани гости добро дочекају.

З. Л.

Брик Брадфорд

by Paul Norris

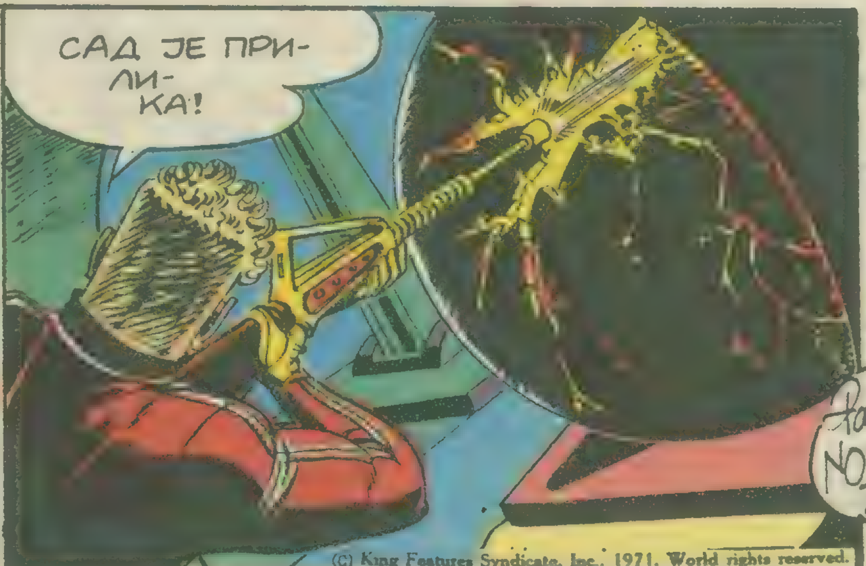

НЕВЕРОВАТНЕ ИСТИНЕ:

НИЈАГАРА ЈЕ САВЛАДАНА

НИЈАГАРИНИ ВОДОПАДИ СУ ОДУВЕК ПРИВЛАЧИЛИ ОДВАЖНЕ ЉУДЕ ДА НА ЊИМА ИСПИТАЈУ СВОЈУ ХРАБРОСТ! ВИШЕ ОД СТОТИНУ ЉУДИ СУ ПЛАТИЛИ ЖИВОТОМ ПОКУШАЈ ДА СЕ СПУСТЕ НИЗ ШЕЗДЕСЕТ МЕТАРА ВИСОКЕ ВОДОПАДЕ! ПРВО УСПЕШНО СПУШТАЊЕ ИЗВЕЛА ЈЕ МЛАДА АМЕРИКАНКА АНА ТЕЈЛОР, АЛИ ЈЕ ЈЕДАН СЕДМОГОДИШЊИ ДЕЧАК НАДМАШИО ЧАК И ЊУ...

ЛЕТО 1901. ГОДИНЕ БЛИЖИЛО СЕ КРАЈУ, А У КУЋИ ПОРОДИЦЕ ТЕЈЛОР У ТОРОНТУ...

БАШ ТИХ ДАНА ГРАЂАНЕ ТОРОНТА СУ ПРИВУКЛЕ ШАРЕНЕ РЕКЛАМЕ НАЈВЕЋЕГ ЦИРКУСА НА СВЕТУ „БАРНУМ И БЕЈЛИ"...

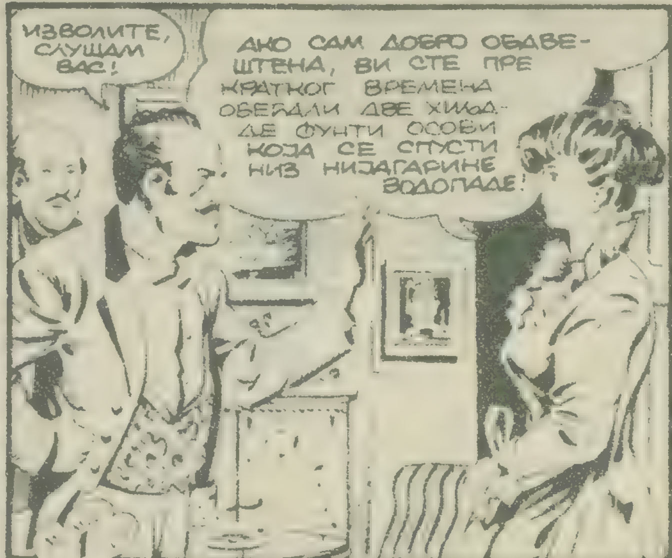

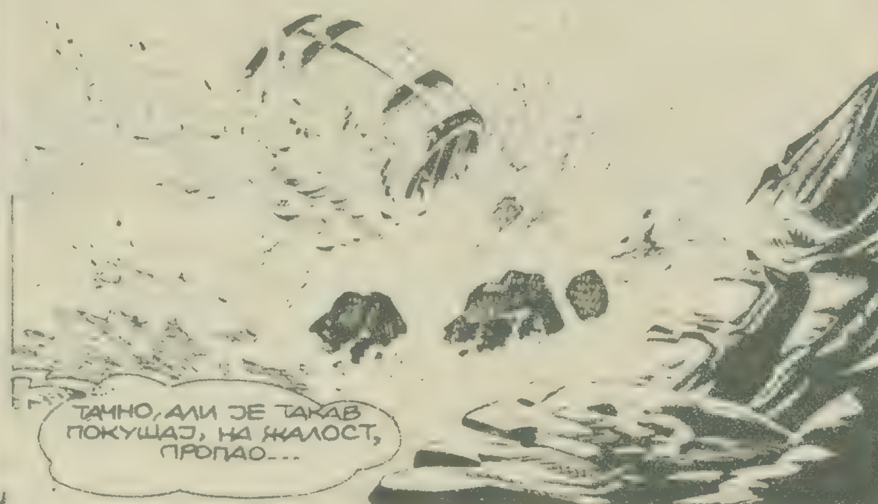

... А ОБЕЋАНИ ИЗНОС СМО ИСПЛАТИЛИ ПОРОДИЦИ НАШЕГ ХРАБРОГ ДОБРОВОЉЦА!

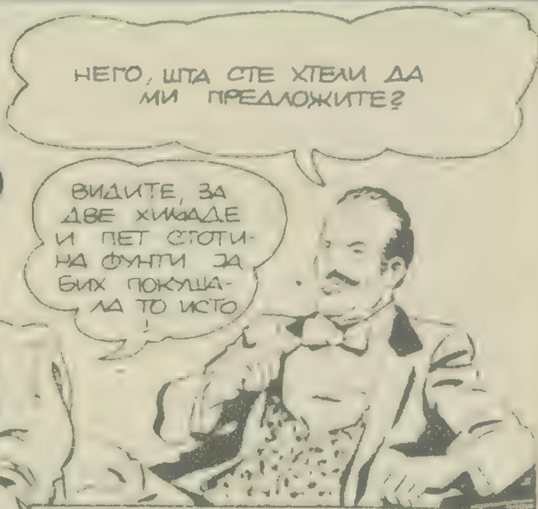
НЕГО, ШТА СТЕ ХТЕЛИ ДА МИ ПРЕДЛОЖИТЕ?
ВИДИТЕ, ЗА ДВЕ ХИЉАДЕ И ПЕТ СТОТИНА ФУНТИ ЈА БИХ ПОКУШАЛА ТО ИСТО!

НЕ ЗНАМ ДА ЛИ СТЕ ЧУЛИ, АЛИ ВИШЕ ОД СТО ЧЕТРДЕСЕТ ЉУДИ ЈЕ ПОГИНУЛО

ЗНАМ, АЛИ МЕНИ ЈЕ НОВАЦ НЕОПХОДАН! МОРАЋУ ДА РИЗИКУЈЕМ...

ДИРЕКТОР ЦИРКУСА ЈЕ ПРИСТАО, А АНА ЕДИСОН ТЕЈЛОР ЈЕ, ОБУЗЕТА ПРЕДСТОЈЕЋОМ АВАНТУРОМ, ЗАПОЧЕЛА ТЕМЕЉНЕ ПРИПРЕМЕ...

У ЈЕДНОЈ БАЧВАРСКОЈ РАДЊИ НАРУЧИЛА ЈЕ ДА СЕ ЗА ЊУ НАПРАВИ СПЕЦИЈАЛНО БУРЕ ОД НАЈБОЉЕГ МАТЕРИЈАЛА...

ЕВО ГА! ВИСОКО ЈЕ ТАЧНО СТО ШЕЗДЕСЕТ ЦЕНТИМЕТАРА... УПОТРЕБИЛИ СМО НАЈТВРЂУ ХРАСТОВИНУ! А ОВИХ СЕДАМ ОКОВАНИХ ОБРУЧА ИЗДРЖАЋЕ И НАЈТЕЖЕ УДАРЦЕ!

А ИЗНУТРА?
СВЕ ЈЕ КАКО СТЕ ТРАЖИЛИ... БУРЕ ЈЕ ОБЛОЖЕНО СЛОЈЕМ НАЈБОЉЕГ СУНЂЕРА!

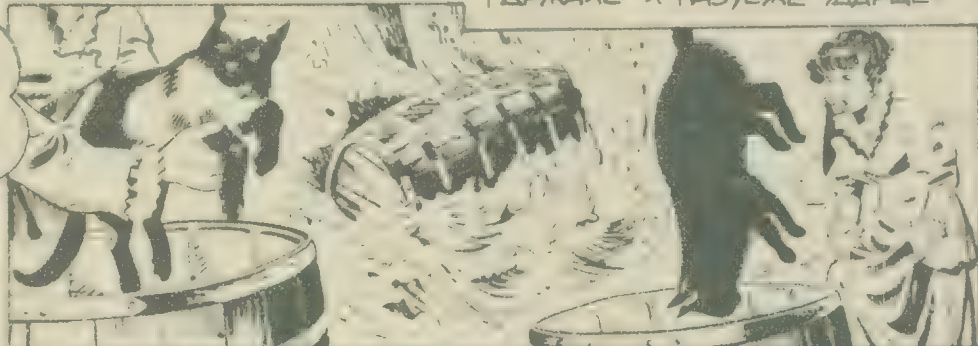
ДА БИ ИСПРОБАЛА БУРЕ, АНА ЈЕ У ЊЕГА ЗАТВОРИЛА МАЧКУ И СПУСТИЛА ЈЕ НИЗ ВОДОПАД... БУРЕ ЈЕ ИЗДРЖАЛО, АЛИ ЈЕ МАЧКА УГИНУЛА...

КАДА ЈЕ АНА УШЛА У БУРЕ, ПОКЛОПАЦ ЈЕ ДОБРО УГЛАВЉЕН... А ЗАТИМ ЈЕ НЕОБИЧНО ПЛОВИЛО СПУШТЕНО У МАТИЦУ КА ВОДОПАДУ ВИСОКОМ ОКО 60 МЕТАРА...

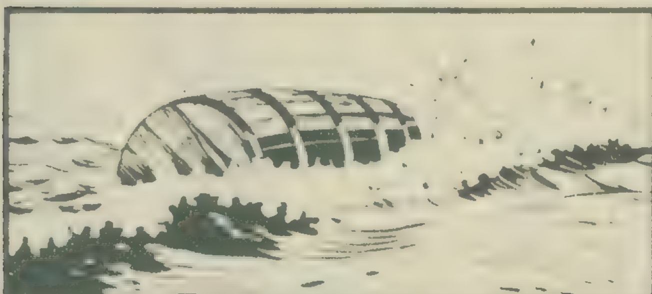

ДРАМАТИКА ЈЕ ДОСТИГЛА СВОЈ ВРХУНАЦ КАДА СЕ БУРЕ ПОЈАВИЛО НА ИВИЦИ ВОДОПАДА САМО ЗА ТРЕНУТАК...

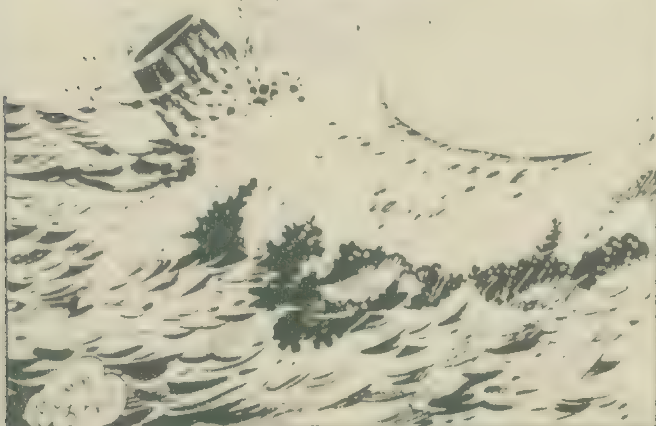

...И НЕСТАЛО У ЗАВЕСИ ВОДОПАДА. ДЕСЕТАК СЕКУНДИ КАСНИЈЕ ПОЈАВИЛО СЕ НА ПОВРШИНИ И НАСТАВИЛО ПУТ НИЗ МАТИЦУ... ГЛЕДАОЦИ СУ ОДАХНУЛИ...

ПРИТРЧАЛИ СУ ЉУДИ СА ОБАЛЕ И ЧАКЉАМА ДОВУКЛИ БУРЕ НАПОЉЕ...

ПОГЛЕДАЈТЕ, НИЈЕ СЕ РАЗБИЛО!

ПРОШЛО ЈЕ НЕКОЛИКО ТРЕНУТАКА НАПЕТОГ ИШЧЕКИВАЊА ДОК БУРЕ НИЈЕ ОТВОРЕНО...

...А ОНДА СЕ ПОЈАВИЛА АНА- ЖИВА И ЗДРАВА...
ЗАДОБИЛА ЈЕ САМО НЕКОЛИКО БЕЗНАЧАЈНИХ ПОСЕКОТИНА...

УЧИНИЛО МИ СЕ ДА МИ СЕ ТЕЛО РАСПАДА НА КОМАДЕ... БИЛО ЈЕ ТО КАО У НАЈСТРАШНИЈЕМ СНУ! НИКАДА ТО ВИШЕ НЕ БИХ ПОКУШАЛА... АЛИ, САДА САМ МОРАЛА - ЗБОГ ПАРА!

ПРОШЛЕ СУ ДЕЦЕНИЈЕ... ЗАБОРАВ ЈЕ ПРЕКРИО ДРАМАТИЧНИ ПОДВИГ АНЕ ЕДИСОН ТЕЈЛОР И ЈОШ СТОТИНЕ ДРУГИХ КОЈИ СУ ПОКУШАЛИ ДА СЕ НА РАЗНЕ НАЧИНЕ СПУСТЕ НИЗ ВОДОПАД. А ОНДА СЕ ДОГОДИЛО НЕШТО ШТО ЈЕ ИСТОРИЈА ЗАБЕЛЕЖИЛА КАО НЕПОНОВЉИВ ДОГАЂАЈ...

ЈУЛА 1960. МЛАДИ ЏИМ ХАНИКАТ ПОНУДИО СЕ ДА СВОЈИМ МОТОРНИМ ЧАМЦЕМ ПОВЕЗЕ СЕДМОГОДИШЊЕГ РОЏЕРА ВУДВОРДА И ЊЕГОВУ СЕСТРУ ДИЈАНУ...

ПОШЛИ СУ НИЗ РЕКУ УЖИВАЈУЋИ У ВОЖЊИ И ТОПЛОМ ЛЕТЊЕМ ДАНУ...

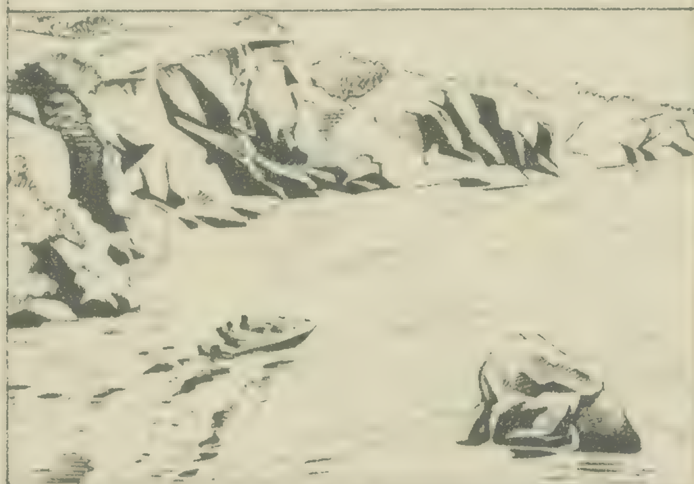

ЗАНЕСЕНИ ЛЕПОТОМ ПРИРОДЕ НИСУ ОБРАЋАЛИ ПАЖЊУ НА ВИДЉИВЕ ЗНАКОВЕ УПОЗОРЕЊА...

ТЕК ШТО СУ ПРОШЛИ ТАБЛУ СА УПОЗОРЕЊЕМ...

МЕЂУТИМ, ДЕСИЛО СЕ ОНО ШТО МЛАДИ РОЏЕР НИЈЕ МОГАО ДА ПРЕДВИДИ... ЕЛИСА ЧАМЦА ЈЕ НАЛЕТЕЛА НА ГРЕБЕН И ПОЛОМИЛА СЕ...

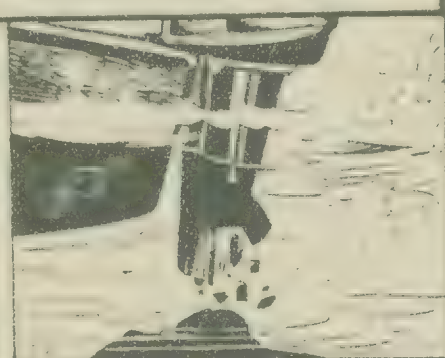

ЧАМАЦ ЈЕ ОСТАО БЕЗ ПОГОНА...

ИВИЦА ПОНОРА ВРТОГЛАВО СЕ ПРИБЛИЖАВАЛА...

ОДЈЕДНОМ, ЧАМАЦ ЈЕ НАЛЕТЕО НА СТЕНУ И ПРЕВРНУО СЕ...

ДИЈАНА ЈЕ СНАЖНО ЗАПЛИВАЛА И, ДЕСЕТАК МЕТАРА ПРЕ ПОНОРА, УСПЕЛА ДА СЕ ИЗВУЧЕ НА ОБАЛУ...

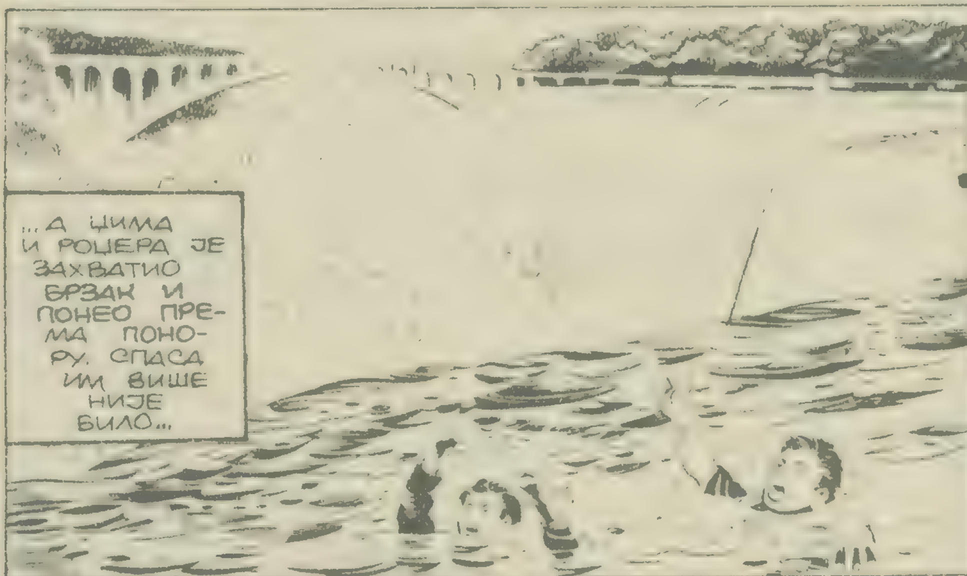

...А ЏИМА И РОЏЕРА ЈЕ ЗАХВАТИО БРЗАК И ПОНЕО ПРЕМА ПОНОРУ. СПАСА ИМ ВИШЕ НИЈЕ БИЛО...

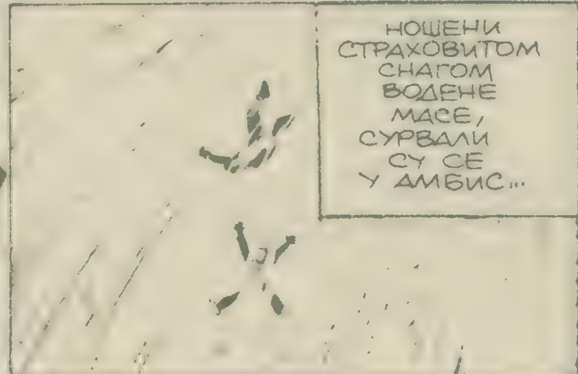

НОШЕНИ СТРАХОВИТОМ СНАГОМ ВОДЕНЕ МАСЕ, СУРВАЛИ СУ СЕ У АМБИС...

АЛИ, ДЕСИЛО СЕ ЧУДО... СЕДМОГОДИШЊИ РОЏЕР ЈЕ ПАО НА МЕСТО ГДЕ НИЈЕ БИЛО ПОДВОДНИХ СТЕНА...

...А ОНДА ГА ЈЕ СНАЖНА ПОДВОДНА СТРУЈА ПОВУКЛА ВАН ДОМАШАЈА СТРАХОВИТЕ ВОДЕНЕ МАСЕ КОЈА БИ ГА СИГУРНО УБИЛА...

...ДА БИ ГА НА КРАЈУ ИЗБАЦИЛА ПОРЕД ЈЕДНОГ БРОДИЋА СА ТУРИСТИМА... ТАКО ЈЕ БИО СПАСЕН ПРОШАО ЈЕ БЕЗ...
... ИЈЕДНЕ ОГРЕБОТИНЕ! ЏИМ ХАНИКАТ ЈЕ, НА ЖАЛОСТ, СВОЈУ НЕОПРЕЗНОСТ ПЛАТИО ЖИВОТОМ.

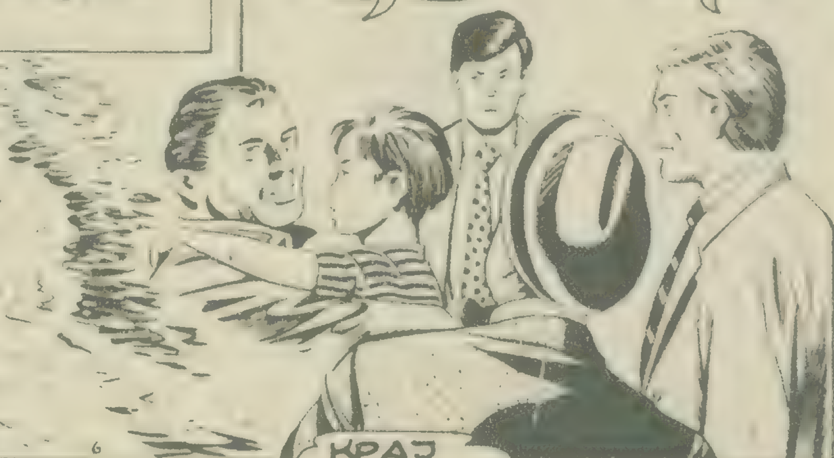

НЕМАМ РЕЧИ ДА ВАМ ОПИШЕМ КОЛИКО САМ УЗБУЂЕН!
ВАШ СИН ЈЕ СИГУРНО НАЈСРЕЋНИЈИ ДЕЧАК НА СВЕТУ!
КРАЈ

ЗАКОН КОЛТА:

ТВРЂАВА ОТПАДНИКА

ПА, ДОКТОРЕ?
МЕТАК МУ ЈЕ ПРОШАО КРОЗ КИЧМУ И ПЛУЋА! НЕЋЕ ПРЕЖИВЕТИ

ПОКУШАВА ДА ГОВОРИ!
З... ЗОВЕМ СЕ ЏЕД ВОРЕН! О... ОНУ ПЉАЧКУ КОЧИЈА И УБИСТВА... ОД ПРЕ ДВЕ ГОДИНЕ... ОБАВИО САМ ЈА САМ...

... ПЛЕН САМ САКРИО У МИРНОЈ ДОЛИНИ, КОД БЕЛИХ БРЕЗА...
ИЗДАХНУО ЈЕ, МЕТ!

ЏЕД ЈЕ РЕКАО ИСТИНУ!
ОД ДОЏА ДО МИРНЕ ДОЛИНЕ БИЛО ЈЕ ТРИ ЧАСА ЈАХАЊА...

САВ ПЛЕН ЈЕ ОВДЕ, ЧЕСТЕРЕ!
УКРЦАЈМО ГА, МЕТЕ!

ЗНАШ ЛИ ДА ЈЕДАН МЛАДИЋ ЧАМИ У ЗАТВОРУ ПОД ОПТУЖБОМ ДА ЈЕ ОН ОПЉАЧКАО ТУ КОЧИЈУ И ИЗВРШИО УБИСТВО?

МЕТ ДИЛАН ЈЕ ОДЛУЧИО ДА ОТКРИЈЕ КО ЈЕ НЕВИНО ОСУЂЕНИ МЛАДИЋ...
ШЕРИФЕ, ЕВО ГА ДОСИЈЕ О ТОМ МОМКУ!

ПРИШИЛИ СУ МУ ПЕТ ЏЕДОВИХ УБИСТАВА!
ЈАДНИК! ДА ЛИ ЈЕ ЈОШ У ЖИВОТУ?
1539

ЗОВЕ СЕ ЛЕС МАРНЕР! ЗА ЊИМ ЈЕ ИЗДАТА И ПОТЕРНИЦА! ЗНАМ ГДЕ ЈЕ ОН САДА!
$ 1000
ЛЕС МАРНЕР

МОМАК СЕ ЖАЛИО ВРХОВНОМ СУДУ, АЛИ БЕЗ УСПЕХА! ПОБЕГАО ЈЕ ИЗ ЗАТВОРА И ПРИЈАВИО СЕ У ВОЈСКУ ПОД ЛАЖНИМ ИМЕНОМ!

АЛИ, ОТКРИЛИ СУ ГА ПРЕ МЕСЕЦ ДАНА И САД ГА ДРЖЕ ПОД СТРОГОМ СТРАЖОМ У ФОРТ ЏЕРИЈУ!

ТАМО СУ ТРЕНУТНО НЕМИРИ!
ЗНАМ! АЛИ, ОТИЋИ ЋУ ДА ОСЛОБОДИМ НЕВИНОГ МЛАДИЋА!

СУТРАДАН УЈУТРО...
ШЕРИФЕ, ОДЛАЗИШ ЗА ФОРТ ЏЕРИ? АЛИ...
ЗНАМ! ТАМО СУ НЕМИРИ...

...АЛИ НЕ МОГУ ДА ДОЗВОЛИМ ДА НЕВИНОМ ЧОВЕКУ УНИШТЕ ЖИВОТ!
ЈЕСИ ПОШТЕЊАЧИНА, ШЕРИФЕ!

ДА ТО НИСАМ, НИКАД СЕ НЕ БИХ ПРИХВАТИО ОВОГ ПОСЛА...

КУДА, ШЕРИФЕ?
У ФОРТ ЏЕРИ! ТРЕБА ДА ОСЛОБОДИМ НЕВИНО ОПТУЖЕНОГ ЧОВЕКА!
НА СВОМ ДУГОМ ПУТУ МЕТ ДИЛАН СЕ НЕКОЛИКО ПУТА ОДМАРАО...

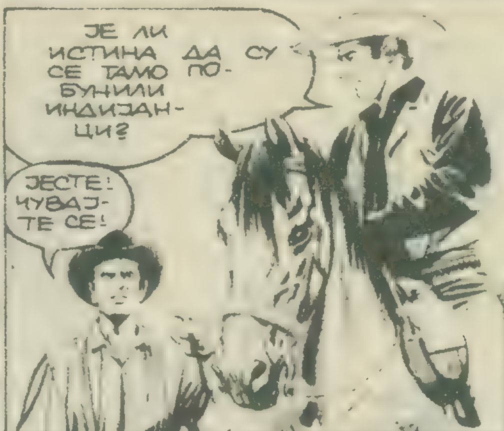
ЈЕ ЛИ ИСТИНА ДА СУ СЕ ТАМО ПОБУНИЛИ ИНДИЈАНЦИ?
ЈЕСТЕ! ЧУВАЈТЕ СЕ!

ПЕТ ДАНА КАСНИЈЕ...
ТВРЂАВА ЈЕ БЛИЗУ, А ОД ПАТРОЛЕ НИ ТРАГА... ВИДЕ СЕ САМО ТРАГОВИ ИНДИЈАНСКИХ КОЊА...

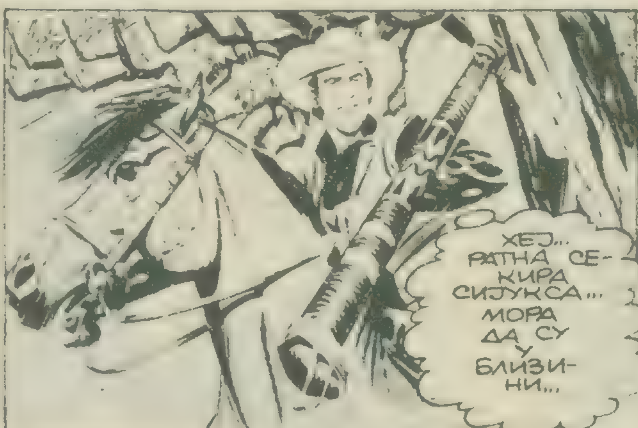
ХЕЈ... РАТНА СЕКИРА СИЈУКСА... МОРА ДА СУ У БЛИЗИНИ...

ИИХАААААА!

ОНИ СУ СЕ, ЗНАЧИ, ПОБУНИЛИ ...

ДО ТВРЂАВЕ ИМАМ ЈОШ САТ ЈАХАЊА, А ВОЈСКЕ НИГДЕ...

УБРЗО...
ЕНО ФОРТ ЏЕРИЈА... ИЗГЛЕДА КАО ДА ЈЕ СВЕ У РЕДУ...

КО СИ И ШТА ТЕ ЈЕ ДОВЕЛО ОВАМО?
ЈА САМ ШЕРИФ ДИЛАН ИЗ ДОЏ СИТИЈА! ЖЕЛИМ ДА РАЗГОВАРАМ СА ЗАПОВЕДНИКОМ ТВРЂАВЕ!

ИЗВИНИТЕ ШТО ВАС ОВОЛИКО ИСПИТУЈЕМ, АЛ' НАРЕЂЕЊЕ ЗАПОВЕДНИКА ЈЕ ДА НИКО НЕ СМЕ УНУТРА!

ХЕЈ, ТИ, КО ЈЕ ПУСТИО ТОГ НЕЗНАНЦА?
СТРАЖАР, ЗАПОВЕДНИЧЕ!

ТРИ ДАНА САМИЦЕ ЗА ЊЕГА!
СТАНИТЕ! МОРАМ ДА РАЗГОВАРАМ С ВАМА!

НАРЕДНИЧЕ, СМЕНИТЕ ОНОГ СТРАЖАРА ИЗ ОВИХ СТОПА!
АЛИ...

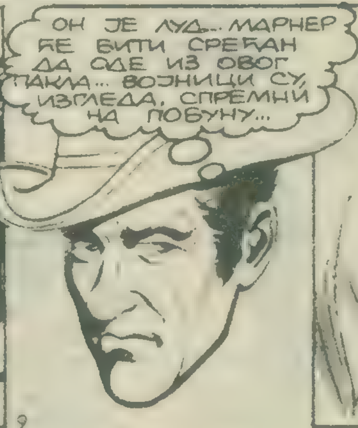
ОН ЈЕ ЛУД... МАРНЕР ЋЕ БИТИ СРЕЋАН ДА ОДЕ ИЗ ОВОГ ПАКЛА... ВОЈНИЦИ СУ, ИЗГЛЕДА, СПРЕМНИ НА ПОБУНУ...

ЈА САМ ШЕРИФ ДИЛАН ИЗ ДОЏ СИТИЈА!
ШТА?

ШЕРИФ ИЗ ДОЏ СИТИЈА?! ИДЕМО У МОЈУ КАНЦЕЛАРИЈУ!

ШТА ЋЕ ВАМ РЕВОЛВЕР?
ДУГА ПРИЧА! РЕЦИТЕ МИ КОЈИМ ПОСЛОМ ДОЛАЗИТЕ!

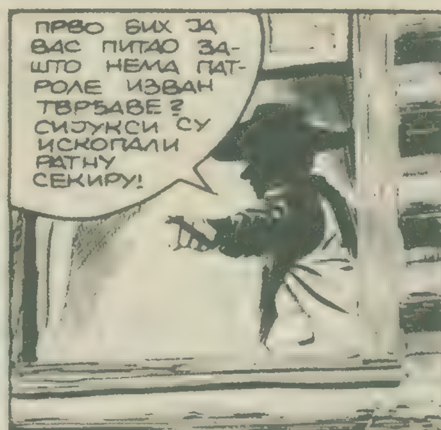
ПРВО БИХ ЈА ВАС ПИТАО ЗАШТО НЕМА ПАТРОЛЕ ИЗВАН ТВРЂАВЕ? СИЈУКСИ СУ ИСКОПАЛИ РАТНУ СЕКИРУ!

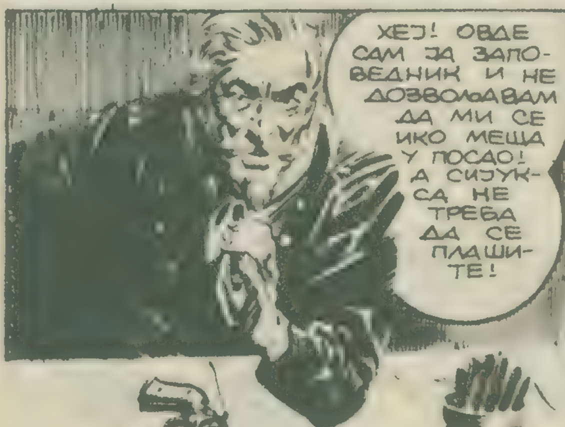
ХЕЈ! ОВДЕ САМ ЈА ЗАПОВЕДНИК И НЕ ДОЗВОЉАВАМ ДА МИ СЕ ИКО МЕША У ПОСАО! А СИЈУКСА НЕ ТРЕБА ДА СЕ ПЛАШИТЕ!

ВОЛЕО БИХ ДА СТЕ У ПРАВУ! ЧУО САМ ДА ДРЖИТЕ ОДБЕГЛОГ ЗАТВОРЕНИКА! ЗОВЕ СЕ ЛЕС МАРНЕР...
ТА БИТАНГА ЈЕ...

...У САМИЦИ! НЕ МОЖЕТЕ ДА ГА ВИДИТЕ! ПОВРЕЂЕН ЈЕ ПРИЛИКОМ ПОКУШАЈА БЕКСТВА!

ОВО ЈЕ ВОЈНО УТВРЂЕЊЕ И ОВДЕ ВЛАДАЈУ ВОЈНИ ЗАКОНИ! ЛЕС МАРНЕР ЈЕ МОЈ СЛУЧАЈ!

ЗАТО СЕ ВРАТИТЕ У ДОЏ СИТИ И ГЛЕДАЈТЕ СВОЈА ПОСЛА!
ФОРТ
ЗАПОВЕД
НЕЋУ ЈОШ, МАЈОРЕ!

МОЈ ПОСАО ЈЕ ЛЕС МАРНЕР И ОСТАЈЕМ ОВДЕ ДОК ГА НЕ ОБАВИМ!
ТВРДОГЛАВОСТ БИ МОГЛА СКУПО ДА ВАС КОШТА!

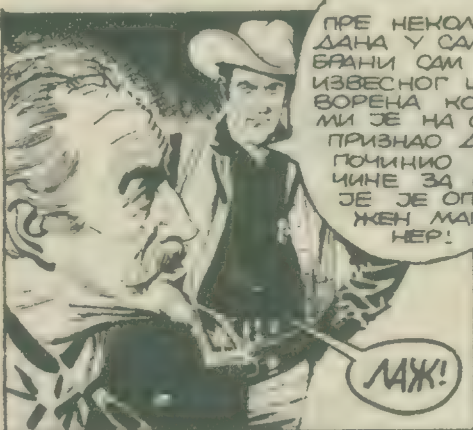
ПРЕ НЕКОЛИКО ДАНА У САМООДБРАНИ САМ УБИО ИЗВЕСНОГ ЏЕДА ВОРЕНА КОЈИ МИ ЈЕ НА САМРТИ ПРИЗНАО ДА ЈЕ ПОЧИНИО ЗЛОЧИНЕ ЗА КОЈЕ ЈЕ ОПТУЖЕН МАРНЕР!
ЛАЖ!

МАЈОРЕ, УЗ ВАШУ ДОЗВОЛУ ЖЕЛИМ ДА ВРАТИ ТОГ МОМКА У ДОЏ СИТИ!
НЕ ДОЛАЗИ У ОБЗИР!

МАРНЕР ЈЕ ОСУЂЕН ЗА ПЉАЧКУ И УБИСТВА И МОРАЋЕ ДА ПЛАТИ СВОЈЕ!

МАЈОРЕ, НЕ ЗНАМ ШТА СЕ ОВДЕ ДОГАЂА, ДА' МИ СЕ НИШТА НЕ СВИЂА... И... РУКЕ ДОЛЕ С ТОГ РЕВОЛВЕРА!

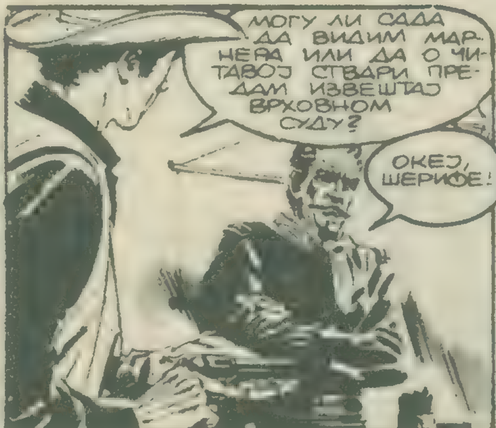
МОГУ ЛИ САДА ДА ВИДИМ МАРНЕРА ИЛИ ДА О ЧИТАВОЈ СТВАРИ ПРЕДАМ ИЗВЕШТАЈ ВРХОВНОМ СУДУ?
ОКЕЈ, ШЕРИФЕ!

ДАЈЕМ ВАМ ПЕТ МИНУТА ДА РАЗГОВАРАТЕ С МАРНЕРОМ!

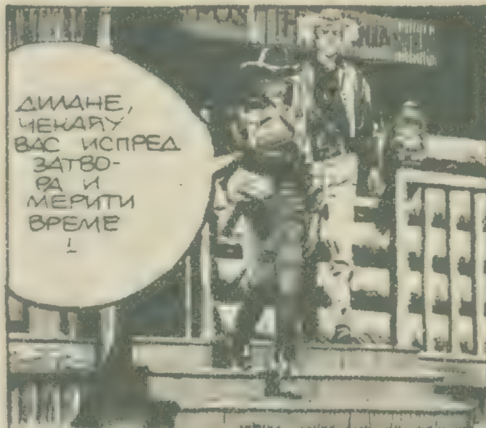
ДИЛАНЕ, ЧЕКАЈУ ВАС ИСПРЕД ЗАТВОРА И МЕРИТИ ВРЕМЕ!

ФОРТ ЏЕРИ МИ ЛИЧИ НА БУРЕ БАРУТА КОЈЕ САМО ШТО НИЈЕ ЕКСПЛОДИРАЛО...

ОДВЕДИ ШЕРИФА У МАРНЕРОВУ ЋЕЛИЈУ И НЕ ОСТАВЉАЈ ИХ САМЕ!
ДА, ЗАПОВЕДНИЧЕ!

ЈОШ ЈЕДАН ПРЕДСТАВНИК ЗАКОНА?
ДА, МАРНЕРЕ! НОСИМ ТИ ДОБРЕ ВЕСТИ!
У САМИЦИ ФОРТ ЏЕРИЈА...

ПРОГЛАШЕН СИ НЕВИНИМ! ЈЕДАН РЕВОЛВЕРАШ ЈЕ ПРИЗНАО ДА ЈЕ ПОЧИНИО ЗЛОЧИНЕ ЗА КОЈЕ СИ ТИ ОПТУЖЕН!
СТВАРНО?

БОЈИМ СЕ ДА ЈЕ ТАЈ ТИП МАЛО ЗАКАСНИО С ПРИЗНАЊЕМ!

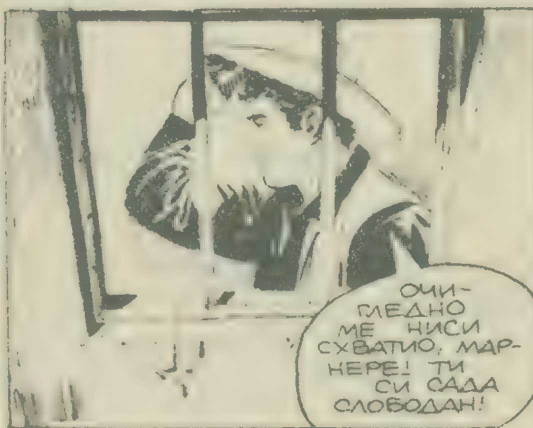
ОЧИГЛЕДНО МЕ НИСИ СХВАТИО, МАРНЕРЕ! ТИ СИ САДА СЛОБОДАН!

ДОШАО САМ ДА ТИ ТО КАЖЕМ ЧАК ИЗ ДОЏ СИТИЈА!
ЗАХВАЛАН САМ ТИ ЗБОГ ТОГА, ШЕРИФЕ, АЛИ ТИ МИ НЕ МОЖЕШ ПОМОЋИ!

МОЈ ТИ ЈЕ САВЕТ ДА ЗБРИШЕШ ОДАВДЕ ДОК НИЈЕ КАСНО!

САМО С ТОБОМ, МАРНЕРЕ!
ТИ И НЕ СХВАТАШ ГДЕ СЕ НАЛАЗИШ!

ИМАТЕ ЈОШ МИНУТ ЗА РАЗГОВОР, ШЕРИФЕ!
ЗАИСТА НЕ СХВАТАМ, МАРНЕРЕ!

ХЕЈ! ШТА СЕ ТО ДОГАЂА НАПОЉУ, МАЈОРЕ?

СКЛОНИ РЕВОЛВЕР, МАРНЕРЕ! НИЈЕ ТИ ПОТРЕБАН! ТИ СИ СЛОБОДАН ЧОВЕК!

НЕЋУ ДА ПУЦАМ У ТЕБЕ, О'ГРЕДИ! ПОТРЕБАН СИ МИ ЖИВ!

ШЕРИФЕ, НЕ МЕШАЈ СЕ У СВЕ ОВО АКО ТИ ЈЕ ЖИВОТ МИО!

МАРНЕРЕ, СВЕ СЕ ОДВИЈА ПО ПЛАНУ! САДА МИ ЗАПОВЕДАМО УТВРЂЕЊЕМ!

СВИ ОНИ КОЈИ СУ ПРОТИВ ВАС ЗАТВОРЕНИ СУ У ЋЕЛИЈАМА НА ДРУГОМ КРАЈУ!
А ЕВО И БИВШЕГ ЗАПОВЕДНИКА! УЂИТЕ, МАЈОРЕ!

ШЕРИФЕ, МОРАЋЕШ ДА ПРОВЕДЕШ НОЋ С МАЈОРОМ! СУТРА ЋЕМО МУ СУДИТИ!

СИГУРНО СЕ ПИТАТЕ КАКВА ЈЕ ОВО...
...ПОБУНА И КАКО ДА СЕ ОДИГРА ВАШ КАД СТЕ ВИ СТИГЛИ?

ВАРАТЕ СЕ! УОПШТЕ МЕ НЕ ЗАНИМА! АЛИ, ЗНАТЕ ЛИ ШТА ВАС ЧЕКА КАД ВАС УХВАТЕ?
ГОРЕ ОД ОВОГ ОВДЕ, НЕ!

ЖЕЛИМО ДА ВАС ИСКОРИСТИМО, ШЕРИФЕ! НАДАМО СЕ ДА ЋЕТЕ НАМ ПОМОЋИ!

ПОКАЗАЋЕТЕ НАМ КАКО СЕ ПРАВИЧНО СУДИ! ОПТУЖЕНИ ЈЕ МАЈОР ХАРТ!

КАД СВРШИМО С ЊИМ, ВИ ЋЕТЕ НАМ, ШЕРИФЕ, НАБАВИТИ ХРАНУ И НОВАЦ И ОМОГУЋИТИ НАМ ДА ПРЕЂЕМО ГРАНИЦУ!

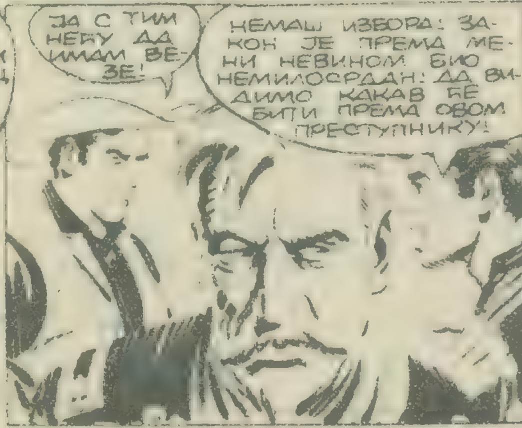
ЈА С ТИМ НЕЋУ ДА ИМАМ ВЕЗЕ!
НЕМАШ ИЗБОРА: ЗАКОН ЈЕ ПРЕМА МЕНИ НЕВИНОМ БИО НЕМИЛОСРДАН: ДА ВИДИМО КАКАВ ЋЕ БИТИ ПРЕМА ОВОМ ПРЕСТУПНИКУ!

ОПТУЖУЈЕМО СВОГ ЗАПОВЕДНИКА ЗА ЗЛОЧИНЕ ПРЕМА ЉУДИМА У ОВОМ ГАРНИЗОНУ...
...ЗА МАЛТРЕТИРАЊЕ НЕМОЋНИХ ЗАТВОРЕНИКА...

...КАКАВ САМ БИО ЈА, ЗА ЛОШЕ ОБАВЉАЊЕ ДУЖНОСТИ И КАЖЊАВАЊЕ...
...БЕЗ ПРАВЕДНОГ СУЂЕЊА!

АКО МИСЛИТЕ ДА ЈЕ МАЈОР КРИВ, НЕК МУ СЕ СУДИ ПО ЗАКОНУ!
ТИ СИ ЗАКОН, ШЕРИФЕ! И ТИ ЋЕШ ДА БУДЕШ ЊЕГОВ БРАНИЛАЦ!

ОСТАВЉАМО ТЕ ДА ПРИПРЕМИШ ОДБРАНУ ДО ЗОРЕ!

ПА, МАЈОРЕ, ДА ЧУЈЕМ И ВАС!
ТО ЈЕ КРАТКА ПРИЧА!

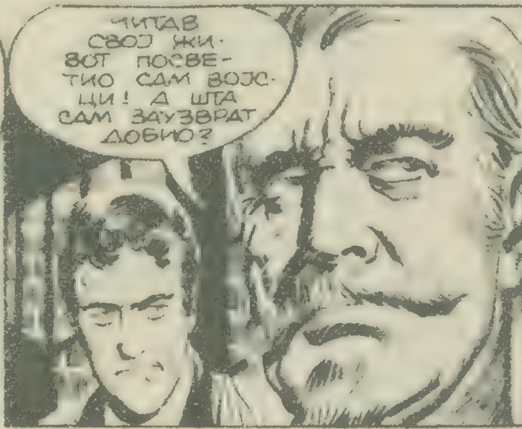
ЧИТАВ СВОЈ ЖИВОТ ПОСВЕТИО САМ ВОЈСЦИ! А ШТА САМ ЗАУЗВРАТ ДОБИО?

ИМА ЉУДИ КОЈИМА НИШТА НЕ ПОЛАЗИ ЗА РУКОМ, МА КОЛИКО БИЛИ ДОБРИ! ЈА САМ ЈЕДАН ОД ТИХ! СМЕТА ЛИ ВАМ ШТО ГОВОРИМ С ГОРЧИНОМ?
НАСТАВИТЕ, МАЈОРЕ!

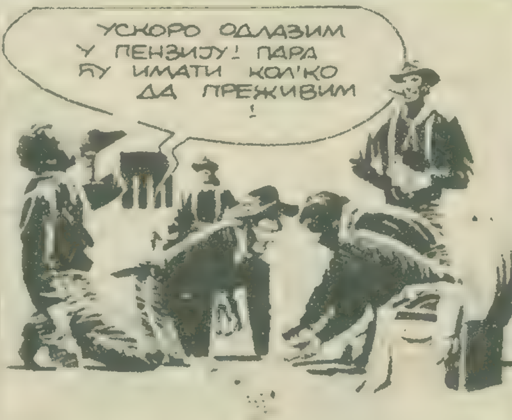
УСКОРО ОДЛАЗИМ У ПЕНЗИЈУ! ПАРА ЋУ ИМАТИ КОЛ'КО ДА ПРЕЖИВИМ!

КАД САМ ЧУО ДА МАРНЕР ЈОШ НИЈЕ ПРИЗНАО ГДЕ ЈЕ САКРИО ОПЉАЧКАНО ЗЛАТО СА ПОШТАНСКЕ КОЧИЈЕ...
...ХТЕЛИ СТЕ ТО САМИ ДА ИЗВУЧЕТЕ ИЗЊЕГА!

ОТКРИО САМ СЛУЧАЈ САМО ЈОШ ДВОЈИЦИ, ЈЕР САМ НИШТА НЕ БИХ МОГАО! АЛИ, СТВАРИ СЕ...

...НИСУ ОДВИЈАЛЕ ПО ПЛАНУ!
МОРАО САМ ДА ПОЈАЧАМ ДИСЦИПЛИНУ! ЗАБРАНИО САМ ДА ИКО УЂЕ ИЛИ ИЗИЂЕ ИЗ ТВРЂАВЕ!

ЗАТО И НИЈЕ БИЛО ПАТРОЛЕ КАД СТЕ СТИГЛИ ОВАМО!
А ОНДА САМ ВАМ ЈА РЕКАО ДА МАРНЕР НЕМА ВЕЗЕ С ОНОМ ПЉАЧКОМ И УБИСТВИМА

УЗИТЕ ВАС ДВОЈИЦА! ШЕРИФ МЕТ ДИЛАН, БРАНИЛАЦ ОПТУЖЕНОГ И МАЈОР ХАРТ, ОПТУЖЕНИ!
ПОРОТУ ЧИНЕ ДВАНАЕСТОРИЦА ДОБРИХ И ПОШТЕНИХ ЉУДИ!

НАРЕДНИЧЕ, НЕ МОЖЕТЕ СУДИТИ ЧОВЕКУ ЗА ЊЕГОВО ПОНАШАЊЕ ПРЕД ОВОМ БАНДОМ ПИЈАНИХ!
ШЕРИФЕ, ВИ САМО ГЛЕДАЈТЕ СВОЈА ПОСЛА!

СЛУШАЈТЕ МЕ, ЉУДИ! МАЈОР ХАРТ ЈЕ ЛОШЕ ПОСТУПАО, АЛИ ОВО НИЈЕ МЕСТО ГДЕ ТРЕБА ДА МУ СЕ СУДИ!

СЕДИ!
ПОСТАВИТЕ МАЈОРА ИСПРЕД НАС!
НЕКА ОН ГОВОРИ!

У РЕДУ! ОБРАЋАМ СЕ ОВОМ СУДУ ИАКО НИЈЕ УСТАНОВЉЕН ПО ЗАКОНУ! БИО САМ ЛОШ ПРЕТПОСТАВЉЕНИ...

...АЛИ, КО ОД ВАС НИЈЕ КРИМИНАЛАЦ? ФОРТ ЦЕРИ ЈЕ МЕСТО ГДЕ АМЕРИЧКА АРМИЈА ШАЉЕ ОТПАДНИКЕ...

...КАКАВ СИ ТИ, БАРНЕРЕ! УБИО СИ ЧОВЕКА И ПРОВЕО ЧАК НЕКОЛИКО ГОДИНА У ЗАТВОРУ!
ДОСТА! ВЕШАЈТЕ ГА!

ХАЈДЕ, ВЕШАЈТЕ МЕ, ПА ЋЕТЕ ВИДЕТИ КУДА ЋЕ ВАС ТО СВЕ ОДВЕСТИ! НИ СТРАЖАРИ НЕ УМЕТЕ ДА БУДЕТЕ! ПОГЛЕДАЈТЕ ОНОГ!

ХЕЈ, ТИ! НЕ ЗВЕРАЈ УНАОКОЛО! ТИ СИ НА ДУЖНОСТИ!

НАРЕДНИЧЕ! ИНДИЈАНЦИ! ИМА ИХ НА СТОТИНЕ!

СИГУРНО СУ СИЈУКСИ! ВИДЕО САМ ИХ ЈУЧЕ КАД САМ ДОЛАЗИО!
ВРАТИТЕ ЗАТВОРЕНИКЕ У ЋЕЛИЈУ!

У ПРАВУ СТЕ, ШЕРИФЕ!
ПРЕДВОДИ ИХ ПОГЛАВИЦА ДВЕ РЕКЕ! МОРАЋЕТЕ ДА ОСЛОБОДИТЕ МАЈОРА!

НЕ ДОЛАЗИ У ОБЗИР, ШЕРИФЕ!
СВИ НА СВОЈА МЕСТА!

ДА ЛИ БЛЕДОЛИКИ СПАВАЈУ У СВОЈОЈ ЈАЗБИНИ! ХОЋЕМО ЛИ, НАЈЗАД, СРАВНИТИ СА ЗЕМЉОМ ОВО МЕСТО?

НАРЕДНИЧЕ, МАЈОР ЈЕ СТАРИ БОРАЦ! МОРАТЕ ДА ГА ОСЛОБОДИТЕ!

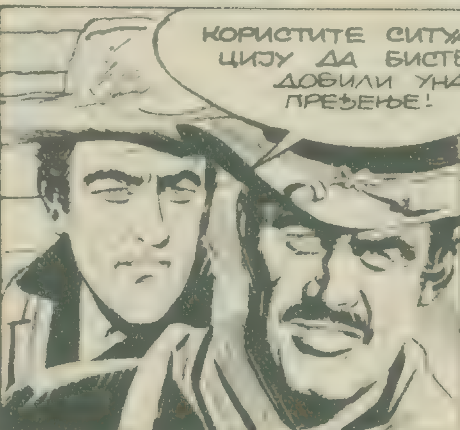
КОРИСТИТЕ СИТУАЦИЈУ ДА БИСТЕ ДОБИЛИ УНАПРЕЂЕЊЕ!

ГДЕ ЈЕ МУНИЦИЈА?
ОТКУД ЗНАМ? ВАЉДА У МАЈОРОВОЈ КАНЦЕЛАРИЈИ!
ШТА ОНДА ЧЕКАШ?

НЕ ПУЦАЈУ НА НАС!
ДА ОВО НИЈЕ ЗАМКА?
НЕ! УХВАТИЛИ СМО ИХ НЕСПРЕМНЕ! КРОЗ КОЈИ МИНУТ ТВРЂАВА ЋЕ БИТИ НАША!

ЕВО КЉУЧЕВА! ОТВОРИТЕ СКЛАДИШТЕ И ПОДЕЛИТЕ ОРУЖЈЕ!
ОКЕЈ, ШЕРИФЕ!

НАРЕДНИЧЕ, ИНДИЈАНЦИ СЕ ПРИБЛИЖАВАЈУ!
ДИЛАНЕ, ПРИДРУЖИТЕ СЕ МОМЦИМА! ПОТРЕБАН НАМ ЈЕ СВАКИ ЧОВЕК!

АЛ' САМО ЈЕДАН МОЖЕ ДА СПАСЕ ФОРТ ЏЕРИ! НА ЖАЛОСТ, ЗАТВОРИЛИ СТЕ ГА!

СИЈУКСИ ЋЕ НАС ПРЕГАЗИТИ К'О МРАВЕ! МОРАТЕ ДА ОСЛОБОДИТЕ МАЈОРА, ПОРУЧНИЧЕ!
НЕ!

УОСТАЛОМ, ШТА ОН МОЖЕ ДА УЧИНИ ШТО МИ НЕ МОЖЕМО?
МНОГО! ЗНА БОЉЕ ОД СВИХ РАТНУ ТАКТИКУ!

ПУШТАЊЕМ МАЈОРА ИЗ ЗАТВОРА МОЖЕМО СВИ САМО ДА ДОБИЈЕМО!

ШЕРИФ ЈЕ У ПРАВУ!
НИКО НЕ ПОЗНАЈЕ ИНДИЈАНЦЕ БОЉЕ ОД МАЈОРА!

ЈА ТО ЗНАМ ЈЕР САМ ВЕЋ ДУГО С ЊИМ!
У РЕДУ! ХЕЈ, ТИ ТАМО, ОСЛОБОДИ МАЈОРА!

САМО ТРИ МИНУТА КАСНИЈЕ...
АУУУ! КОЈИ ПАКАО! КАПЕТАНЕ, ВИ ЋЕТЕ БИТИ ЛЕВО ОД КАПИЈЕ, ПОРУЧНИК ДЕСНО! НАРЕДНИЧЕ, ЗА МНОМ!

ГЛУПАНИ, РАЗДВОЈТЕ СЕ! ТАКО ЗБИЈЕНИ СТЕ ОДЛИЧНА МЕТА!
МАЈОР ЈЕ ПРЕУЗЕО КОМАНДОВАЊЕ...
ДА, МАЈОРЕ!

ЈЕСУ ЛИ БУРАД ПУНА ВОДЕ?
ПА, НЕ ЗНАМ...
ОНДА САЗНАЈТЕ ШТО ПРЕ!
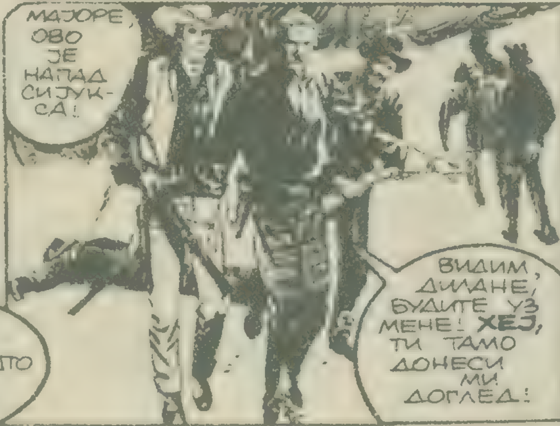
МАЈОРЕ, ОВО ЈЕ НАПАД СИЈУКСА!
ВИДИМ, ДИЛАНЕ, БУДИТЕ УЗ МЕНЕ! ХЕЈ, ТИ ТАМО ДОНЕСИ МИ ДОГЛЕД!

ИЗГЛЕДА ДА СЕ ПОВЛАЧЕ!
НЕ! САМО ЋЕ СЕ ПРЕГРУПИСАТИ И НАПАСТИ НАС СА ДВЕ СТРАНЕ!
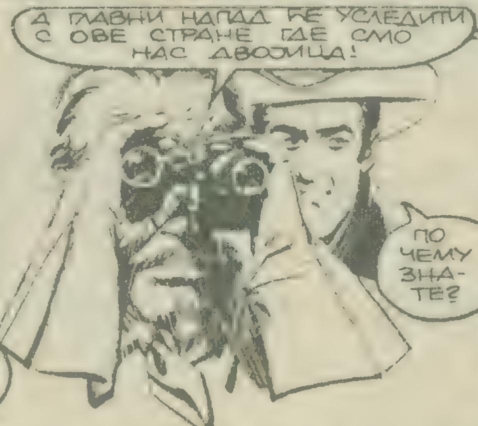
А ГЛАВНИ НАПАД ЋЕ УСЛЕДИТИ С ОВЕ СТРАНЕ ГДЕ СМО НАС ДВОЈИЦА!
ПО ЧЕМУ ЗНАТЕ?

ПОЗНАЈЕМ ТАКТИКУ ПОГЛАВИЦЕ ДВЕ РЕКЕ! НАС ДВОЈИЦА СМО ВЕЋ ИМАЛИ ПРИЛИКУ ДА СЕ СРЕТНЕМО!

КАПЕТАНЕ, ПОВУЦИ ПОЛОВИНУ СВОЈИХ ЉУДИ И ПОСТРОЈ ИХ ПОРЕД ГЛАВНЕ КАПИЈЕ! ПОРУЧНИЧЕ, УЧИНИ ИСТО!

КАД ДАМ НАРЕЂЕЊЕ ОТВОРИТЕ КАПИЈУ И РАСПАЛИТЕ ПАЉБУ!
ЕВО ИХ, МАЈОРЕ!
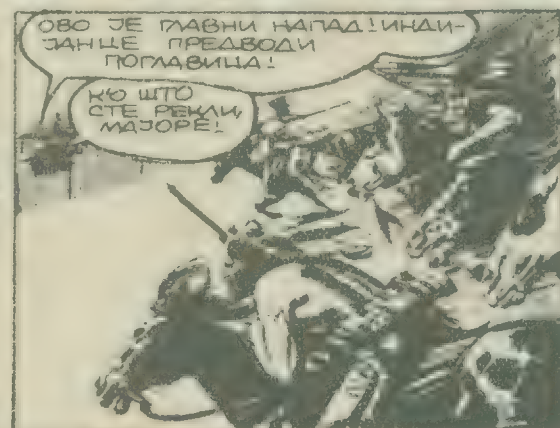
ОВО ЈЕ ГЛАВНИ НАПАД! ИНДИЈАНЦЕ ПРЕДВОДИ ПОГЛАВИЦА!
К'О ШТО СТЕ РЕКЛИ, МАЈОРЕ!

УУУ! СТВАРНО СУ СЕ ПРИБЛИЖИЛИ!
ОТВОРИТЕ КАПИЈУ!

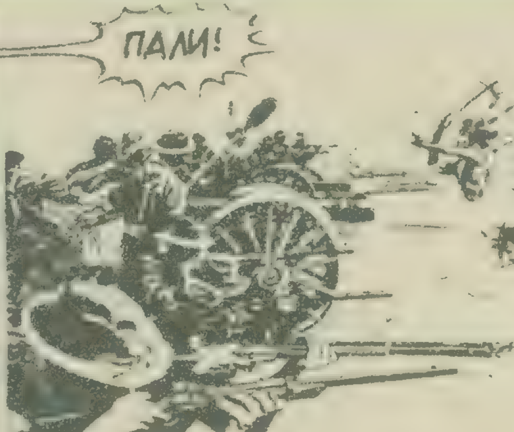
ПАЛИ!

БЕЖЕ! ИЗНЕНАДИЛИ СМО ИХ!
САДА СЕ ДУГО НЕЋЕ ПОЈАВИТИ!

МАЈОРЕ...!
ДОБИО САМ СВОЈЕ... МОЖДА ЈЕ ОВАКО И БОЉЕ...

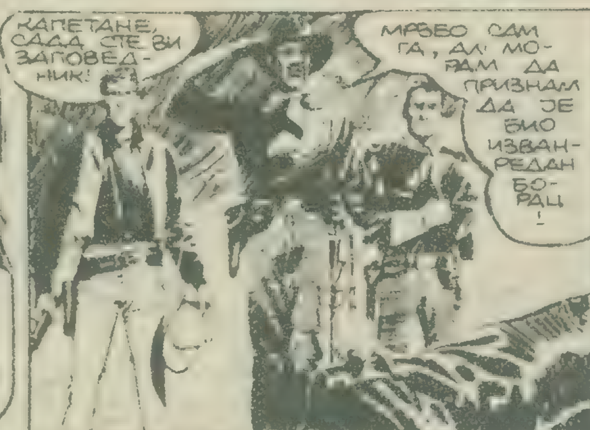
КАПЕТАНЕ, САДА СТЕ ВИ ЗАПОВЕДНИК!
МРЗЕО САМ ГА, АЛИ МОРАМ ДА ПРИЗНАМ ДА ЈЕ БИО ИЗВАНРЕДАН БОРАЦ!

КАПЕТАНЕ, ВАШ ПРВИ ПОСАО ЋЕ БИТИ ДА НАПИШЕТЕ ИЗВЕШТАЈ!
ТО НЕЋЕ БИТИ НИМАЛО ЛАКО!

И ЈА ЋУ МОРАТИ ДА НАПИШЕМ ИЗВЕШТАЈ О ЛЕС МАРНЕРУ!
ШТА ЋЕШ ДА НАПИШЕШ, ШЕРИФЕ?

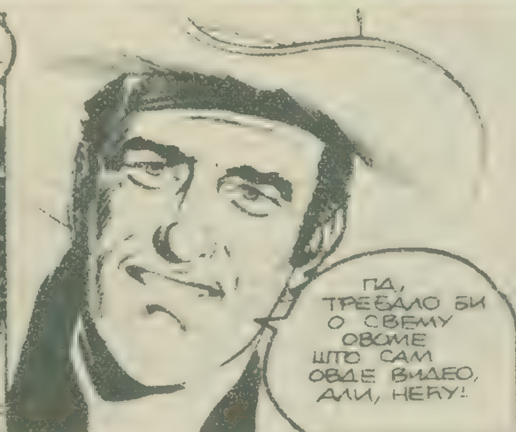
ПА, ТРЕБАЛО БИ О СВЕМУ ОВОМЕ ШТО САМ ОВДЕ ВИДЕО, АЛИ, НЕЋУ!

ПОМЕНУЋУ НАПАД ИНДИЈАНАЦА И МАЈОРОВУ СМРТ!

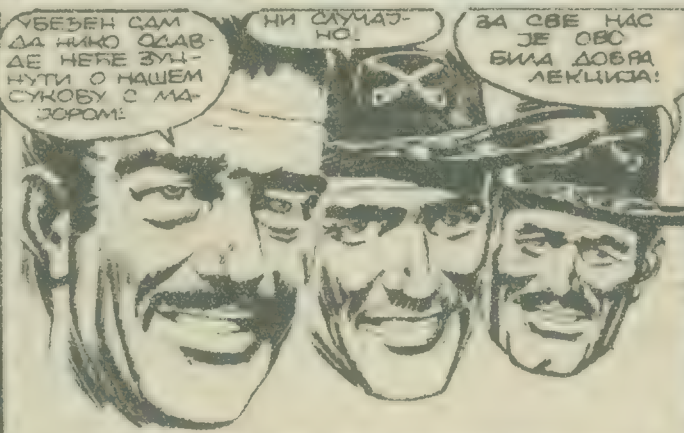
УБЕЂЕН САМ ДА НИКО ОДАВДЕ НЕЋЕ ЗУCНУТИ О НАШЕМ СУКОБУ С МАЈОРОМ!
НИ СЛУЧАЈНО!
ЗА СВЕ НАС ЈЕ ОВО БИЛА ДОБРА ЛЕКЦИЈА!

МАРНЕР И ЈА ЋЕМО СУТРА ЗА ДОЏ СИТИ!
МОМАК ЈЕ ЗАСЛУЖИО ОДМОР!

ТРИ ДАНА КАСНИЈЕ...
ИМА ЛИ ШТА НОВО, ДИЛАНЕ?
НИШТА ПОСЕБНО! МАЛИ СУКОБ С ИНДИЈАНЦИМА!

ОВО ЈЕ ЛЕС МАРНЕР! ОСЛОБОЂЕН ЈЕ СВИХ ОПТУЖБИ!
ДРАГО МИ ЈЕ!

ОН ЈЕ ЈЕДИНИ КОГА ЗНАМ ДА СЕ ПРИКЉУЧИО АРМИЈИ ДА БИ ИЗБЕГАО ЗАКОН, А ОНДА ГА ЈЕ ОДАТЛЕ ТРЕБАЛО ИЗБАВИТИ!
НИКАД НЕ БИХ БИО ОВДЕ, ДА НИСАМ ИМАО ИЗВРСНОГ АДВОКАТА!
КРАЈ

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

Јапан: без спорта нема живота

БУРЕ НА СТАКЛЕНИМ НОГАМА

НА УЛИЦАМА ТОКИЈА НИЈЕ НИКАКВО ЧУДО СРЕСТИ ОЗБИЉНОГ ПОСЛОВНОГ ЧОВЕКА КАКО, СТОЈЕЋИ НА АУТОБУСКОЈ СТАНИЦИ, ЗАМАХУЈЕ КИШОБРАНОМ У – ПРАЗНО!

Некоме са стране овај човек може деловати чудно, Јапанци се на њега неће ни осврнути. Они добро знају да је у питању страствени поклоник голфа који сваки тренутак користи да увежба неки ударац. Што је још интересантније можда никада у животу неће имати прилику да одигра партију на правом терену као ни многи од једанаест милиона Јапанаца колико их се у овом тренутку бави голфом. Разлог је једноставан – учланити се у неки од клубова ужасно је скупо. Тако на пример, упис у познати голф клуб „Когани" стаје 375 хиљада долара!

Пошто не могу да се баве „правим" голфом, становници „Земље излазећег сунца то надокнађују пратећи велике сусрете посредством телевизије. Недавно су имали велико задовољство кад је њихов суграђанин Аоки био победник на једном важном такмичењу у Хонолулуу. Он је лоптицу хитнуо са стартне тачке и, на запрепашћење противника и дивљење милиона навијача, убацио је право у рупу што се врло ретко догађа у овом спорту.

За гледање и тренирање

Да Јапан поред технолошког бума доживљава и спортски процват јасно говори и овај податак: 45 одсто становништва ове острвске земље у источној Азији бави се неком физичком активношћу. Док су пре три године Јапанци за опрему потрошили 4,2 милијарде долара процењује се да ће до 1984. дати близу осам милијарди! По речима спортског новинара Накашиме ниједна нација на свету не упражњава толико различитих спортова као Јапан.

– Моји сународници су просто потпуно полудели за спортом!

У овој земљи могла би да се направи јасна подела спортова који служе само за гледање као сумо рвање, оних којима се Јапанци баве али воле и да их проматрају на такмичењима – безбол и голф и, коначно они који су само за одржавање физичке кондиције у које би се убројио тенис. Ова четири спорта уједно су и најпопуларнији у Јапану.

Безбол су Јапанци увезли још двадесетих година када су познати амерички тимови почели да гостују у њиховој земљи. У почетку је било веома мало оних који су желели да тренирају „ову грубу игру са лоптом". После другог светског рата интересовање за безбол све је више расло. Победити Американце постало је питање националне части, али мада је безбол лига веома јака (у њу се регрутују најбољи појединци из средњошколских тимова) Јапанцима не полази за руком да победе тимове из САД. Ништа не вреди ни то што су млађе генерације знатно више него раније, Американци су им и даље недостижни у безболу.

Јапанци не одустају, надају се да ће доћи њихових пет минута. Дотле, они помно прате све веће сусрете. Такмичење средњих школа преноси телевизија, а професионална лига (има дванаест тимова) прошле године привукла је на стадионе 16 милиона поклоника. Безбол играчи, као уосталом и све спортске звезде, зарађују астрономске цифре. Тридесетчетворогодишњи Јутака Енацу добио је 325 хиљада долара само за прелазак у Нипон безбол тим.

Купују се и амерички играчи. Реги Смит добија осамсто хиљада долара годишње од „Јумиури џинова".

Тренинг на крову солитера

За људе који из материјалних разлога немају могућности да тренирају било који спорт фирме у којима раде побринуле су се да им то омогуће. У великим компанијама одавно је примећено да физички спремни радници ефикасније обављају послове. Није онда ни чудно да се у „Хонди" или „Хитачију" сваки слободан тренутак користи да се окупе запослени који, уз музичку пратњу која је прекидана рекламним слоганима у славу фирме, раде фискултуру. Откад је уведена ова пракса продуктивност је порасла.

У другом гиганту, компанији НКК за производњу челика издвајају се огромне суме за фудбалску екипу, боксерски клуб, за кошаркаше и одбојкаше. Уколико нека екипа постиже добре резултате шефови су спремни да јој плате боравак у иностранству. Тако је кошаркашки тим НКК имао велику турнеју по Малезији док су одбојкаши гостовали у Холандији и Италији. Један од директора НКК Текеши Мацуо каже да „спорт уздиже морал и чвршће везује компанију за сваког радника понаособ".

У Јапану који има велике проблеме са мањком простора није лако обезбедити услове за тренинг. „Терени" су зато врло често праве на крововима зграда или се подижу у неколико нивоа. Како то изгледа кад стотинак људи почне да се размахује лоптицама на врху зграде, падају ли оне пролазницима на главу? Наравно, на све се мислило па су постављене велике мреже тако да су мирни и спортисти и пешаци.

Велика играчка

Поред „увезених" спортова постоји и даље велики број поклоника старих јапанских вештина. Око шест милиона људи бави се џудоом, аикидоом, каратеом као и самурајским вештинама самодисциплине, части и колективне хармоније. Ту је и специјална врста мачевања која потиче из древних времена – кендо. Педесет осмогодишњи Исаму Сато један од директора „Келога" каже:

– Оно што научите бавећи се кендом, помоћи ће вам у животу. Кад сам био млад, радио сам као трговачки путник. Био је то веома напоран посао за мене. Али, оног тренутка кад сам почео да вежбам кен-

Један од бољих играча безбола Канеда. Откако су увезли овај спорт из Америке, Јапанци се труде да победе тимове из САД. То им за сада није пошло за руком мада су играчи све виши и крупнији.

до, сваког потенцијалног купца почео сам да посматрам као противника у мачевању. Од тада све ми је постало знатно лакше!

Ипак, ниједна вештина и ниједан спорт не може да се упореди са узбуђењем које наступа приликом турнира сумо рвача. Без обзира колико се можда неупућенима чинило да се на простору од четири метра боре два изузетно дебела човека који настоје да један другога оборе на под, Јапанци (вероватно само они) у сумоу виде много више. То је за њих традиционална вештина коју су измислили богови борећи се за превласт над Јапаном и они са великим узбуђењем дочекују борбе. Сваке године телевизија преноси и шест професионалних турнира, сваки траје по петнаест дана. Најважније борбе почињу око четири после подне, трају до осам увече. У том раздобљу читава нација је пред телевизијским екранима, сам цар Хирохито појављује се на финалу да уручи пехар најбољем.

Чак и просечни сумо рвачи зарађују огромне своте. Донедавно је сумо био резервисан само за Јапанце, сада постоји и једна „туђа" звезда. То је Џеси Кухулуа, Американац са Хаваја, који је после дугог низа година и великих успеха коначно добио јапанско држављанство. За разлику од осталих сумо рвача који су веома стабилни на ногама (да не кажемо да имају кратке и веома јаке ноге), Кухулуа, чије је „сумо име" Такамијама, изгледа као неко велико буре на стакленим ногама. Због овог свог изгледа „велике играчке" Такамијама је постао љубимац посебно жена и деце. Зарађује, поред новца са турнира, и огромне своте рекламирајући различите производе.

• • •

У Јапану важи девиза – ако желиш боље да радиш (то је можда и најважније), ако желиш здравије да живиш – бави се спортом. Свакодневно у свим јапанским градовима па и у главном граду исте сцене: у парку Фунсуи, близу царске палате док једна група џогера обилази кругове, друга рекетом удара лоптицу о зид или је штапом за голф одбацује по земљи. Пауза је за ручак у узаврелом Токију. Уместо да предахну, да седну у ресторан или на клупу грицкајући заслужени оброк, они ни тада не прекидају активност. Да ли је и спорт једна од тајни економског успеха Јапана који задивљује цео свет?

БИОГРАФИЈА ЗА 1 МИНУТ

СЛЕПИ ГЕНИЈЕ

ЏОН МИЛТОН

ЕНГЛЕСКИ ПЕСНИК, ЈЕДАН ОД НАЈВЕЋИХ И У СВЕТСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ. У ДОБА КРОМВЕЛОВЕ БУРЖОАСКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ БИО НА ПОЛОЖАЈУ СЕКРЕТАРА ДРЖАВНОГ САВЕТА ЗБОГ ЧЕГА ЈЕ ПОСЛЕ ОБНОВЕ МОНАРХИЈЕ ЗАТВОРЕН, А НАЈВЕЋИ ДЕО ИМОВИНЕ МУ ЈЕ ОДУЗЕТ.

У ТРИДЕСЕТ И ПЕТОЈ ОЖЕНИО СЕ СЕДАМНАЕСТОГОДИШЊОМ ДЕВОЈКОМ КОЈА ГА ЈЕ НАПУСТИЛА ПОСЛЕ НЕКОЛИКО МЕСЕЦИ. РАЗОЧАРАН, МИЛТОН ПИШЕ ПАМФЛЕТ О РАЗВОДУ КОЈИ ЈЕ РАЗБЕСНЕО ОНДАШЊУ ЦЕНЗУРУ. УМЕСТО ДА СЕ ПОВУЧЕ, МИЛТОН ПИШЕ ЕСЕЈ О СЛОБОДИ ГОВОРА!

ПОТПУНО ОСЛЕПЕО У ЧЕТРДЕСЕТ ЧЕТВРТОЈ, СВОЈА НАЈВЕЋА ДЕЛА: „ИЗГУБЉЕНИ РАЈ" И „ВРАЋЕНИ РАЈ" ИЗДИКТИРАО ЈЕ РЕД ПО РЕД КЋЕРКАМА И ПРИЈАТЕЉИМА...

ТА РЕМЕК-ДЕЛА ПРОДАО ЈЕ ИЗДАВАЧИМА ЗА ПЕДЕСЕТ ДОЛАРА.

РОЂЕН У ЛОНДОНУ 1608 – УМРО 1674. У БАНХИЛУ, ЕНГЛЕСКА

ЗАВРШЕНА АКЦИЈА „ПОМОЗИМО ЗООЛОШКОМ ВРТУ"

ПОЗДРАВЉАЈУ ВАС ЖАРЕ И АФРИНА

ЗНАЧИ, ОД САДА ЋЕМО ЖАРЕ И ЈА ОВДЕ ЖИВЕТИ! БИЋЕ ЗАНИМЉИВО – ПРВИ СУСЕДИ СУ НАМ СЛОНОВИ!

Почетком марта 1982. године „Политикин забавник" је међу својим читаоцима покренуо акцију „Помозимо Зоолошком врту" у Београду. Пошто је фонд животиња у овој зоо-башти прилично осиромашио, читаоци су одлучили да купе пар жирафа. На велико и пријатно изненађење у акцију су се укључили читаоци из свих крајева наше земље и не само они, прилоге су слале и школе, обданишта, установе, радне организације, удружења уметника и сви они који су схватили да је обнављање београдског ЗОО врта заједничка брига друштва. Велики допринос дала је и Телевизија Београд – редакција „Београдске хронике" која је заједно са „Забавником" и Колонијом сликара „Скадарлија" организовала аукцију поклоњених слика

На крају: објављујемо имена оних који су се у акцију укључили пред сам њен крај – то су: ученици **Основне школе „Владимир Назор" из Титограда, одељења IV/а, б, ц и д и VII/а, ц и д** који су послали 3.000,00 динара, **Милка Николетић, Радничка 8** из **Бугојна** 50,00, **Игор Обрадовић, Десанчићева 13, Зрењанин,** 100,00, **Маја и Ана Алексић, 7. јула 4, Чачак,** 200,00, **Неда и**

АФРИНА, СТИЖЕ ПРВА КЛОПА! НАВАЛИ!

Пошто сакупљених 700.000,00 динара није било довољно да се купе обе животиње, ЗОО врт града Београда дао је више од половине потребне суме.

Жаре и Африна, како су их назвали „Забавникови" читаоци, у новом бивању су већ од половине септембра. Овде им ништа не недостаје – специјално за њих уређена је велика кућа. Жирафе су засад помало узнемирене јер их посетиоци напросто опседају.

Драган Пеливановић, Божидара Аџије 8, Београд 100,00, и **Дејан Сирковић, Дрлупа 113 из Рогаче** 50,00 динара.

Сви они који су послали прилоге, од „Политикиног забавника" добили су или ће добити чланске карте са којима могу бесплатно да посете Зоолошки врт.

Организатори ове акције захваљују свима који су помогли да Жаре и Африна стигну у Београдски зоолошки врт.

И ТО ЈЕ МОГУЋЕ

БРАШНО ЈЕ ЕКСПЛОДИРАЛО

ОД ЧЕГА СЕ САСТОЈИ СТРАХОВИТА СНАГА СКРИВЕНА У МОЛЕКУЛИМА КОЈА МОЖЕ У ТРЕНУТКУ ДА СЕ ОСЛОБОДИ И ПРОИЗВЕДЕ ПРАСАК – ПИТАЊЕ ЈЕ НА КОЈЕ НАУКА ЈОШ НИЈЕ ДАЛА ПОТПУН ОДГОВОР, МАДА ЕКСПЛОЗИВИ ВЕЋ СТОЛЕЋИМА МОРЕ МОЗГОВЕ ХЕМИЧАРА.

Лабораторија у Верне-ан-Алату: ко би рекао да брашно овако лети у ваздух, уз заглушујући прасак?

У тунелу од дебелог, таласастог лима који више личи на џиновску цев пречника 2 метра, налази се специјалан топ. Са једне стране тунел је затворен бетонским зидом, а други отвор гледа на гомилу земље и шљунка – то је „мета", јер овај уређај представља део лабораторије за истраживање експлозивних материјала у француском месту Верне-ан-Алату. Лабораторија је основана да би се бавила експлозијама угљене прашине која и данас представља непредвидљиву природну катастрофу. Међутим, временом је ова лабораторија почела да се бави свим врстама експлозија тако да данас представља једно од најкомпетентнијих места у тој области.

Како изгледа један оглед у Верне-ан-Алату?

Техничар прилази отвору на врху тунела кроз који се убацује експлозивна прашина. Сваком неупућеном ко први пут присуствује нечем оваквом не би пало на памет да две кофе са белим прахом који он изручује у отвор нису нека страшна хемијски добијена супстанца већ најобичније брашно. Оно фино, меко бело брашно за кифлице и колаче!

На гомилу брашна поставља се мала петарда која је жицом повезана са другом, већом: мала служи да се убачена гомила брашна распрши у облак, јер је то неопходан услов да брашно експлодира... Техничар се затим повлачи у кабину и притиска дугме за контакт. У следећој секунди најпре одјекује један мали, сув прасак а онда заглушујућа детонација. Из тунела је према „мети" сукнула пламена лопта праћена густим црним димом. А на месту експлозије остало је само нешто црног праха и покоји траг брашна. Међутим, раширио се познати пријатан мирис – печеног хлеба.

Свештеник и вештачка грмљавина

Овај експеримент није никаква шала. Јер, свака органска материја која се распрши у облак фине прашине постаје експлозивна. Лабораторија у Верне-ан Алату има доста посла јер се бави превентивом, а само у Француској прошле године догодиле су се две експлозије на први поглед сасвим „риплијевске": једну шећерану затресао је прасак када је детонирао облак шећера у праху, а у пивари је одлетео у ваздух силос пун јечма.

Овакве експлозије ипак представљају реткост. Права опасност прети рударима јер у окнима увек вреба експлозија угљене прашине. Како долази до ње? Удар ваздуха који настаје после намерне детонације којом се у рудницима са намештеним експлозивом одваљују блокови угља, може да подигне облак угљене прашине. Ако се облак запали, несрећа је неизбежна. Данас овакве несреће у рудницима нису честе, али и даље представљају непредвидљиву – природну силу.

Шта је, у ствари, то што експлодира? Каква је то енергија и одакле се ослобађа?

Ево шта је у 13. веку писао Роџер Бекон, енглески фрањевац и филозоф који се сматра оснивачем експерименталне науке: „Могуће је по вољи произвести детонације налик на грмљавину; потребно је само шалитре, угљена и сумпора. Кад човек зна да их помеша у одређеним сразмерама, количина те материје велика колико палац довољна је да произведе буку и светлосни блесак баш као што је грмљавина."

Бекон је ипак преувеличавао овај експлозив, баш као што је умањивао енергију муње и грома јер у време када је живео није ни могао знати да их измери и израчуна. Али, „црни барут" који је Бекон овако описао одржао се пет векова на бојиштима, све до краја 19. века када су почели да га замењују прво нитроцелулоза и динамит, а онда све страшнији и страшнији експлозиви – до нуклеарних, ако тако можемо рећи за данашње.

Зашто једе саму себе?

Крај 19. века значио је и почетак продирања у тајну експлозива, хемија је била у све већем замаху, сви елементи познати и класификовани у познату таблицу коју учимо већ у основној школи. За експлозиве су се тих последњих деценија прошлог века нарочито занимали француски научници Бертело, Л Шатеље, Малар и Вјеј. И ево до чега су дошли.

У основи је сагоревање, то јест хемијска реакција оксидације. Зашто нешто сагорева полако, а нешто док трепнеш, уз детонацију? Мерење брзине саго-

Ови снимци начињени су брзином од милион слика у секунди! Наравно, специјалним камерама и филмом јер је само тако било могуће снимити етапе експлозије.

ревања разних материја донело је хемичарима изненађујућа открића. Мерење се врши на једноставан начин: у специјалну цев стави се испитивана материја, на једном крају се она запали и онда се мери време које је потребно да пламен допутује до другог краја цеви. Али, показало се да под различитим условима иста материја може да сагори брже или спорије!

Та брзина сагоревања може да се креће од неколико центиметара у секунди до неколико стотина метара у секунди – када пробија брзину звука и у таквим случајевима одјекује страховит прасак, уз појаву ваздушног удара који често има и рушилачке последице. Али, ако се сагоревање одвија чак брже и од овога, ако пламен „једе" по неколико километара у секунди, притисак и температура који се ослобађају постају толики да се изазива таква хемијска реакција којом експлозивна материја разара саму себе. Њена детонација пробија топлотни зид и ништа је не може ублажити сем даљине.

Зашто се то догађа?

Ево једног поређења: ако замислимо да су молекули експлозивне материје домине постављене усправно и у реду као „под конац", код обичне експлозије оне ће бити погођене оксидацијом и падати једна по једна нормалном брзином. Код детонације, међутим, распадање прве домине ослободиће толику енергију да ће се цео ред срушити у делићу секунда – топлота која се ослобађа реакцијом самог молекула шири се много, много брже него нормално!

Нитроглицерин се данас најчешће употребљава као експлозив у каменоломима.

Тајна се зове ТНТ

Зато је довољно да се разори прва домина, све друге попадаће „саме од себе", а тајна експлозије је у механизму који ослобађа енергију из прве. Тако један исти експлозив под разним условима реагује сасвим супротно: на ваздуху, шипка динамита може да гори лагано и да служи као средство за подгревање ручка излетницима, али снабдевена детонатором она ће изазвати снажну експлозију.

Према осетљивости којом реагују на онај први удар – изазивач експлозије – експлозивни материјали деле се на примарне и секундарне. Првима је довољна мала енергија, тек лаки ударац, електрична варница или чак обично трљање. Они служе као детонатори за секундарне експлозиве код којих се услед ваздушног удара изазваног примарном експлозијом изазива детонација.

Сигурно најчешће употребљаван примарни експлозив данас је тринитротолуол који се производи од једног деривата нафте. Спада у такозване „чисте експлозиве" којима није потребно мешање са другим материјама да би изазвали детонацију – у себи садржи ону клицу самоуништења, оно што смо поредили са разарањем прве домине. Зашто, не зна се! То је једна од тајни које још стоје пред научницима а по свој прилици њом се баве многи у свету.

Иначе, експлозиви се у мирно доба користе и много више него што се можда мисли. Примера ради, ево опет податка из Француске: у тој земљи произведе се годишње неких 50 хиљада тона експлозива намењених каменоломима, градилиштима, рудницима и слично. Већи део тог експлозива производи се у облику шипки које се лако превозе или као течности изум последње деценије. Такав експлозив лако се превози у цистернама без велике опасности да ће експлодирати, а безбедно се и убризгава, на пример, у зграде одређене за рушење.

Свакој намени одговара други експлозив – то је посебна наука, а количине, руковање и начин примене одређују инжењери.

Ево на крају, поређења ради, једног податка из времена другог светског рата који ће показати колика је употреба експлозива у условима рата у односу на, како смо видели, велику потрошњу у данашње, мирно доба: само једна једина фабрика у САД производила је ратних година тону експлозива сваког минута! Дању и ноћу и узимајући у обзир сву дискрецију која обавија податке ове врсте...

М. К.

Прошлог пролећа, када је становницима у подножју Етне запретила опасност, у помоћ су позвани – експлозиви. Помоћу њих су научници скренули пут усијаној лави која би изазвала катастрофу.

ПРЕЗАПОСЛЕНИ „БЕСПОСЛИЧАРИ"

UB 40

Група која је настала у бироу за делење социјалне помоћи крајем 1978. сада је на врхунцу популарности.

Ју Би 40 (UB 40) је формулар који незапослени морају да попуне. Тако се и назвала група која је буквално основана у једној социјалној установи од момака који су волели музику а чекали било какав посао. Та се, на изглед невероватна, комбинација у пракси убрзо показала врло интересантном и непознати октет је почео убрзо да привлачи пажњу како због музике (припадали су ска-реге генерацији која је тада стицала огроман број следбеника) тако и због озбиљних наступа у јавности и активностима по питању неједнаког положаја црних људи у Британији, социјалне политике и про-левих погледа на међународну ситуацију. Некоме су се замерили, али већини публике су се допали. Плоче су објављивали преко независне издавачке куће „Градуате" и убрзо се њихово име нашло на топ листама. Први албум „Singing Off" је био велики хит, затим су следиле ништа мање запажене плоче: „Present Arms", „44" и концертна „UB 40 Live".

Временом се мењала ситуација па је група била принуђена да оснује сопствену диско кућу „DEF International". Међутим, ту су искрсли велики проблеми и онда је (једино) решење гласило: прећи под окриље моћних! Потписали су за „Virgin" и снимили колекцију старих песама. Прво су издали сингл са хитом

„Red, Red Wine" и одмах дошли на сам врх топ листе. Уследио је албум „Labour Of Love" и успех се понавља.

Од озбиљних песама састав је прешао на „лакше теме" и тако још једном тријумфовао. Сами музичари тврде: „Трагати за истином је болан процес. Зато смо одлучили да пређемо на љубав и снимили смо песме које су одраније познате. Радује нас што се то и другима допада. Следећа плоча ће бити састављена од наших нових материјала".

Још нешто: плоча је снимљена у 24-каналном студију чији је власник сама група. Чланови UB 40 су: Робин и Али Кембел, Брајен Траверс, Астро, Норман, Хесен, Џим Браун, Ерл Фалконер и Питер Хеин. Нашој публици и дискофилима нису непознати пошто су њихове плоче код нас већ објављене.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ЦРВЕНО, ЦРВЕНО ВИНО

(„Red, Red Wine")

Музика и текст: Нил Дајмонд

Извођач: Ју Би Форти (UB 40)

Red red wine goes to my head
Makes me forget that I still need her
So
Red red wine it's up to you
All I can do I've done
Memories won't go
Memories won't go

I have sworn that with time
Thoughts of you would leave my head
I was wrong now I find
Just one thing makes me forget
Red, red wine stay close to me
Don't let me be alone
It's tearing apart
My blue, blue heart

I have sworn that with time
Thoughts of you would leave my head
I was wrong now I find
Just one thing makes me forget

Red, red wine stay close to me
Don't let me be alone
It's tearing apart
My blue, blue heart.

MADE IN AUSTRALIA

НЕМА РАЗЛОГА ЗА ОЧАЈ!

Сигурно је да сте у последње време чули доста тога о музичкој сцени Аустралије. Не попуњавају музичке рубрике само већ увелико познате звезде као Еј Си Ди Си (AC/DC), Би Џиз (Bee Gees), Рик Спрингфилд (Rick Springfield, Роуз Тату (Rose Tatoo) или Мен Ет Ворк (Men At Work), већ и мање познате групе које такође проналазе свој пут до обала Британије и Сједињених Држава где, парадоксално, лакше долазе до успеха него на родном континенту.

Звуче ли вам познато имена као Ментал Ез Енитинг (Mental As Anything) Џо Џо Зеп (Jo Jo Zep) или Сани Бојс (Sunny Boys)? Вероватно још не, али ће се то ускоро свакако догодити. Све аустралијске наде приказане су недавно на компилацијском албуму „Maiden Australia" и сасвим је извесно да ће се бар један од њих ускоро придружити једној од горе споменутих атракција или, ако ништа друго, макар стећи не тако комерцијалан, али зато цењен статус какав у свету имају такође аустралијски састави Ајсхаус (Icehouse), Сплит Енц (Split Enz) и Ер Саплај (Air Supply). Аустралијска рок сцена је, дакле, у пуном процвату, што је сада већ сасвим тесно сврстава уз до сада неприкосновене сцене Британије и Америке. Све је почело 1959. године, када је извесни Слим Дасти (Slim Dusty) стигао до трећег места енглеске топ-листе са композицијом „Клуб без пива" (The Pub With No Beer"); успон је, ето, трајао пуне двадесет четири године.

Недавно се аустралијским звездама на привременом раду у иностранству придружила још једна, прокрчивши себи пут у Јужној Калифорнији.

Реч је о саставу Дивинилс (Divinyls), који је летос залудео Америку својим убитачним живим програмима, нарочито наступом на великом US фестивалу: ова прилика била је прави изазов за један релативно непознат аустралијски бенд који то, од тада, више није.

Дивинилс су пореклом из Сиднеја. Главне личности овог занимљивог састава су певачица Кристина Амфлет Christina Amphlett) и гитариста Марк МекЕнти (Marc McEntee). Марк пише музику, а Кристина, коју од осталих певачица разликујемо по томе што не излази из белих чарапа, задужена је за текстове, при чему јој такође помало помаже Марк. Њихове главне одлике су енергија и емоције, што је најлакше проверити ако се преслуша деби-албум „Очај" („Desperate"). Направљена на начин који јој гарантује успех у Америци, ова плоча би могла да постане један од хитова овогодишње рок-продукције и својим творцима обезбеди место које свежином и квалитетом свакако заслужују.

ДИСКОГРАФИЈА О ДИСКОГРАФИЈА

YES

Почетком седамдесетих Јес (Yes) су били, уз Emerson, Lake & Palmer и Genesis, предводници такозваног симфо-рока. Почели су са радом 1968. године и трајали све до 1981, када су се дефинитивно разишли. Кроз састав је прошао читав низ славних музичара, међу којима и Џон Андерсон (Jon Anderson), Рик Уејкмен (Rick Wakeman) и Стив Хоув (Stiv Howe), koji je danas jedan od članova s uperpostave Azia (Asia).

1. „Yes" (1969).
2. „Time And A Word" (1970).
3. „The Yes Album" (1971.)
4. „Fragile" (1971.)
5. „Close To The Edge" (1972.)
6. „Yessongs" (троструки ЛП, 1972.)
7. „Tales From Topographic Oceans" (двоструки, 1973.)
8. „Relayer" (1974.)
9. „Yesterdays" (компилација – 1975.)
10. „Going For The One" (1977.)
11. „Tormato" (1978.)
12. „Drama" (1980.)
13. „Yesshows" (двоструки – 1981.)
14. „Classic" (компилација – 1981.)

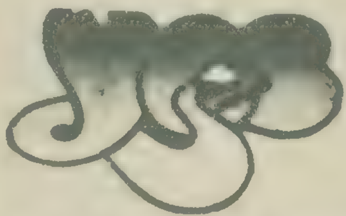

НОВА ПЛОЧА

НЕЋУ ТИ ДОЗВОЛИТИ ДА ОДЕШ

Пре неколико недеља на истом овом месту представили смо нови албум Електричног оргазма на којем се налазе обраде светски познатих композиција, а који је у рок-јавности углавном изазвао питања типа „шта им је то требало". Такве плоче су, међутим, у свету сасвим уобичајена појава, што показује и последњи албум певачице Рите Кулиџ (Rita Collidge назван "Никада ти нећу дозволити да одеш" („Never Let You Go"), у издању ПГП РТБ-а. Међу десет нумера најсвежије су „Only You" из репертоара дуета Yazoo и Do You Really Want To Hurt Me" песма која је прославила Culture Club. Ово је плоча за оне који воле мирну, романтичну музику.

РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИЦЕ!? РОКЗНАЛИ

ЈЕСТЕ ЛИ ВОЛЕЛИ ЦЕПЕЛИНЕ?

1. Састав Лед Цепелин (Led Zeppelin) основан је:
   - **а) 1967. године**
   - **б) 1968. године**
   - **в) 1969. године**
2. У почетку су се звали:
   - **a) New Yardbirds**
   - **b) Jimmy Page Group**
   - **v) Band Of Joy**
3. Знате ли на ком се албуму налази њихов највећи хит „Whole Lotta Love"?
   - **a) „Led Zeppelin I„**
   - **b) „Led Zeppelin II"**
   - **v) „Led Zeppelin III„**
4. Како се зове менаџер Цепелина, човек који је, заправо, био пети члан групе?
   - **а) Брајен Епштајн**
   - **б) Ален Клајн**
   - **в) Питер Грин**
5. Колико званичних албума имају Цепелини?
   - **а) девет**
   - **б) десет**
   - **в) једанаест**
6. Један од њих је музика из истоименог филма Знате ли његово име?
   - **a) „Swan Song"**
   - **b) „The Song Remains The Same"**
   - **v) „Presence"**
7. Један од чланова групе данас више није жив. Знате ли који?
   - **а) Џими Пеју**
   - **б) Џон Пол Џонс**
   - **в) Џон Бонем**
8. Крајем прошле године издат је албум са њиховим до тада нереализованим материјалом. Његов назив је:
   - **a) „Pictures At Eleven"**
   - **b) „The Final Cut"**
   - **v) „Coda"**
9. Лед Цепелин не постоје од.
   - **а) 1980. године**
   - **б) 1981. године**
   - **в) 1982. године**
10. Последњи соло албум Роберта Планта зове се.
   - **a) „Robert Plant II"**
   - **b) „The Principle Of Moments"**
   - **v) „Pictures At Eleven"**

ТАЧНИХ ДЕСЕТ: 1. б; 2. а; 3. б; 4. в; 5. б; 6. б; 7. в; 8. в; 9. а; 10. б.

КАКО ДА ИМ ПИШЕМ

Modern Romance Fan Club
P.O.Box 95
Лондон SW152TN
England

Wham! Fan Club
64 South Molton Street
London W1
England

Зана Нимани
Моше Пијаде 2
11000 Београд

РОК ДАТУМ

29. октобар 1946.
Рођен Питер Грин, један од највећих гитариста рок музике. Каријеру започео у саставу Џона Мејла, а славу стекао предводећи Флитвуд Мек (Fleetwood Mac). Под чудним околностима напустио састав и музику уопште. Причало се да ради као гробар, да је психички поремећен и да више није у стању да свира. Шта је тачно никад се није сазнало, али се гитариста вратио музици крајем 1979. Прошле године почео је да иде на турнеје и овог пролећа гостовао у Југославији. Оставио је тужан утисак.

ЈАГОДЕ ОПЕТ БЕЗ ШЛАГА

Ова фотографија стара је годину дана, али то нимало не смета: то је, наиме, и нова постава сарајевске хеви-метал атракције Дивље јагоде. Како је познато, певач Тони Јанковић напустио их је прошле године готово у исто време, непосредно пред снимање албума, али се касније вратио у групу и помогао јој да преко двеста одржаних промоционалних концерата буде прави догађај за публику. Сада је, међутим, поново нешто пукло између вође Сеада Липоваче и вокалног солисте Тонија, па су Јагоде, које су се управо вратиле из СР Немачке са новим албумом, опет трио. Злобници, наравно, причају да је то само штос како би се скренула пажња на ново издање ове популарне групе. Уосталом, видећемо!

РЕЗУЛТАТИ НАГРАДНЕ ИГРЕ САСТАВИТЕ СТАРЕ АУТОМОБИЛЕ

ТЕЛЕВИЗОР ИДЕ У КНИН

У прошлом броју објавили смо имена једног дела срећних добитника награда,а сада ево и осталих.

Портабл телевизор припао је . . .

Сандри Бјеговић, Дрнишка 4, Книн

10 седмодневних боравака у скијашким центрима Словеније добили су:

Владимир Блечић, Јурија Гагарина 255/2 блок 45 Нови Београд, **Тони Петковски**, село Добрево Пробиштип, **Аднан Хукић**, 6. босанске бригаде 124 Тузла, **Горан Бобић** ЈНА 65 Ковачица, **Зоран Бркић**, Маршала Тита 125 Рибар, **Милена Корен**, Миланова 3 Кобарид, **Младен Мареш**, Лењинов булевар 83 Титоград, **Злата Голуб**, Маршала Тита 69/5 Зеница, **Адолф Кир**, Загребачка 77 Славонска Пожега и **Александар Ловрић**, Маршала Тита 11 Кањижа

По један аутомобилчић добијају:

Момчило Ристановић,"Г. Јевремова 4 Београд, **Дејан Стоилковић**, Наде Димић 9 Бор, **Владимир Тополовић**, Шумадијских бригада 49 Топола, **Наташа Јаковљевић**, Албина Херљевића 25 Тузла, **Љубиша Попов**, Иве Војновића 76 Зрењанин, **Доминика Томљановић**, Мословачке уд. бригаде 23 Врбовец, **Градимир Радовић**, Почековина, **Владимир Здравковић**, 3. октобра 107/17 Бор, **Дарко Шкуле**, Брозинова 2 Загреб, **Сања Балић**, Т. Поповића 27/3 Земун Поље, **Драгана Стефановић**, Булевар ЈНА 168/51 Београд, **Самир Ћатић**, Шипска 48 Сарајево, **Зденко Грбавац**, 15. септембра 24/3 Коњиц, **Марио Лушић**, Трг устанка 4 Шибеник, **Ана Тодоровић**, Насеље АВНОЈ-а Б-8/I-19 Зајечар, **Соња Шимоковић**, Јаше Игњатовића 2/14 Суботица, **Снежана Пајовић**, Шкаљари Б-6 Котор, **Жарко Франичевић**, Ј. Лавренчића 6/X Загреб, **Петар Шемен**, Јадранска 50 Анкаран, **Дамир Ившић**, Назорова бб Огулин, **Ивица Илић**, 16. фебруара 57 Куршумлија, **Татјана Јовановић**, И. Л. Рибара 162 Железник, **Владислав Павловић**, С. *Ковачевића — Борања* II/19/4 Лозница, **Орце Јакимовски**, Неготинска 13 насеље Синђелић Скопље, **Виолета Јоцић**, Космајска 6 Смедеревска Паланка, **Душко Дамјановић**, Ђ. Ђаковића 37 Модрича, **Дејан Стојановић**, Цара Лазара 12/5 Прокупље, **Дејан Пилчевић**, Милоша Мрковића 3 Титово Ужице, **Милан Јовановић**, Браће Мијатова 82/Б Меленци, **Драган Милојковић**, Љ. Радосављевић 2 Грљан, **Дејан Перић**, село Преоце Косово Поље, **Живко Тепавац**, Сплитска 7 Београд, **Стила Пушкаш**, М. Тита 16 Кањижа, **Сенка Гроздановић**, Барањска 62 Зрењанин, **Миодраг Диклић**, **И. Л. Рибара 48 Велике Ливаде**, **Нада Комненић**, Б. Пивљанина 0-84 Никшић, **Миодраг Бугарчић**, Хајдук Вељка 15, Пландиште, **Јелена Кртинић**, Школска 5 Велика Греда, **Драган Димитријевић**, Д. Остојића 10/10 Шабац, **Наташа Миљановић**, Бул. Црвене армије 95 Београд, **Александар Петковић**, Ботра бб Бечеј, **Дарјана Беламарић**, Б. Кидрича 9/4 Шибеник, **Адриан Пашчик**, Н. Тесле бб-2/10 Бачка Топола, **Никола Росић**, Џ. Биједића 4/13 Крагујевац, **Игор Бранковић**, М. Тита 22/3 Бачка Паланка, **Сања Ковачевић**, Кларе Цеткин 7/89 Земун, **Драго Шпољарић**, Ф. Левстика 12 Вишњевац, Осијек, **Гордана Бојовић**, М. Тита 113 Србобран, **Мирсад Агић**, Крндија 274 Тешањ, **Саша Поповић**, Трг Радомира Вујовића 8/14 Пожаревац, **Жељко Миренић**, Горана Ковачића 8 Велика Горица, **Зоран Вуковић**, Нушићева 8 Чачак, **Радован Марковић**, Ј. Гагарина 59/31 Нови Београд, **Саша Павловић**, Првомајска 8/13 Параћин, **Зоран Катичић**, Кула „Ц" Вареш, **Арменд Имами**, Улпијана П+8/2 Приштина, **Милић Стаменкић**, Гоце Делчева 6 Врњачка Бања, **Грегор Груден**, Шкофљица 25 Љубљана, **Миле Стојаноски**, 4. јули 200/5 Кичево, **Нела Храбар**, Пут Градине 16/а Трогир, **Весна Лазаревић**, Југ Богданова КЛ/58 Краљево, **Фејла Хасанџиковић**, Насеље солидарности 4/1 Завидовићи, **Јелена Трифуновић**, Р. Кондића 85 Жепче, **Милан Вујовић**, село Цијевна Голубовци, **Алмир Сарван**, Чеде Стојића 6 Модрича **Александар Николић**, Градиште 30, Миријево Београд, **Милан Косановић**, Петра Драпшина 33 Земун, **Дејан Алексић**, село Доња Мутница бб Доња Мутница, **Никица Кулушић**, Р. Кончара 29 Загреб. **Срећко Кокоровић**, Борачка П+8 Вареш, **Жељко Војнић**, Деметрова 22/а Бјеловар, **Дамир Кајтезовић**, Пећиград 42 Пећиград, **Миодраг Милетић**, 11. октобар 27 Ћуприја, **Јованка Јевтић**, Маршала Тита 27 Мали Зворник, **Љубица Лазић**, Мите Белића 24 Раковац, **Вернес Сердаревић**, М. Тита 92/9/4 Зеница, **Здравка Коцијан**. А. Шеное 3 Мала Суботица, **Борислав Вуковић**, Ивана Бријачка 70 Подравска Слатина. **Биљан Ведран**, 6. личке 6 Ђаково, **Слободан Чарапић**, Партизанска 85 Пожаревац, **Весна Влајнић**, Стојана Јанковића 42/3 Раковица, **Зоран Здравковић**, Трг братства и јединства 25/19 Врање, **Бранко Николић**, М. Тита 7/а Удовице код Смедерева, **Едуард Мадарас**, Перлеска 3 Зрењанин. **Дражен Видовић**, Браће Вујића 7 Брчко, **Ненад Дисић**, село Доње Јабуково Владичин Хан, **Горан Барађ**, Трг ЈНА 2/24 Краљево, **Дејан Јовановић**, Милана Пунчића 1/18 Књажевац, **Горан Јовановић**, Булевар Лењина 76/74 Ниш, **Светлана Бјелогрлић**, Ћупријска 7/21 Добој, **Ержебет Али**, Гробљанска бб Фекетић, **Дарко Ратков**, М. Тита 85 Јаша Томић, **Жељко Савић**, Братства и јединства 8 Панонија, **Катарина Бабић**, Дожа Ђерђа 11/1/III Нови Сад, **Срђан Митић**, Железничка бб Нишка Бања,

Мирсад Салкић, Меме Суљетовића 7 Тузла, **Ида Чарман**, Годешић 103 Шкофја Лока, **Сузана Рендулић**, Мате Балота 15 Пореч, **Наташа Стеваковић**, Дринске дивизије 27 Сурдулица, **Анита Косхи**, Лењинова сол. III/14 Приштина, **Лазар Вукасовић**, Асима Фазлагића 33 Чапљина, **Татјана Марковић**, Ј. Ј. Штросмајера 18 Винковци, **Андреј Зорко**, Катарија 12 Моравче, **Љиљана Нешковић**, 4. јула 1 Зајечар, **Горан Горетић**, ЈЛР 104 Сонта, **Зоран Гајић**, село Пејиновић Владимирци, **Борис Јакшић**, Бињежево 1 Хаџићи; **Татјана Болић**, Болничко насеље 2 Ровињ. **Антун Коледић**, Бане Шурбата 20/5 Сарајево, **Никола Крстић**, Филипа Вишњића 11/5 Ниш, **Кристијан Мирић**, Пашке трлаје 15 Шибеник, **Јасмин Глухић**, Ловћенска 41 Сарајево, **Владимир Коларић**, Поп Лукина 6 Лозница. **Јелена Брковић**, В. Влаховића 10 Стари Лединци Лединци, **Владимир Наневски**, Косовска 8 Ђорче Петров, Скопље, **Душан Шкиљевић**, 6. црногорска Т-15 Никшић, **Слободан Секирарски**, Ул. 3. МУДЈ 67/II Куманово, **Драган Најдић**, село Жучковац Јошаница, **Игор Тешић**, Златиборска 6/15 Земун, **Маја Нединић**, М. Тита 4 Добој, **Мирослав Сушник**, Гајева 13 Крапинске Топлице, **Севд Прашовић**, 3. нова 46/63 Борча, **Бојан Јарц**, Градишћка бб Песница, **Елизабета Јанева** Ул. 700 бр. 15/Б-2 Скопље, **Војислав Вујовић**, Миљана Вукова 23 Титоград, **Весна Косанић**, Ј. Гагарина 271/49 Нови Београд, **Саша Поповић**, М. Тита сол. „Ц" 26/6 Врање, **Ирфан Смаилбеговић**, Османа Побрића бб Тешањ, **Снежана Петковић**, Чика Мише Ђурића 4 Карабурма Београд, **Владан Мијовић**, Курсулина 1 Крушевац, **Невен Живковић**, уч V/1 Основне школе „И. Л. Рибар" Рашка, **Зоран Ковачић**, Шеноина 15 Сремска Митровица, **Снежана Лазић**, 22. октобар 28 Травник, **Срђан Булајић**, Трг Благоја Паровића Невесиње, **Гордана Лукић**, Насте Накића 53 Брчко, **Небојша Прокић**, Синђелићева 1 Деспотовац, **Мићо Јањић**, Крашких бригада 16 Фоча, **Угљеша Самарџић**, Центар I ул. 4/1 Кутина, **Ален Коловрат**, Милана Станивуковића 3 Славонски Брод, **Евжен Алну**, Моше Пијаде 15 Кичево, **Саша Ђаковић**, С, Ковачевића 15 Приједор, **Снежана Станојевић**, 5. септембра 10 Сурдулица, **Михаел Кацун**, Штросмајерова 7 Чаковец, **Дубравко Маријанац**, Б. Маспарића 16/5, Загреб, **Мартина Савић**, Змај Јовина 2/I-9, Ћуприја. **Жељко Пекић**, Мике Митровић 61, Мајур, **Саша Марковић**, Штросмајерова 13, Зеница, **Александар Вукојевић**, Његошева 53/2, Борча (Греда), **Даниел Јевтић**, 20. октобар 22, Болеч код Београда, и **Горан Амброж**, Девова 14, Марибор.

Гарнитуре фломастера:

Предраг Тешовић, Душана Вишића 30, Титово Ужице, **Зоран Јакшић**, С. Кнезовића 29, Стобзеч, **Гордана Петковска**, Ул. Маџари 30 вл. 1/15, нас. Маџари II Скопље, **Александар Османли**, Бориса Кидрича бр. 1, Битољ, **Катица Петрановић**, Трг В. Влаховића 4, Велика Горица код Загреба, **Верица Ђорић**, 1. мај 10 Врчин, **Иван Томашевић**, Скерлићева 12, Крагујевац, **Викторија Лепидовска**, Ул. Леце Котески 16 Прилеп, **Милица Петровић**, Македонско С4/6, Светозарево, **Цвјетко В. Вуковић**, од Табакарије 29 Дубровник, **Дане Алексић**, Цеста VI бр 2. стан 20, Љубљана Поље, **Зоран Холик**, Козаре 100б Осијек, **Срђан Мирчић**, Кула „А" Вареш, **Фуад Тополовић**, Вишњица Поље, Кисељак, **Зорица Пајић**, Ул. VI источне босанске бригаде II/14, Сребреница, **Мирјана Миличевић**, Маршала Тита 195 Лакташи, **Ацо Окашановић**, Светозара Марковића 4, Нови Пазар, **Славица Перге**, Давидовићева 11/52 Смедерево, **Горан Јовановић**, село Тибужде, Врање, **Владимир Илић**, Задружна 7, Омољица, **Изудин Аљић**, Милорада Томића 9, Брчко, **Саше Аранђеловић**, Маршала Тита 17/5 Бор, **Дамир Вендл**, М. Гупца 18, Андријашевци, **Керима Омановић**, Лајоша Кошута 10-Сарајево, **Жаклина Варга**, Панчевачки пут За Крњача, **Соња Стојков**, Ђуре Даничића 56, Кикинда, **Светлана Јоксовић**, пут ЈНА 9, Суботица, **Иван Ћосић**, 27. март 8, Аранђеловац, **Милета Јањић**, Жабљак, **Јелица Симичић**, Боре Радића 133, Бааниште, **Сандра Перонтин**, 43. дивизије 7, Пазин, **Татјана Ерски**, Лењинова 36, Вел. ливаде, **Ненад Пејић**, Николе Вујачића 16 Лазаревац, **Надица Хутен**, Ул. XII Сл. бригаде 65, Лепоглава, **Ведран Чешњак**, Видовечка 51, Вараждин, **Душан Ђорђевић**, Пожешка 93, I/26 Београд, **Неџад Џанић**, Козарска 8 Бања Лука, **Тамара Вуковић**, Павла Симића 1/а I спрат Нови Сад, **Кристина Хабершток**, насеље Фебраурских жртава 2А Загреб, **Саша Китанић**, Копаоничка 15-I Крагујевац, **Мартина Бедњанец**, Алеја Виктора Бубња 23. Загреб, **Младен Ракић**, П. М. Тита 66, Водице, **Милан Црепајац**, Железничка 85, Алибунар, **Аленка Тошњак**, Галичева 28 Љубљана — Дравље, **Стева Јованов**, Приштинска 8 Зрењанин, **Сенка Рачић**, Ливањска 11/3 Сарајево, **Горан Пириватрић**, Луњевац Колари, **Бојан Братић**, Сквер невесињска пушка бр. 2, Невесиње и **Александра Плетерски**, Балканска 127/XII Сплит.

Мајице са називима листова „Политикиног забавника" добили су:

Станко Кежман, Мали Обеж 31 Добова, **Горан Грбић**, Железничка 3, Сечањ, **Амадео Јагетић**, Рајтерова 29 Иванец, **Саша Ристић**, Козарачка 50 Пирот, **Татјана Симић**, Побeда 37 Чална, **Дејан Ваганек**, Бул. Револуције 163, Београд, **Бранка Раичевић**, 29. новембар Бијело Поље, **Срђан Петровић**, Лењинова 42 Каћ, **Војислав Иветић**, Проте Смиљанића 48, Шабац. **Борис Јурић**, Партизански пут 39/ц Задар, **Александар Станишић**, Хасана Бркића 50 Сарајево, **Дамир Ковачић**, Крањчевићева 9, Сплит, **Петер Коленко**, Келеминова 10 Марибор, **Жељко Шантић**, Виктора Бубња 13, Бихаћ, **Дејан Стакић**, Омладинских бригада 22/18, Нови Београд, **Иван Шевељ**, Доњи ратац 16 Тучепи, **Бранко Пејчев**, с. Градина, Димитровград, **Тадеј Јурковић**, Станета Жагарја 35 Радовљица, **Небојша Братић**, Омладинска 17, Хаџићи, и **Драгана Момировић**, III Војвођанске бригаде 72, Сурчин.

Награде шаљемо поштом у року од два месеца. У случају да се пошиљка врати, чувамо је до 90 дана.

990+10 СУПЕР НАГРАДА

наградu PEZ Врана добили су чланови ПЕЗ клуба чије чланске карте носе следеће бројеве:

64091 64116 64126 64194 64211 64256 64263
64286 64321 64343 64385 64397 64433 64508
64527 64578 64648 64704 64706 64727 64758
64779 64849 64854 64856 64859 64910 64913
64937 64989 65073 65079 65135 65136 65196
65197 65200 65319 65328 65338 65347 65377
65386 65398 65424 65433 65437 65439 65513
65521 65527 65528 65537 65709 65747 65770
65781 65801 65803 65984 65989 66000 66014
66040 66050 66079 66116 66244 66268 66279
[illegible]
66547 66611 66615 66700 66711 66727 66755
66768 66771 66830 66831 66897 66933 66987
66995 67050 67101 67175 67264 67274 67275
67281 67286 67363 67377 67381 67385 67409
67411 67494 67587 67595 67614 67634 67661
67682 67720 67753 67776 67782 67804 67807
67822 67840 67866 67878 67886 67888 67899
68036 68053 68056 68082 68095 68216 68248
68352 68373 68456 68476 68477 68478 68483
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
69429 69439 69459 69626 69641 69743 69752
69785 69799 69822 69831 69857 69861 69872
69873 69874 69891 69975 69775 69991 70057
70110 70201 70212 70241 70267 70307 70315
70328 70349 70511 70529 70554 70575 70648
70671 70675 70681 70699 70710 70720 70757
70804 70818 70835 7086[illegible] 70865 70877 70932
71041 71081 71137 71184 71213 71246 71273
71321 71324 71389 71406 71435 71464 71475
71517 71584 71587 71591 71596 71646 71652
71705 71728 71835 71843 71852 71864 71914
71920 71954 71970 71974 71989 72009 72028
72042 72062 72069 72070 72096 72136 72229
72255 72347 72382 72396 72404 72449 72518
72627 71661 72768 72813 72865 72900 73044
73066 73067 73079 73082 73116 73119 73123
73134 73148 73213 73270 73331 73387 73388
73396 73428 73457 73494 73509 73558 73604
73611 73613 73620 73637 73650 73667 73768
73776 73777 73824 73845 73857 73910 73911
73918 73951 73952 73956 73985 73998 74008
74016 74027 74058 74092 74150 74179 74199
74202 74209 74236 74279 74401 74402 74423
74496 74438 74525 74537 74557 74562 74570
74578 74581 74596 74504 74927 74636 74638
74688 74729 74738 74739 74762 74775 74781
74810 74816 74893 74834 74900 74938 74995
75068 75113 75145 75162 75167 75185 75253
75453 75470 75473 75478 75500 75533 75586
75590 75630 75647 75659 75664 75717 75824
75855 75907 75911 75952 75953 76007 76023
76043 76161 76185 76189 76216 76237 76253
76261 76320 76372 76408 76460 76472 76475
[illegible]
76687 76742 76879 76916 76985 77707 77084
77093 77149 77221 77241 77308 77326 77340
77352 77371 77405 77469 77472 77492 77506
77509 77529 77593 77598 77668 77710 77782
77797 77801 77675 77878 77681 77896 77913
77960 78014 78021 78053 78058 78089 78113
78177 78255 78276 78291 78311 78401 78440
78442 78466 78515 78530 78538 79542 79545
78575 78583 78585 78602 78603 73661 78679
78685 78734 78748 78758 78790 78857 78863
78875 78916 78927 78953 79036 79098 79174
79221 79232 79240 79254 79265 79279 79282
79312 79332 79344 73409 79416 79417 79425
79469 79472 79477 79540 79550 79607 79629
79630 79762 79783 79804 79847 79898 79924
80037 80094 80105 80125 80166 80207 80222
80297 80318 80362 80369 80464 80489 80490
[illegible]
80679 80710 80735 80752 80760 80779 80790
80850 80870 80893 80896 80941 81131 81143
81141 81182 81220 81261 81273 81293 81297
81300 81307 81308 81325 81358 81376 81385
81371 81527 81599 81701 81732 81740 81790
81798 81839 81894 81942 81955 81965 82056
82069 82113 82139 82340 82186 82187 82255
82328 82369 82430 82452 82522 82571 82608
82612 82613 82691 82723 82833 82843 82871
[illegible]
83082 83089 83090 83127 83160 83182 83215
83241 83259 83353 83438 83440 83463 83478
83504 83525 83601 83625 83671 83750 83751
83766 83780 83784 83790 83823 83851 83862
[illegible]
84052 84063 84081 84171 84207 84248 84291

□□□□□□□□□□□□

АНОРАК ВЕТРОВКЕ ДОБИЛИ СУ СЛЕДЕЋИ БРОЈЕВИ:

71605 76470 80264 80278 80762 83536 91796 92275 92420 94991

□□□□□□□□□□□□

84342 84350 84365 84376 84433 94471 84492
84497 84505 84514 84561 84588 84700 84707
84729 64748 84753 84782 84796 84844 84845
34945 85004 85008 85042 85058 85062 85108
85112 85198 85212 85240 85256 85266 85276
85342 85361 85378 85412 85414 85476 85517
85520 85529 85549 85565 85579 85634 85648
85722 85733 85803 85508 85815 85824 85842
85644 85668 85688 85915 85919 85923 85943
85947 85950 86048 86050 86072 86110 86113
86145 85167 86260 86275 86284 86313 86326
86342 86353 86359 86516 86537 86617 86681
86713 86824 86872 86888 87014 87053 87161
87171 87295 87345 87346 87380 87410 87414
87440 87513 87551 87563 87577 87601 87611
87614 87629 87630 87650 87654 87663 87815
87837 87807 87924 87948 87952 87962 87968
88018 88041 88042 88068 88076 88141 88244
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
89520 89636 89656 89662 89676 89723 89768
89771 89774 89821 89844 89845 89898 89946
89995 90002 90123 90157 90161 90333 90351
[illegible]
[illegible]
[illegible]
91219 91223 91285 91317 91339 91349 91414
91415 91424 91440 91478 91494 91563 91591
91621 91649 91754 91758 91768 91784 91806
91809 91864 91873 91948 91973 92014 92060
92133 92141 92156 92186 92187 92216 92218
92227 92239 92250 92262 92270 92306 92331
92398 92466 92504 92546 92585 92586 92591
92657 92679 92684 92697 92703 92713 92776
92838 92894 92898 92900 92937 92939 92976
93003 93030 93193 93233 93247 93254 93353
93400 93419 93425 93434 93436 93458 93523
93543 93606 93610 93613 93642 93657 93690
93691 93706 93716 93729 93771 93795 93799
93827 93834 93916 93936 93946 93984 94007
94022 94029 94031 94048 94102 94171 94188
94212 94236 94247 94260 94315 94349 94367
94400 94413 94422 94451 94478 94501 94543
94640 94648 94690 94697 94705 94735 94771
94773 94774 94821 94847 94848 94881 94894
94934 94946 94980 94982 95048 95111 95156
95214 95278 95288 95290

□□□□□□□□□□□□

Награде ћемо испоручити поштом

Код PEZ -а је увек нешто ново!

Ако радо узимаш PEZ бомбоне
и играш се PEZ фигурицама,
пошаљи нам 5 омотница
PEZ бомбона, а ми ћемо
ти послати лепу PEZ књижицу.
Као пријатељ PEZ -а користићеш
све погодности које ћемо ти
нудити из месеца у месец.
Читај свакога петка
на овом месту о новостима
за пријатеље PEZ -а.

Омотнице шаљи на адресу:
„PEZ ПРИЈАТЕЉ", 61111 — ЉУБЉАНА, п. п. 8 заједно са твојим подацима. (Име и презима, улица, кућни број, место и поштански број)

ХП КОЛИНСКА ЉУБЉАНА

Ја, Маргарета, даћу вам неколико модних савета...

КАД ИДЕМ СА ДРУШТВОМ У БИОСКОП, УВЕК ОБУЧЕМ ОВУ СПОРТСКУ ФАНТАЗИЈУ „ПЛАВИ ПАТЛИЏАН".

КАПА ЗА СВЕЧАНИ КОМПЛЕТ

МОЈ ЕЛЕГАНТНИ КОМПЛЕТ ЗА ЏОЈЕВ РОЂЕНДАН. БИЋУ НАЈЛЕПША!

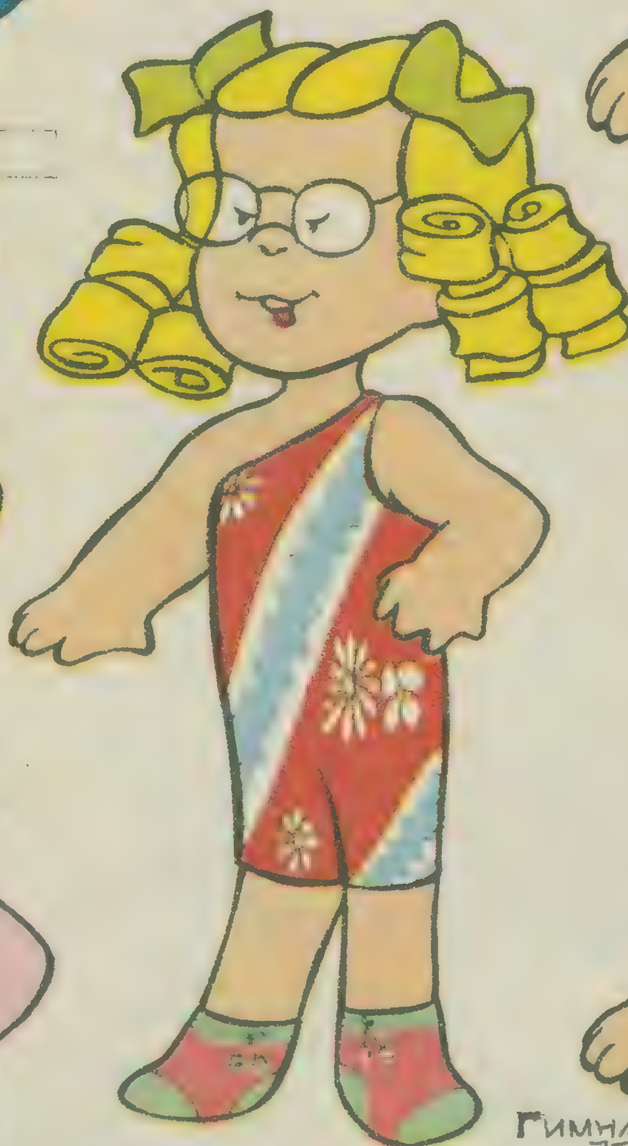

НЕ ЗАБОРАВИТЕ УЧЕЊЕ! ОВО ЈЕ ОЗБИЉАН АНСАМБЛ ЗА ОДЛАЗАК У ГРАДСКУ БИБЛИОТЕКУ.

ГИМНАСТИКА ЈЕ ВАЖНА СТВАР И ЗАТО ЈА УВЕК ВЕЖБАМ У ОВОМ ТРИКОУ.

А ТЕК ДА ВИДИТЕ МОЈУ ГАРДЕРОБУ У ИДУЋЕМ БРОЈУ „ЗАБАВНИКА"!

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ВРЛО ЈЕСТИВА ИНФОРИЈА

ВАЛЕРИЈ МИХАНОВСКИ

ЗАГРИЗАО САМ БЕЛИ ОВАЛНИ ПРЕДМЕТ И УМАЛО НИСАМ ПОЛОМИО ЗУБЕ. МОЈ СУСЕД ЈЕ ЗИНУО ОД ЧУДА, ПРСТИМА ПАЖЉИВО УЗЕО КОЦКУ И ПРИНЕО ЈЕ МОЈОЈ СЛЕПООЧНИЦИ.

По мом рачуну требало је већ да избијем на станицу, али шума никако да се прореди. Проклињао сам гљиве због којих сам заостао за својима и залутао.

Коначно, зраци који су се пробијали кроз дрвеће постали су већи, а однекуд се осећао и дим. „Сигурно пале лишће на станици" – уздахнуо сам са олакшањем.

Али, то није била станица већ неки мени непознат градић. Главну улицу чиниле су уредне кућице разнобојних кровова. Неки дечак није палио лишће већ некакве траке које су шиштале и савијале се у ватри као змије.

Пришао сам. Крај ватре није стајао малишан, како ми се учинило, него одрастао човек, али мален, једва мени до појаса.

– Шта то палите? – упитао сам.

– Ово? – Имао је пријатан глас.

– То је инфорија. – Видећи моје изненађено лице објасни: – Стара инфорија, већ искоришћена... Ви сигурно нисте одавде?

– Нисам. Реците где код вас овде може нешто да се поједе?

– Најближи пункт за исхрану је лево иза угла.

У том тренутку на терасу кућице-играчке изашла је лепа девојка – као да је лутка оживела.

– Ол, – рече човечуљак – одведи госта у централни инфор. Тамо су информације увек свеже.

– Добро – рече она гласом који је звучао као сребрни звончић и лако стрча доле.

Док смо ходали, посматрао сам кућице косих кровова.

– Какав је то материјал? – показао сам прстом двоспратну зграду чији сам кров могао руком да дотакнем.

– Окамењена информација. Пресују је у блокове и брикете – објаснила је Ол.

„И она почиње. Није ваљда цео град насељен лудацима?"

– Не изгледа лоше – решио сам да продужим разговор. – Је ли трајан?

– Не увек – одмахнула је главом. – Једном се у брикетима који су уграђени у темељ нашла лажна информација. Замислите! Цела кућа се срушила. Од тада увек проверавамо информацију! – Ол је уз пут поздрављала мале, чудно одевене људе који су ме радознало посматрали. Међу њима сам изгледао као Голијат иако се иначе нисам могао похвалити растом.

– Стигли смо – рече Ол. Показала је на провидна врата и потрчала.

Ушао сам у инфор. Главом замало нисам ударио у плафон. Узео сам сићушан послужавник и стао на крај реда. Мало сам се охрабрио. Самопослуживање! Па бар ми је оно познато из студентске мензе. Чим презалогајим, идем право на станицу.

Јела у витрини потпуно су ме збунила. Зелено-црвене коцкице, сиве лоптице, плави штапићи.

Кад сам дошао на ред, пружио сам руку према белом овалном предмету који је личио на јаје. Наставио сам да пуним послужавник минијатурним јелима трудећи се да ниједно не пропустим.

Нашао сам слободно месташце, сео и загризао коцкице. Умало нисам поломио зубе! Мој сусед зину од чуда. Био је верна копија оног кога сам срео уз ватру. Мени су уосталом сви становници чудног градића изгледали као браћа и сестре.

– Гледајте – промрмљао је човечуљак. Пажљиво је узео прстима коцку и принео је мојој слепоочници. – Придржите сами!

Чудно! Изненада сам осетио како нешто струји у моје биће. Таласи музике спојени са таласима светла носили су ме, умор се смањивао као парче леда бачено у топлу воду. Чак је и глад нестајала.

Тада је музика утихнула. Притиснуо сам боље коцку на слепоочницу, али ништа.

– Па, каква је инфорија? – упита сусед. – Бајата сигурно – наставио је пошто сам ја ћутао. – Знате, није ово главни град... Пробајте – сусед показа на „јаје".

– А шта је то?

– Информација, подаци о несталим звездама! Моје омиљено јело.

Није ми се допало као оно прво, али зачудо глад више нисам осећао.

Кад сам изашао на улицу, град-играчка је већ био осветљен. Пажљиво сам ходао уским уличицама и размишљао.

Сада сам знао да су мали предмети геометријског облика – блокови података, информација. Институт у коме радим већ више година труди се да изгради такве мале блокове на којима би била записана разна знања. Колико би то само било важно и корисно за космонауте! Уместо тешких томова енциклопедија доста би било на далек лет, где се рачуна са сваким грамом, понети једну лоптицу или коцкицу. Нисмо били далеко од циља, али, ето, овај народ лутака нас је претекао. Не, ова бића нису људи! Зар би човек могао да живи само од информација, ма како оне интересантне биле? Можда су дошља-

ци из космоса. Глупости! Свега пет корака од станице, а да их само ја приметим? А уз то, говорили су о главном граду. Имају целу државу!

У сусрет ми је лагано долазио старији човечуљак. Такав ми баш и треба.

– Извините, желео бих да разговарам са вама!

– У реду – није се нимало изненадио – изменимо инфорије.

– Инфорије, инфорије, само о томе слушам...

– А шта има на свету важније од инфорија? – упита старац и како смо стигли до малог парка он узе да глади једну стабљику. – Прекрасна инфорија – рече. Кад то није трава већ трака слична онима које је палио онај први човечуљак. Само ова је била зелена, а оне жуте, увеле.

– Какве су то траке? – упитао сам.

– Обичне перфо-траке, на њима су записане разне информације. – Откинуо је травку, пардон траку, и окусио је. – Већ је сазрела – рече озбиљно – треба да се коси.

– А онда? Шта радите с њом?

– Ништа, хранимо краве.

– Краве... информацијом? – рекох збуњено.

– Па да! Само треба изабрати прави тренутак кад инфорија узри. Ако се пропусти рок, информација пропада. Онда је палимо.

– Слушајте – рекох – никако не могу да се снађем. Људи код вас живе од информација, животиње такође. А права храна?

– Па, инфорија је јединствена права храна – одговори старчић.

– Све што живи организам добија споља, а ту спада и човек, на крају се своди на информације. Без информација не би било живота. Памћење, зар то није само богата ризница података? Замислите у шта би се претворило човечанство кад би памћење било уништено? Ишчезла би историја, уметност, култура.

– Изгледа да почињем да схватам – рекох – значи обична храна, рецимо парче хлеба...

– Није ништа друго него одређена порција информација – прихватио је старчић. – Информације за стомак, за нервне ћелије, за црева и на крају за цео организам. Али, информација тешка, неквалитетна, може се рећи сирова... Такву храну треба ослободити примеса, претворити је у чисту информацију. Ми смо то постигли – у гласу старчића се осећао понос. – Истовремено смо победили масу болести везаних за стомаке. На крају је систем за варење сам себе ликвидирао.

Таман сам заустио да старца упитам за новац којим би лакше могла да се измери вредност једне информације кад он наједном некуд ишчезну као да је испарио.

Од прогутане информације мутило ми се у глави. Да нисам добио покварену или лажну информацију? Ишао сам. Кућице испред мене су се љуљале. Да, старац је у праву! Све се своди на информацију! Кад питам студента, шта тражим него информацију. И кад стављам петицу значи информација је недовољно усвојена. Зар читање књига није информација? И сва величанствена открића нису ништа друго него информација.

Одједном сам се спотакао у полутами. Сагнуо сам се и подигао облутак. Испред мене се у том тренутку појавила позната танка фигура. Била је то Ол која је хранила мале длакаве птице. Оне су са криком кружиле око ње а храбрије су се отимале са њених дланова о комадиће информација.

– Ол, – позвао сам.

– Коначно – зачуо сам поред себе нечији радосни глас. – Окренуо сам се.

– Лезите. Не смете да се мичете – строго је рекла девојка у белом израњајући из таме. Имала је лице девојке која је хранила птице.

– Ол?

– Да, Олга. Познајете ме?

– Сигурно, познајем. Ви сте Ол из земље инфорија.

– Опет бунца – чуо се мушки глас.

– Типична последица тровања печуркама. Бојим се да ће морати да се понови испумпавање.

– Гледао сам нетремице Ол.

Она се осмехнула. Значи, схватила је да не можемо тек тако да се растанемо. Имали смо заједничку тајну.

Гурнуо сам руку у џеп и напипао нешто тврдо. На мом длану лежао је камен чудног облика. Његова површина, изједена временом, изгледала је као прекривена словима.

– Камен – погледао је лекар. – Интересантно... Време је скоро растворило мекше делове, отуда ти знаци...

Ћутао сам. Најмање на свету волим људе који мисле да све могу да објасне на сасвим једноставан начин.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

аутор ВеМак	УКРАЈИНСКИ ПИСАЦ ОСИП	У КРУГУ ОКО СЕБЕ, НАОКОЛО	ИМЕ ПЕВАЧИЦЕ НОВАКОВИЋ	ИТАЛИЈАНСКИ РЕЖИСЕР СКОЛА	ПОСУТИ МИРИСОМ КОГА	ДИЗАЛИЦА	ПЛОДНО МЕСТО У ПУСТИЊИ
МУШКО ИМЕ							
ФАБРИКА ВЕШТАЧКОГ ЂУБРИВА							
МАСТ ЗА КОЛА, КОЛОМАСТ							
МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ							
ДОМАЋЕ ГОВЕЧЕ			ЗНАК ЗА ЕРБИЈУМ / ЗАГРАДА (СТР.)			ДЕО КЊИГЕ	МАРКА АУТА ИЗ ЧССР
ЏЕЗ ПЕВАЧИЦА ФИЦЏЕРАЛД				НАШЕ ОСТРВО / УЗДРЖАВАЊЕ ОД НЕЧЕГА			
ЖЕНА ТЕБАНСКОГ КРАЉА ЛАЈА							
ПРВИ ЗЕМЉИН ВЕШТАЧКИ КОМУНИКАЦИОНИ	ЧВРСТО	ПРАВАЦ У ЛИКОВНОЈ УМЕТНОСТИ / УЖИЧАНИН					
САТЕЛИТ, ЛАНСИРАН ИЗ САД							
ВЕЛИКИ ВРАТ							
ЗБОГ, ЗАРАД					ОЧИСТИТИ КОЊА ЧЕШАГИЈОМ		ПОДЗЕМНИ ПАКАО
"ДИНАР"		ПЕВАЧИЦА ЗУБОВИЋ / САЗНАТИ ПОЗНАТИ					
4. ИЗ 5 САМОГЛАСНИК			ПИСАЦ ТЕКУЛИ / УКРАС, НАКИТ				
ПИСКА, ПИШТАЊЕ (МН.)	СТАРИ НАЗИВ ЦРНОГ МОРА					ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА	ПРОКЛЕТСТВО
ВОЈНИЧКА ПОСУДА ЗА ЈЕЛО							
КОЈИ СЕ ИЗУЗИМА, ИЗУЗЕТ							
БРАТОВА ЖЕНА						ГРАДИЋ НА УШЋУ ЦЕТИНЕ	
"МАЛИ" НА БРОДУ							
КРАТКЕ ЈАПАНСКЕ ПЕСМЕ				НАЗИВ			
ИМЕ ПЕСНИКА УЈЕВИЋА				ЕКИПА / "РАДИЈУС"			
"ИСТОК"		МУШКО ИМЕ					

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: постати, истовар, станари, моралан, еј, липа, Никита, оћут, ну, С, керад, Теута, а, ГР, зар, узујати, назеби, околина, стваран, ини, аба, тон, то, I, арија, А, а, ап, махараџа, Николиш, Улага, и.

ПОНЕКАД ЈЕ ТО И МИСТЕР – БИТНО ЈЕ ДА БУДЕ НАЈСАВРШЕНИЈИ И НАЈРЕЂИ ПРИМЕРАК МЕЂУ ТАКМИЧАРИМА ПРЕМА СТРОГИМ ПРАВИЛИМА КОЈЕ ДИКТИРА НАЦИОНАЛНО УДРУЖЕЊЕ ИЗЛОЖБЕНИХ МИШЕВА ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ СТАРО ГОТОВО СТО ГОДИНА.

Тренутак одлуке у Шиплију, мишијој престоници света

И МИШЕВИ БИРАЈУ МИС

Судија је по други пут пажљиво разгледао једну па другу животињицу, задовољно се осмехнуо као да одобрава свој избор, ухватио једног од мишева за реп и подигао високо изнад главе. Женка агути одгајивача Џека Хартлија из Манчестера проглашена је за шампиона Изложбе и добитника највишег годишњег трофеја Националног клуба мишева.

Сав озарен педесетдеветогодишњи Џек Хартли давао је изјаве новинарима:

– Док сам био млад учествовао сам на тркачким, боксерским и фудбалским такмичењима, а сад имам мишеве. Одгој шампиона је спорт све док се не нађу на судијином столу, а тада престаје да буде спорт. Нико од нас не долази на изложбу да би изгубио!

На доказ да је заиста тако није се чекало дуже од неколико минута. Лондонац Тони Џонс, чији је миш био „онај други" из најужег избора, уложио је одбору жалбу оспоравајући титулу новопроглашеној мис. Победница је учествовала у категорији млађих од осам недеља и Тони Џонс је тврдио да је госпођица старија него што изгледа, па је треба елиминисати.

Одбор Националног клуба мишева хитно се повукао на већање у један угао хола. Мишљења су очигледно била веома подељена јер су се чули повишени гласови и видело махање песницама. Али, сличне ситуације нису никаква реткост: такмичари су сићушни и да би се донела правична одлука судија мора да буде чудо од прецизности. После гласања одбора, председница Националног клуба мишева госпођа Дорин Купер изјавила је да је судијина одлука правоснажна.

Јоркшир, Манчестер и Ист Енд су њихово царство

Одгајање мишева има у Великој Британији дугу традицију, а сам Клуб основан је 1895 године. Тренутно се двеста деведесет и девет његових чланова боре једни против других у узгајању што лепшег примерка што ређе и необичније врсте на бројним локалним и шест националних изложби које доносе веома угледне трофеје.

Британци су познати као љубитељи животиња, а њихова страст према псима, мачкама, зечевима, хрчцима пословична је. Љубав становника рударског Јоркшира, индустријског Манчестера и лондонског сиротињског Ист Енда одувек је припадала мишевима и то, наравно, такозваним „изложбеним мишевима". Овим хобијем по традицији баве се мушкарци и тек недавно у његов свет продрло је неколико жена. Љубитељи су разних животних доба, професија и имовног стања и једина, али моћна, заједничка тачка су им мишеви.

– Никада не идем на летовање – изјавио је новинарима одгајивач победника Џек Хартли – а не иду ни други врхунски одгајивачи. Ми не остављамо своје мишеве. Мени лично летовање није ни потребно, фино се одмарам док их посматрам.

Национални клуб мишева бави се организацијом изложби и одређује, тачку по тачку, услове које добар изложбени миш мора да задовољи. На пример, Миш (с великим почетним словом) мора да има дугачко тело, дугуљасту главу чистог облика и не сувише фин или истакнут нос; од очију се тражи да буду широке, изражајне и истакнуте; уши треба да буду широке, без набора, у облику лале, увек усправне и међусобно што размакнутије.

Клуб такође поставља небројена правила која контролишу да ли је одређени миш квалификован за категорију у којој се пријављује за такмичење. Нека се односе на добробит самих мишева, па једно каже: „Ниједан миш испод осам недеља старости не може да учествује на изложби уколико не поседује потврду ветеринара да сме безбедно да путује без пратње мајке".

За двадесет година само две нове врсте

Висок ниво који диктира Удружење одражава се на изложбеним мишевима који су огледало здравља и лепоте, ни налик на своју несрећну сабраћу из радњи за продају животиња или експерименталних лабораторија, о уличарима и да не говоримо.

Одгајивачи почетници труде се да разноврсним укрштањима, најбољом храном и условима живота, добију савршен „тип" миша: што крупнијег, снажне мускулатуре, бистрих очију, репа дугачког колико и тело и што гушћег равномерно распоређеног крзна. Када то постигну, следећа степеница је миш који би могао да се уврсти у једну од седамдесет врста боја и шара које Удружење признаје.

Од једнобојних поменимо: шампањ, плавог, црног, крем и црвеног миша; од шарених ту је тен (крзно на стомаку раскошнобраон, а све остало у некој другој равномерној боји), Холанђанин (црних бокова као холандски зец), агути (раскошнобраон или златастобраон с равномерном тамном основом), цимет, тробојац. Мода се мења и тренутно се највише траже крем мишеви, али њене ћуди не утичу на праве љубитеље одгајиваче.

За последњих двадесет година само су две потпуно нове врсте изазвале огромно интересовање. Једна од њих су такозвани сатенски мишеви, врста која, како јој и име каже, има длаку високог сјаја налик на сатенску свилу. Добијени су случајно приликом неких лабораторијских испитивања, а љубитељи су их оберучке прихватили и већ увелико раде на усавршавању бројних седефастих нијанси.

Четрнаестомесечни сатенски миш у нијанси слоноваче одгајивача Френка Холија из Манчестера двоструки је шампион и са још два поена постаће троструки. Френк Холи каже:

– Сада све зависи од судија који нису најбоље упознати са овом врстом. Слоновача је деликатна боја. Обична бела је веома бела, а крзно сатенског миша је провидно. Разлика је, отприлике, као између боје снега и боје леда и судија би морао то да зна и цени.

Сијамац – шансе један према милион

Другу нову врсту, и једину нову у оквиру Удружења, добила је његова садашња председница Дорин Купер из Манчестера. Врста би се могла назвати сијамска плава и исте је боје и распореда тамније и светлије нијансе као истоимена сијамска мачка.

– Шансе да се добије сијамски миш биле су милион према један – каже она – и имала сам среће. Младунци су се родили потпуно бели и тек око четврте недеље појавила се

Новорођене бебе агути вриште на длану Тонија Џонса, водећег лондонског одгајивача.

плава боја на правим местима.

Дорин Купер је кћи Џека Ватса, најстаријег члана Мишијег удружења и чувеног узгајивача свога доба. За дивно чудо он је кћерки бранио да држи мишеве и Дорин је тек после удаје смела да се посвети хобију који ју је пратио од детињства.

Тони Џонс, секретар Друштва дугорепих Северног Лондона, бави се изложбеним мишевима од шеснаесте године. У седамнаестој је зарадио први трофеј на малој локалној изложби и постао члан Националног удружења. Захваљујући њему и Лондон је у самом мишијем врху.

– На изложбама побеђује само елита, углавном нас десетак, а вредне трофеје углавном чувамо у банчиним трезорима у Манчестеру.

Тони Џонс држи својих око пет стотина мишева у дрвеној кућици у башти.

Свака мишија породица има своју кутију. У кућици влада савршена чистоћа и мирише на топло сено.

– Излажем крем, шампањ и сребрне јер волим нежне пастелне боје. Такође волим крупне врсте с великим ушима и упадљивим очима. Моји крем мишеви су често дугачки двадесет четири и по центиметра мерено од носа до самог краја репа.

Тони Џонс сваке вечери храни своје мишеве и ритуал траје један сат. Сервира им овас, семенке сунцокрета, пшеницу, црни хлеб, шаргарепу и витамине (никада ни трунке сира!) и то га кошта око три фунте (480 дин) дневно. Суботом и недељом се чисте кутије, одабирају новорођени младунци, доносе компликоване одлуке о укрштању. Вишак мишева се уништава или продаје Лондонском зоолошком врту.

Док сам ја жив, биће бисерних!

Таленат одгајивача је питање доброг ока јер је међу бројним примерцима потребно изабрати две праве животиње чији ће потомци испасти нешто специјално. Али одгајивач често мора да угуши жељу за излагањем и победама. За изложбе се најчешће бирају женке јер имају мекше крзно и елегантнију фигуру од мужјака. Ако одгајивач има одличну женку, он мора да изабере да ли ће је излагати или је употребити за размножавање. Тако ће добити, можда, још боље младунце, али упропастити лепоту женке.

Мишија каријера није дуга, свега осам до девет месеци, па је главни циљ сваког одгајивача да добије мужјака и женку који ће увек рађати победнике. Мишеви у природи могу да се размножавају већ од пете недеље живота, али правила Националног удружења дозвољавају највише четири генерације годишње.

Градић Шипли у Јоркширу на домаку Брадфорда сматра се мишијом престоницом света. Јоркширци су њихови најпреданији одгајивачи. Седамдесет једногодишњи Џон Келет, председник локалног Клуба изложбених мишева од 1956. и бивши председник Националног клуба, каже:

– Док ја живим, у Шиплију ће бити бисерних мишева!

Бисерни су, наравно, дика његове колекције од пет стотина мишева. Они су прилична реткост – са својом бисерном бојом крзна и црним очима – и за њихов узгој заслужан је баш Келет који им је поклонио пуних десет година напорног рада на укрштањима. Једини бисерни миш у Британији који има трбух боје сенфа његово је дело и, наравно, власништво.

Келет се радо присећа страствених одгајивача којих више нема међу живима и не пропушта да помене богаташа Џонсона, председника Јоркширског клуба мишева из тридесетих година, који је ликвидирао ергеле расних коња на свом огромном имању, залатио десет хиљада мишева и запослио мишијег менаџера да се даноноћно брине о њима.

Пљунута сијамска мачка у мишијој кожи са поносном власницом Дорин Купер, председницом Удружења.

Или Персија Ашлија, одгајивача из Манчестера, људину која је на сва уста рodила одлуке судија на такмичењима и уопште грубо поступала са својим ближњима. Али, кад је био са мишевима, претварао се у сушту нежност благих покрета и нечујног хода.

– Ашли је више поштовао мишеве него људе. То није баш квалитет, али се добар одгајивач препознаје по начину како се креће и говори када је са мишевима.

Кратка каријера, кратка љубав

Традиција гајења мишева привукла је у Шипли пре годину и по дана писца и генетичара Роџера Хачингса чији је циљ да обнови неке готово искорењене врсте, пре свега дугодлаке мишеве. За разлику од већине одгајивача овај биолог води детаљне белешке о генетском пореклу свих својих врста. Хачингс истиче да је за добијање жељених карактеристика путем укрштања на што краћи начин неопходна права шаховска моћ комбинаторике.

Да би добио дугодлаке мишеве, он је пронашао у лабораторијама неколико примерака у прилично јадном стању и не баш нарочито дуге длаке. У веома кратком року, спретним укрштањем, његови плавооки дугодлаки бели већ односе победе на такмичењима, а на путу су да достигну сличан успех и дугодлаки боје чоколаде.

– Не гајим их да бих победио, али волим да победим јер ми то значи да сам на правом путу. Убеђен сам да је у души сваког одгајивача љубав према стварању живе лепоте. У сваком случају то је необичан хоби, доступан свакоме јер не кошта много, али захтева велики таленат. Мада је у основи љубав, она није сентиментална – мишији век је кратак а узгајање брзо и човек не стиже да се веже за одређену животињу што је редовно случај када се ради о псима и мачкама. Миш је испит за одгајивача и огледало његовог карактера.

Б. ДОЖИЋ

Генетичар Роџер Хачингс дотерује свог једнобојног чоколадног сатена – просто права свила.

БЕОГРАД *** МАКЕДОНСКА 29 11001

МАЛА ПОШТА П.ФАХ 124

РАЈ ЗА ПТИЦЕ

Надам се да ћете ми одговорити да ли мушки торбари имају торбу? Који је највећи национални парк на свијету и гдје се налази? Како се зове ваша маскота у врху мале поште? Реците ми нешто и о Обедској бари.

Ваш вјерни читалац

Само женке торбара имају на трбуху торбу у којој носе младунце.

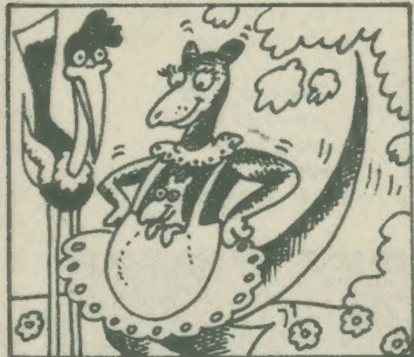

Највећи национални парк на свету је Кригеров парк у Јужноафричкој републици који обухвата површину од 22 418 км². Највећи национални парк код нас је Дурмитор који се пружа на површини од 33 000 ха. Ту се налази и кањон Таре који је по дубини (1037 м) други у свету, иза Колорада.

Маскота у врху „Мале поште" нема име, али би можда било занимљиво да му га сами читаоци дају. Зато позивамо све оне који желе да овом дечаку надену име, да своје предлоге пошаљу на адресу наше редакције.

Обедска бара је заправо мртваја Сава, то јест њено напуштено корито које је под водом, а настала је пресецањем некадашњег великог меандра (окуке) Саве. Све више она се преобраћа у старачу Саве, односно суво корито.

Пружа се на левој, сремској, страни Саве и има облик потковице. Дубина корита достиже и до 12 м, површина јој је 7,2 км, а лежи на надморској висини од 72-73 метра. При високом водостају Саве вода се излива у Обедску бару и она постаје активно корито, меандр Саве. Али, у нормалним приликама корито Обедске баре није испуњено водом целом дужином. Воде једино стално има у такозваним „окнима", мањим удубљењима кружног и елипсастог облика. На дну баре налази се 13 таквих окана.

Посебну занимљивост баре представљају „гребови", мања пловећа острва на окнима и изузетно богата флора и фауна због којих је Обедска бара постала позната и у свету. Она је врло муљевита и из муља расту жбунови пепељасте врбе и различитог барског растиња, а погодна је и за гнежђење многих врста птица међу којима има и веома ретких примерака. Управо због птичијег света ова бара је проглашена националним резерватом.

НИКАКВА КОРИСТ

Читао сам да ако се дршка кашичице стави у флашу киселе воде, она неће испарити. Да ли је то тачно?

Милан Витановић, Београд

То што сте прочитали није тачно. Кашичица нема никакво дејство које спречава да се већи

притисак угљен-диоксида раствореног у води изједначи са притиском угљен-диоксида у ваздуху због чега он и излази из минералне воде.

НЕ САМО ОНИ ЧЕЛИЧНОГ ЗДРАВЉА

Као редовни читалац вашег листа замолио бих вас да ми помогнете. Тренутно се налазим на одслужењу војног рока. Имам ногу краћу 3 цм што ми смета при ходу, храмљем и осећам болове у колену и пети. Био сам код лекара и он ме је послао на нижу лекарску комисију која ме није ослободила служења војног рока већ ми је дала само одређена ограничења. Молио бих вас да ми одговорите да ли бих имао право на ослобођење од војске и коме да се жалим, јер ми ове војничке обавезе јако тешко падају.

Војник

Пошто си већ био на нижој војној лекарској комисији, остаје ти да се обратиш вишој војној лекарској комисији на Војно медицинској академији у Београду која једино може одлучити да ли ћеш и даље остати војник или не. Уз молбу за преглед треба да пошаљеш и фото-копију решења ниже лекарске комисије која те је прегледала. Исто тако, можда не би било лоше да се посаветујеш са својим старешином који ће те вероватно најбоље разумети и посаветовати.

Кад те је нижа лекарска комисија вратила у јединицу и дала извесне поштеде, сигурно је, између осталог, имала на уму и то да си и поред краће ноге ипак здрав младић за кога се може наћи место и у нашој армији. Јер, у војску не одлазе само они челичног здравља. Сигурно и у твојој јединици има оних који носе наочаре са великом диоптријом, имају равне табане, па се брзо замарају и жале се на болове у леђима, или оних који слабо чују. Сви су они и поред тога способни за војну обуку. У могућем рату неће бранити земљу само они који могу да носе пушку и буду у првим борбеним редовима већ и они физички мање способни који у позадини могу обављати мање, али исто тако важне задатке.

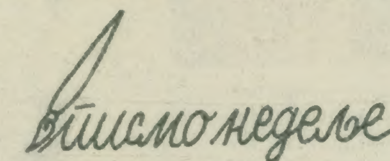

ЗАРАЗНИ УЈЕД

Да ли ујед човека може бити опаснији од уједа пса?

Читалац из Пећи

Ујед пса је мање опасан од уједа човека, осим у случају кад је пас бесан. У чељустима пса храна се пречишћава природним путем док се то исто не догађа и у устима човека, па се остацима хране, на пример, лако може загадити рана. Такође, ако је ујед дубок и ако је човек оболео или се налази на крају инкубације, ујeдно се и путем крви лако могу пренети и разне заразне болести.

ТЕОРИЈА И ПРАКСА

Молио бих вас да ми одговорите да ли потврда о познавању саобраћајних прописа важи за управљање трактором ИМТ 560?

Зоран, Панчево

Потврда о познавању саобраћајних прописа довољна је само за вожњу мопеда, не и за трактор. За управљање трактором, без обзира на тип, мора се полагати посебан испит за тракористе. Обука се организује при свим Ауто школама каквих има и у Панчеву. Међутим, ако имате потврду коју у писму помињете, бићете ослобођени похађања теоријског дела наставе,али не и полагања теоријског дела испита.

ПОКУШАЈ САМА

Занима ме да ли у мом граду постоји клуб филателиста као и планинарско друштво?

Силва Марјановић, Сарајево

Колико смо ми успели да сазнамо, филателисти се у твом граду састају једном недељно у Дому милиције. Можеш лично отићи у овај дом да се распиташ када се ти састанци одржавају или се об-

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Марија Хавидић, ОШ „Винко Голубић — Голуб“, 41020 Н. Загреб — 14 година, жели да се дописује с вршњацима из целе земље.

Снежана Нађ, Калничка 26, 54431 Чепин — 14 година, воли све врсте музике, сакупља салвете, постере, плоче и касете, навија за „Динамо“, дописивала би се са младима из свих крајева наше земље.

Магдалена Кузмановска, Ул. 7. септември 64/8, 91430 Кавадарци — 12 година, дописивала би се са младима из Југославије.

ратити писмом на адресу: Филателисти Босне и Херцеговине, Поштански фах 57, Сарајево. Што се планинарског друштва тиче, мислимо да ти неће бити тешко да га сама пронађеш. Сигурно их у твом граду, у коме се планинарство одавно негује, има више. Покушај да се распиташ у Планинарском савезу, Дому армије или неком већем предузећу.

СЛОВЕНСКИ КОЊАНИЦИ

Замолио бих те да ми одговориш на питање да ли је тачно да су козаци народност или не?

Марио Томанић, Зеленика

Козаци нису народност, а козак на руском значи слободан човек, јунак. Они су заправо ратничка групација, припадници словенских и других народа, најчешће одбегли кметови који су се после пропасти Кијевске кнежевине од средине 13. века населили између Каспијског мора и Дњепра. Живели су под оружјем, слободним хајдучким и војничким животом и бирали су своје старешине, „атамане“. Као обичне војнике узимали су их у службу и пољски краљеви од 16. века за борбу против Татара и Турака, а касније и руски цареви против Турака и у освајању Сибира. Али, ни феудална Русија ни Пољска нису поштовале козачке самоуправе и настојале су да козаке претворе у кметове, па у другој половини 17. века избијају устанци. Пошто им прилазе и други кметови руских и неруских народности, ови покрети претварају се у велике сељачке устанке, а због војничког искуства на челу су се налазили козаци. Самоуправе им је укинула Катарина II када је загосподарила Украјином и црноморским обалама и многи козаци су опет претворени у кметове, а њихове старешине примљене су у руско племство. Ратничко искуство козака користила је и царска Русија. Посебан војни сталеж престају да буду 1920. године када добијају сва грађанска права. Многе козачке коњичке јединице прославиле су се и у другом светском рату у саставу Црвене армије.

ТЕСНЕ ФАРМЕРКЕ

Добила сам од сестре фармерке које су ми много велике. Покушала сам на неколико на-

чина да их смањим, али није успело. Држала сам их осам дана у води, онда сам их теснила, али опет не ваља. Да ли постоји неки начин да их смањим.

Вања Спасић

Пошто су ти фармерке, изгледа, прилично велике, неће бити баш лако да их смањиш. Ако по сваку цену хоћеш да их задржиш и носиш, онда би било најбоље да их опараш по свим шавовима, сузиш и поново сашијеш. То је прилично велики посао, али исплати се покушати. Можеш учинити још нешто што је можда много једноставније, а и модерно је – направи од њих сукњу.

САМО ЗА ПУНОЛЕТНЕ

Нисам никако могао да сазнам где могу да набавим дозволу за ношење ваздушне пушке. Знате ли ви?

Дејан, Куманово

Дозволу за држање и ношење оружја, па и ваздушне пушке, издаје одељење за унутрашње послове општине на чијој територији станујеш. Захтев се подноси на прописаном обрасцу, а у року од осам дана од набавке оружја. Ношење, односно држање сваког оружја, укључујући и ваздушну пушку, без дозволе је кажњиво. Исто тако, малолетне особе не могу добити дозволу за набавку и ношење било каквог оружја, нити се дозвола може пренети на друго лице. Такође је забрањено давати оружје на послугу другим лицима која немају дозволу за ношење. Осим тога, у радњама за продају оружја оно се може дати само на основу дозволе.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА“
Драган Марковић

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:

Владимир Антић, Добривоје Арсић, Ариф Бозаџи, др Радослав Ђокић (заменик председника), др Радомир Животић, Зорица Ивановић, Љубисав Лилић, Каћа Милетић, Бранислава Митровић, Мирјана Моравчевић, Раденко Павловић, Ружица Петровић, Радомир Ристић, Снежана Стаменковић, Јелисавета Суруџић (председник), Зорица Ћеран, Светлана Шухартовић. Чланови савета из редакције: Петар Милатовић, Светлана Ивановић, Александар Мартиновић, Вера Смиљанић, Раде Шошкић.

Редакција:

Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Мирјана Маринковић (уредник стрипа), Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Нада Невајдић, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Весна Софреновић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић, Милош Томић и Бранислава Црномарковић.

Секретаријат:

Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ – ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд, Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 25 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 276.00 динара, полугодишња 552.00 динара, годишња 1.104.00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 552.00 динара, полугодишња 1.104.00 динара, годишња 2.208.00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика“ ООУР „Продаја“ – претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$	35.–
СР НЕМАЧКА	DM	88.–
ШВАЈЦАРСКА	Sfr	75.–
ФРАНЦУСКА	Ffr	248.–
ШВЕДСКА	Skr	255.–

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика“ код „ИНВЕСТ БАНКЕ“ – Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“

WALT DISNEY
МИКИ

ГРЕБ!
ГРЕБ!
ЖАО МИ ЈЕ, МИНИ, АЛИ НЕ МОГУ С ТОБОМ! ТРЕБА МИ ОДМОР У МИРУ И ТИШИНИ!

ЗДРАВО, МАЛА МАЦО! ТИ СИ ИЗГЛЕДА ГЛАДНА, А?

ГРЕБ!
ГРЕБ!
КО ЈЕ ТО САД?

ВИ СЕ, ИЗГЛЕДА МИ, ПОЗНАЈЕТЕ? ЈЕ ЛИ, МАЦО?

КУЦ! КУЦ!
МА ШТА ЈЕ ОВО ДАНАС?

ОХ, ЧИКО... КАКО ВИДИМ, ВИ СТЕ ПРОНАШЛИ ЦАЦУ И ДАЦУ?!
ИЗВОЛИ, УПАДАЈ!

ИЗВИНИТЕ, ЧИКО, АЛ'ДА ЛИ СТЕ ВИДЕЛИ МОЈУ СЕСТРИЦУ РОЗИТУ?
ДА, ЈЕСАМ! ОНА БАШ ВЕЧЕРА...
10-28

ЕЈ, ОЧЕ, ТЕТКА ЕВИТА, ЛЕОНЕ... СВИ СУ ОВДЕ!

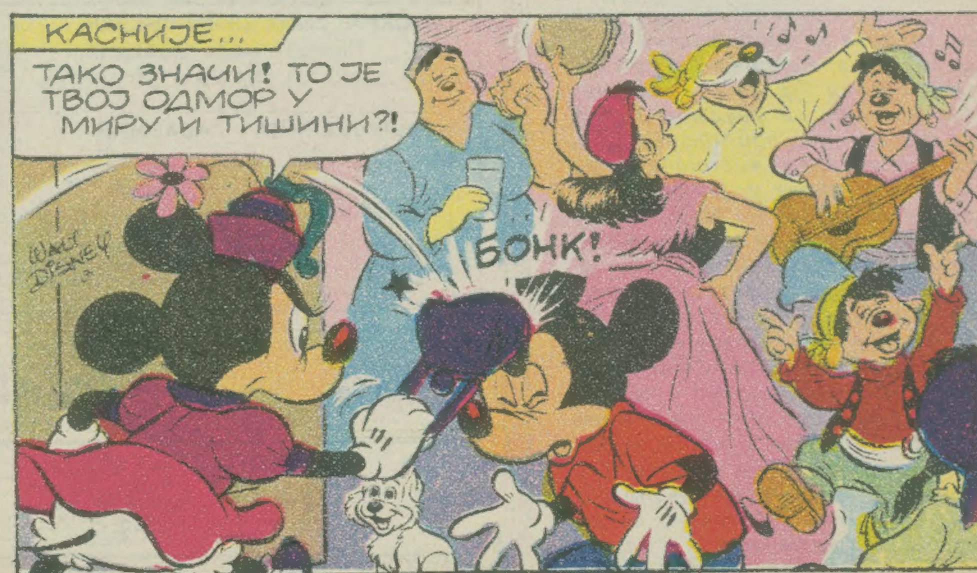

КАСНИЈЕ...
ТАКО ЗНАЧИ! ТО ЈЕ ТВОЈ ОДМОР У МИРУ И ТИШИНИ?!
WALT DISNEY
БОНК!